

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wieczornem, — w niedzielę i święta tylko wydanie poranne. — W dni poświęcone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda.

Nr. 205

Poznań, czwartek dnia 2 maja 1929

Rok XXIV

W święto nasze majowe

Rzeczpospolita Polska dawna, szlachecka upadła wskutek zachłanności sąsiadów, ale upadła niemniej z winy sobkostwa własnego i własnej ślepoty. Honor walącego się już w gruzach państwa uratował Sejm czteroletni z wiekopomnem dziełem konstytucji Trzeciego Maja, dziełem patrijotyzmu, ducha obywatelskiego, instynktu samozachowawczego, rozumu politycznego.

Wie o tem każdy światły Polak, ale niechaj jutro, w to słoneczne nasze święto majowe, rozpamiętywa tę prawdę i źródła jej głębsze. Niechaj przede wszystkim uświadomi sobie jasno i stanowczo, jakie z tej prawdy płyną wnioski dla dzisiejszej Rzeczypospolitej Polskiej, jakie nakazy na dobę bieżącą.

Bądźmy uczciwi wobec narodu, państwa i siebie, mówmy prawdę: Polska jest w niebezpieczeństwie. Polska ma siły po temu, by je pokonać, ale musi nie tylko do niebezpieczeństwa zdawać sobie sprawę, lecz objawić i wolę wykrzesania z siebie siły niezbędnej.

Ta wola jest przede wszystkim potrzebna do pokonania w duszy części społeczeństwa własnego sobkostwa i własnej ślepoty. Na Polskę nie wolno patrzeć, jak na folwark rodzinny, który każdy z członków rodziny wyżyje osobicie, jak najbrutalniej. Polska, to jest rzecz wielka, rzecz święta, Polska, to dziedzictwo, które przekazać mamy przyszłym pokoleniom. Stosunek nasz do Polski musi być stosunkiem służby publicznej, służby ofiarnej, zdolnej do zaparcia się siebie.

Mamy niebezpieczeństwo, grożące Polsce od wewnątrz, pokonać przez naprawę ustroju. Tak, ale musi to być istotna naprawa ustroju, z myślą o Polsce, jej zwartości, jej potędze, nie — o sobie, swojej warstwie, swojej partii, swojej koterji, — z myślą o wartościach trwałych, ogólnych, nie — o względach przemijających, ubocznych, nie — o grze, usiłującej z wielkiego celu zrobić środek do ubocznych celów małych.

Wszystko, tylko nie sobkostwo, wszystko, tylko nie ślepotą!

Niebezpieczeństwo zewnętrzne pokonamy przez śmiałość, stanowcze przeciwstawienie mu się zawczasu. Ale na czele, cyniczne dążenie Niemców do przewrótów naszych słupów granicznych nie odpowiadajmy, na miły Bóg, frazesami.

Rząd ma prawo, rząd ma obowiązek dać w drodze retorsji odpowiedź realną, wydającą optantów niemieckich i likwidującą mienie niemieckie. Społeczeństwo ma prawo, społeczeństwo ma obowiązek ustosunkować się do niemieczyzny tak, jak ona sama widocznie chce, byśmy się do niej ustosunkowali, t. zn. jak do żywiołu wojującego.

W życiu praktycznym znacznie się u nas zatarła wrażliwość na to, co jest niemieckie. Wrażliwość ta musi się dziesięćkroć spotęgować. Musi się przede wszystkim powiększyć poczucie godności Polaków wobec Niemców. Czas np. skończyć ze szlachalnym uniożem nadskakiwaniem właśnie niemieckiej klienteli przez znaczną część naszego kupiectwa. Interes — interesem, a sz-

Bydgoszcz przeciw gwałtom niemieckim

Bydgoszcz 2. 5. (PAT) W dniu wczorajszym podczas przedstawienia zebrał się na scenie teatru Miejskiego zespół artystyczny teatru, w imieniu którego przewodniczący bydgoskiej filii Z. A. S. P. p. Gliński odczytał rezolucję, protestującą przeciw zajęciom opolskim. Licznie zebrana publiczność w skupieniu wysłuchiwała rezolucji i aprobowała ją powstaniem z miejsc i oklaskami. Następnie odśpiewano Rotę.

Katowice 2. 5. (PAT) Przedstawiciele polskich obywateli m. Opola oraz organizacji społecznych i instytucji gospodarczych tego miasta, jak Związek Polaków, Związek Młodzieży, harcerzy, Koła Obywateli, górnośląskiego Zjednoczenia Rolników, wydawnictwa „Nowin Codziennych” i „Zdroju”, Banku Ludowego, Banku Rolników i „Rolnika” nadesłali zespo-

łowi katowickiej opery wyrazy głębokiego współczucia z powodu przykrości, zniewag i okaleczeń, jakich doznał ze strony podżudanej ludności niemieckiej w Opolu. Do życzeń rychłego powrotu do Opola dodali Polacy z Opola szczere podziękowanie za poświęcenie, którego zespół opery dał dowód, niosąc braciom na Śląsku Opolskim z narażeniem życia kult pieśni i słowa.

„Pamięć ofiarą spełnionego szczytnie obowiązku — kończy pismo — dla najwyższego dobra ludzkości, niech Wam to będzie pociechą i ulgą w waszych fizycznych i moralnych cierpieniach. My ze swej strony przyrzekamy Wam, że dołożymy wszelkich starań aby władzom tutejszym dopomóc do ujęcia sprawców tego ohydnej czynu. Domagamy się będziemy energicznie, aby i mwy mierzone zasłużoną karą.”

Przebieg 1 maja w miastach polskich

Lwów, 2. 5. (AW). Na 1 maja zostały zgłoszone we Lwowie wiece: P. P. S. na placu Gosiewskiego, „Bundu” na placu Solskim, B. B. S., w Izbie Rękodzielniczej, w sali Związków Zawodowych, partji Ukraińskiej Socjaldemokr., na St. Rynku — Poalesjonu lewicy. O godz. 9.15 grupa seirubu złożona z paru set osób usiłowała opłacać plac Gosiewskiego przeznaczony dla P. P. S., C. K. W., imieniem seirubu zaczął przemawiać poseł Walnycki, podczas jego przemówienia komisarz policji nakazał rozwiązanie wiecu. Jednak zgromadzeni nie chcieli usłuchać rozkazu i komisarz wezwał pomocy policji. Tłum przybrał wrogą postawę wobec policji, która poczęła go rozpędzać. W utarczce kilka osób poturbowano. Następnie wszystkie wejścia na plac obsadziła policja P. P. S.-u. O godz. 11-tej zgromadzili się na placu robotnicy z pod znaku PPS. C. K. W. Wiece odbyły się w zupełnym porządku pod przewodnictwem posła Hausnera. Spokoju nie zakłócono. P. P. S., frakcja rewolucyjna odbyła wiec w sali Rady Związków Zawodowych, który również odbył się zupełnie spokojnie.

Borysław, 2. 5. (AW). W dniu wczorajszym w godzinach porannych poseł Cham z „Seirubu” usiłował zgromadzić wiec robotników z zagłębia borysławskiego. Jednak zdecydowana postawa robotników, którzy rzucili się na niego z łaskami i dotkliwie go pobili zmusiła go do opuszczenia Borysławia. Poseł Cham udał się do Drohobycz. Równocześnie odbył się wiec, urządzony przez posłankę Prausową z P. P. S., przy udziale 2 tys. osób. Przebieg manifestacji był zupełnie spokojny.

Katowice, 2. 5. (AW). Dzień 1 maja na Śląsku minął zupełnie spokojnie. W Katowicach odbył się wspólny pochód P. P. S. i niemieckiej partji

socjalno-demokratycznej z dwiema orkiestrami, sztandarami i transparentami. Do pochodu przyłączyła się grupa komunistów występujących pod firmą „wolnych związków zawodowych” oraz Związek Wolnomysłcieli, zachowując się jednak naogół spokojnie.

Katowice, 2. 5. (Pat.) Dzień 1-go maja przeszedł na Śląsku zupełnie spokojnie. W poszczególnych pochodach uczestniczyło: w Królewskiej Hucie 1000 osób, w Nowej Wsi 240, w Mysłowicach 600, w Bielsku 3000, w Dziedziach 600 osób, Cieszyń 200 osób, Ustroniu 400, Skoczowie 80, Góleszowie 250, Mikołowie 350, Knurów 100, Rybniku 60, Radzonkowie 60. — Zapowiedziane obchody nie odbyły się w Czerwonej i w Niedobczycach oraz w Lublińcu z powodu bardzo małej ilości uczestników i bardzo słabego zainteresowania.

Krwawe starcia w Wilnie.

Wilno, 2. 5. (Tel. wł.). W dniu 1 maja doszło tutaj do poważniejszych starć między komunistami a policją. Kiedy pochód komunistyczny przechodził koło kościoła św. Katarzyny, niosąc odłamy międzynarodówki, policja chciała je skonfiskować. Tłum oparł się, komuniści zaczęli strzelać z rewolwerów, przyczem ranił ciężko aspiranta policji Szejewskiego. Policja odpowiedziała strzałami, kilka osób jest rannych. Drugie poważniejsze zajście nastąpiło wskutek publicznego przemówienia posła białorusko-komunistycznego Dworczanina. I tutaj nastąpiła strzelanina, jeden z policjantów ciężko ranny. Pos. Dworczanin został w rezultacie pobity łaskami przez studentów.

Ogółem w Wilnie w dniu 1 maja 6 policjantów zostało rannych a z osób cywilnych 24.

Tragiczna katastrofa samolotowa w Krakowie

Zgon wybitnego lotnika

Kraków, 2. 5. (PAT). W dniu wczorajszym podczas ćwiczeń lotniczych 2 pułku lotniczego od aparatu pilotowanego przez zawodowego sierzanta Franciszka Stamec odpadło skrzydło. Samolot spadł z wysokości 400 m. Zaalarmowane przez strażni-

ka z Wieży Marjackiej pogotowie ratunkowe przybyło na miejsce, gdzie znalazło pod szczątkami aparatu zniekształcone ciało sierzanta.

Tragicznie zmarły pilot cieszył się opinią znakomitego lotnika

czunkiem — szacunek dla siebie i swojej narodowości.

O sprawach tych, o obowiązkach naszych myślimy jutro, w dzień Trzeciego

Kto jest odpowiedzialny?

Po ohydnej napaści bojówek niemieckich na artystów polskich w Bytomiu, ukazały się w prasie urzędowe komunikaty Biura Wolffa, potępiające „godne ubolewania” zajście i zapowiadające ukaranie winowajców. Czy zapowiedź będzie spełniona, okaże przebieg śledztwa i wyrok. Pouczeni smutnym doświadczeniem, musimy tę przyrzeczenia traktować z uzasadnioną ostrożnością.

To samo sceptyczne stanowisko zaleca się wobec oświadczeń pewnego odłamu prasy bytomskiej, która, omawiając wypadki bytomskie, usiłuje odgraniczyć żywioły szowinistyczne i awanturnicze, winne wykroczeń, od reszty spokojnego społeczeństwa niemieckiego i odpowiedzialnych czynników rządowych, okazujących rzekomo największą lojalność wobec polskiej mniejszości, ich uczucie narodowych i potrzeb kulturalnych.

To wyłączenie większości społeczeństwa i rządu od odpowiedzialności za skandal bytomski jest ze względu na nastroje wprawdzie znamienne, ale bynajmniej nie odpowiada rzeczywistości. Większość społeczeństwa niemieckiego nawet tam, gdzie nie styka się bezpośrednio z ludnością polską i zagadnieniem niemiecko-polskim jest przepojona tym samym duchem szowinizmu.

A rząd? Raz po raz słyszymy z ust najwyższych dygnitarzy, zajmujących odpowiedzialne stanowiska urzędowe, z ust prezesów prowincji i ministrów — słowa zachęty do walki z rzekomym „niebezpieczeństwem” polskim, do utwierdzenia i ekspansji niemieczyzny na Wschodzie.

Ideę odwetu, rewizji granic, odebrania Górnego Śląska i Pomorza głosi się zupełnie oficjalnie i wysuwa przy każdej sposobności, czego klasycznym a świeżym dowodem, choćby enuncjacje Schachta w Paryżu. Społeczeństwo, które ma takich nauczycieli, nie może uniknąć wpływu ich nauki.

Zdawałoby się może, że w chwili, gdy urzędowe Biuro Wolffa rozsyła komunikaty z wyrazami ubolewania, gdy z części prasy niemieckiej przebiega widoczne zakłopotanie z powodu tych wypadków i obawa odpowiednich represyj ze strony polskiej — że w tym właśnie drastycznym momencie czynnik rządowy w Niemczech zdobędą się na tyle taktu, by się powstrzymał od wystąpień przeciw-polskich.

Daremne złudzenie! Oto w dwa dni po skandalu opolskim wygłasza pruski minister spraw wewnętrznych w Pile oficjalne przemówienie z okazji otwarcia nowego gmachu Związków Samorządowych i przypomina znowu rzekomą zbrodnię zaboru „niemieckich” prowincji.

„Przez stworzenie prowincji Grenzmark Poznań — Westpreussen — mówił min. Grzesiński — rząd i parlament pruski chciał, zachowując dawną nazwę, udowodnić, iż podtrzymuje ze względów zarówno moralnych jak i prawnych pretensje do wydartych nam niemieckich terytoriów. Gdyby pozostałe przy nas części Poznańskiego i Prus Wschodnich zostały przyłączone do sąsiednich prowincji, z pewnością państwo mogłoby poczynić pewne oszczędności. Z oszczędności tych jednak zrezygnowaliśmy świadomie, gdyż nie we wszystkich sprawach miarodajny jest gospodarczy punkt widzenia.”

W dalszym ciągu nawoływał p. Grzesiński do utworzenia wału granicznego przeciw Polsce, przyczem operował szumnymi frazesami, zaczerpniętymi ze słownika „ostbundów”.

I kóż tu jest wolny od odpowiedzialności?

**Popierając wytwórczość krajową,
budujesz niezależność i potęgę
gospodarczą i polityczną Polski!**

Maja, nie jako o trudzie dotkliwym, lecz jako o wysiłku ochoczym, z radością w sercu, z męstwem w duszy.

Duch Konstytucji 3-go Maja

Wobec rocznicy konstytucji Trzeciego Maja niepodobna nie zwrócić dzisiaj uwagi na współczesne różnorodne dążenia ustrojowe w Polsce oraz na ich duchowe łączności lub sprzeczności z tem wielkim dziełem, zmierzającym ku naprawie ustroju państwa w przededniu upadku.

Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem, złożony w Sejmie dnia 7 lutego 1929 wnioszek o zmianę ustawy konstytucyjnej, zarówno w niektórych mowach sejmowych, jak bardzo często w dziennikach i na zgromadzeniach przyrównywał ten swój wniosek i swoje stanowisko ustrojowe do konstytucji 3-go Maja. Bywają czasem nieporozumienia. Ale to już nie jest nieporozumieniem. Między duchem i podstawami konstytucji 3-go Maja a duchem i podstawami wniosku i stanowiska ustrojowego B. B., jest zasadnicze i stanowcze przeciwieństwo.

Przeciwieństwo to wyraża się w trzech różnicach zasadniczych i rozstrzygających:

1. Równowaga trzech władz. Konstytucja 3-go Maja w art. 5-tym wprowadza równowagę trzech władz, postanawiając:

„Wszelka władza społeczno ludzkiej początek swój bierze z woli Narodu. Aby więc całość państw, wolność obywatelska i porządek społeczności w równej wadze nazawsze zostawały, trzy władze rząd narodu polskiego składać powinny i z woli i prawa niniejszego na zawsze składać będą, to jest władza prawodawcza w Stanach Zgromadzonych, władza najwyższa wykonawcza w Królu i Straży i władza sądownicza w jurysdykcjach na ten koniec (cel) ustanowionych lub ustanowić się mających.”

Ten podział władzy na trzy czynniki, w równowadze pozostające, zachowany jest w obowiązującej obecnie konstytucji 17-go marca 1921 w art. 2-gim:

„Władza zwierzchnia w Rzplitej Polskiej należy do narodu. Organami Narodu w zakresie ustawodawstwa są Sejm i Senat, w zakresie władzy wykonawczej Prezydent Rzeczypospolitej łącznie z odpowiedzialnymi ministrami, w zakresie wymiaru sprawiedliwości niezawisłe Sady.”

Otóż wniosek konstytucyjny B. B. znosi to pojęcie trzech władz i ich równowagę, a wprowadza w art. 2-gim jedną tylko władę:

„Najwyższym przedstawicielem władzy w państwie polskim jest Prezydent Rzeczypospolitej.”

Pojęcie władzy ustawodawczej i władzy sądowniczej wogóle jest usunięte z wniosku B. B., wcale nie przypadkowo, ale celowo, jak to zaznaczył dnia 6-go lutego 1929 w przemówieniu pos. Makowski na samym wstępie objaśnienia wówczas podanego:

„Projekt zarzuca dotychczasowy metafizyczny podział na władzę ustawodawczą, wykonawczą i sądowniczą...”

I rzeczywiście w całej dalszej budowie konstytucji wedle B. B. ta podstawowa jej zasada jest przeprowadzona. Władza ustawodawcza uzależniona jest od woli władzy wykonawczej tylko w przepisach dotyczących trybu ustawodawstwa, ale nawet w samym składzie Sejmu, skoro prezydent ma prawo, wedle art. 23-go wniosku B. B., unieważniania wyboru poszczególnych posłów. Władza sądownicza jest uzależniona od woli władzy wykonawczej, skoro prezydent ma prawo, wedle art. 13-go wniosku B. B., umarzania postępowania sądowego w każdym poszczególnym wypadku, nadto zaś pojęcia twórców tego wniosku w zakresie niezawisłości sędziowskiej i ich stosowania zostały dostatecznie uwydatnione w rozporządzeniu o sądownictwie i w rozprawach nad niem. Czyli nie tylko niema równowagi władz, ale istotnie jest tylko jedna rzeczywista władza.

Powolywanie się przeto na konstytucji 3-go Maja, której podstawą jest równowaga trzech władz, jest ze strony B. B. naprawdę niewybredną igraszką.

2. Prawodawstwo a władza wykonawcza.

Konstytucja 3-go Maja, określiwszy w art. 6-tym wyłączność uprawnień ustawodawczych Sejmu, dodaje w art. 7-ym:

„Zawarowawszy przeto wolnemu narodowi polskiemu władzę praw sobie stanowienia i moc baczności nad wszelką wykonawczą władzą... władzę wykonawczą Królowi w Radzie jego oddajemy... Władza wykonawcza do pilnowania praw i onych pełnienia ściśle jest obowiązana. Tam czynną z siebie będzie, gdzie prawa dozwala, gdzie prawa potrzebują dozoru

egzekucji, a nawet silnej pomocy... Władza wykonawcza nie będzie mogła praw stanowić ani tłumaczyć, podatków i poborów pod jakimkolwiek imieniem nakładać, długów publicznych zaciągać, rozkładu dochodów skarbowych przez Sejm zrobionego odmieniać, wojny wydawać, pokój ani traktatów żadnego dyplomatycznego definitive zawierać.”

Natomiast wedle wniosku B. B. jest Sejm całkowicie, ale to całkowicie pozbawiony zarówno rzeczywistej władzy ustawodawczej, jak i wszelkiego nadzoru. We wniosku B. B. postanowienia art. 23 (o unieważnianiu wyborów przez prezydenta), 26 (o wciąganiu posłów przed Trybunał Stanu w większości bezpośrednio lub pośrednio tworzony przez prezydenta), 31 i 32 (o ilości głosów potrzebnych do uchwał sejmowych i do interpelacji), 35 (o zamknięciu sesji i umarzaniu tem samem wszystkich wniosków i interpelacji), 48 (o trybie inicjatywy ustawodawczej), 51 (o odrzucaniu uchwał Sejmu przez Senat i większości trzech piątą), 52 (veto Prezydenta) czynią jakakolwiek uchwałę Sejmu przeciw rządowi wogóle niemożliwą, a nawet rozprawę jawną nad działalnością rządu wedle art. 29 (o tajności obrad) oraz 23 i 26 (o usuwaniu niewygodnych posłów) mogą w każdej chwili i bardzo łatwo uniemożliwić. Taksamo nadzór i pociąganie do odpowiedzialności stają się niemożliwe zarówno wskutek niemal niepodobieństwa powzięcia uchwały przeciw rządowi jak wskutek zapewnienia sobie w art. 65 (o składzie Trybunału Stanu, wybieranym w większości przez Prezydenta, wprost i przez Senat, do którego Prezydent mianuje trzecią część członków, czyli większość rządowa jest zabezpieczona) swojej większości w Trybunale Stanu, któryby miał sędzić Prezydenta lub ministrów. Słowem zarówno władza ustawodawcza Sejmu, jak możność nadzoru z jego strony stają się urojeniem.

Równocześnie tworzy się w art. 53 (o rozporządzeniach Prezydenta Rzeczypospolitej z mocą ustawy) drugi i jedynie zapewniony tor ustawodawstwa, przyczem uchylanie rozporządzeń Prezydenta, możliwe tylko w drodze ustawy, tj. przez Sejm i Senat, mający zabezpieczoną większość rządową, jest uniemożliwione.

Stosunek zatem wniosku konstytucyjnego B. B. do konstytucji 3-go Maja całkowicie zapewniała wyłączne uprawnienie Sejmu w zakresie ustawodawstwa i całkowity nadzór nad władzą wykonawczą a wniosek B. B. i samodzielna praca ustawodawczą Sejmu i nadzór nad rządem całkowicie udaremnia.

3. Elekcja viritum.

Na czoło niemal postanowień konstytucji 3-go Maja wybija się usunięcie nieszczęsnego wybierania każdego króla w powszechnym głosowaniu czyli w ówczesnej elekcji viritum. Natomiast wniosek B. B. wprowadza w swym art. 3-cim nieistniejący w obecnej konstytucji wybór powszechny Prezydenta Rzeczypospolitej:

„Prezydenta Rzeczypospolitej wybiera na lat 7 naród w głosowaniu powszechnym obywateli z pomiędzy dwóch kandydatów.”

Tu zatem, wbrew wszelkim naukom przeszłości i wbrew oczywistej szkodliwości dzisiejszej, opiera się całą władzę państwową na najsłabszej demagogii.

Te trzy wielkie dziedziny różnie wystarczają. Gdyby wejść w szczegóły różnice ujawniają się na każdym kroku. Bo konstytucja 3-go Maja a wniosek B. B. to zupełnie przeciwieństwa, gdyż tamta zmierza ku równowadze władz i praworządności, a tamten ku samowładztwu niesionemu na falach demagogii.

Można twierdzić słusznie, że przeciwnicy zmiany ustroju w Polsce wogóle i uzdrowienia oraz wzmocnienia władz w państwie podobni są do przeciwników zmiany ustroju w okresie Sejmu Wielkiego i do obrońców złotych wolności, ale nie można twierdzić, że dążenia ustrojowe obecnego obozu rządzącego, wyrażone we wniosku B. B., są duchowo pokrewne z konstytucją 3-go Maja.

Podstawą jest tu równowaga. W dzisiejszym rozkładzie dążeń ustrojowych u nas wniosek B. B. z 6-go lutego 1929 zmierza do przewagi władzy wykonawczej, wniosek P. P. S., „Wyzwolenia” i Stronnictwa Chłopskiego z 4-go marca 1929 stara się utrwalić przewagę t. zw. sejmowładztwa, a wniosek Stronnictwa Narodowego, złożony w całości w komisji konstytucyjnej 22 marca 1929 stara się przeprowadzić zasadę równowagi. Kto nie chce

równowagi, ale jawnie głosi przewagę jednego czynnika, może uzasadniać swe stanowisko jak chce, ale nie może powoływać się na zgodność z duchem konstytucji 3-go Maja.

Stanisław Stroński.

Żydzi a system dzisiejszy

Społeczeństwo nasze można podzielić na trzy nierówne grupy. Pierwszą, obejmującą ogromną większość obywateli, stanowią ci, którzy widzą i czują, że jest coraz gorzej, i nie wahają się tego powiedzieć, gdzie należy. Druga, niezbyt liczna, ale zało hałaśliwa grupa, to ci, którzy także są przekonani o tem, że idzie ku gorszemu, ale właśnie dlatego krzyczą, że jest dobrze, radośnie: to urzędowi, zwykle nie bezinteresowni, obrońcy dzisiejszego systemu. Trzecia wreszcie grupa składa się z tych, co wprawdzie głośno lamentują i narzekają, ale po cichu życzą obozowi rządowemu najdłuższego żywota: to Żydzi.

Mieliśmy już niejednokrotnie sposobność wykazać korzyści polityczne, jakie Żydzi umieli wyciągnąć z przewrotu majowego. Żydowsko-amerykański organ „Der Tag” wyraził zadowolenie Żydów zupełnie otwarcie w następujących słowach:

„Odkąd Piłsudski stał się faktycznym kierownikiem Rzeczypospolitej Polskiej, antysemityzm przestał być polityką rządową w kraju.”

Antysemityzm nie był wprawdzie „polityką rządową” także i przed faktycznym objęciem rządów przez Piłsudskiego. Wtedy jednak Żydzi całego świata robili gwałt z powodu rzekomego prześladowania Żydów przez antysemickie rządy polskie. Obecnie stwierdzają, że w rządzie antysemityzmu nie ma.

Z tego stwierdzenia nie wynika bynajmniej, aby Żydzi nie narzekali na rządy pomajowe. Przeciwnie. Wylaczając zawsze starannie osobę Piłsudskiego, którego nazywają „swoim dziadkiem”, Żydzi mają tysiąc pretensyj do rządu i poszczególnych ministrów. Wiedzą oni, że konjunktura polityczna, jak obecnie, nie rychoło się dla nich powtórzy, więc chcą wytargować jak najwięcej, aby zaś wytargować — krzyczą.

Żydzi wiedzą dobrze, że pięta achillesowa rządów pomajowych, utrudniająca im poparcie finansowe zagranicą, lecz równocześnie pozwalająca im utrzymać się przy władzy, jest — etatyzm. Więc narzekają na etatyzm rządowy, zarzucając mu, że ma on cele antysemickie, a mianowicie, że przez etatyzm rząd walczy z handlem żydowskim. Dla nadania pozorów słuszności argumentowi o związku etatyzmu z antysemityzmem Żydzi dowodzą, że twórcami etatyzmu polskiego są... „endecy” z nienawiści do Żydów. Udają Żydzi, jakoby nie wiedzieli tego, że twórcą etatyzmu polskiego jest gabinet Moraczewskiego, że „endecy” w ciągu 10 lat istnienia Polski nigdy nie mieli rządów w swym wyłącznym ręku, a tylko przez szereg miesięcy mieli na rządy wpływ częściowy, a wreszcie, że tam, gdzie swój stosunek do etatyzmu mogli wykazać, tam występowali jako jego zdecydowani przeciwnicy, że wspomnę tylko kampanię sejmową w sprawie monopolu tytoniowego.

Jeśli mimo tych oczywistych faktów Żydzi pomawiają wszystkie rządy polskie o etatyzm, to wiedzą, co robią. Wiedzą, że rząd obecny nie może się wyrzec etatyzmu, żeby to było czynem samobójczym, ale natomiast może Żydów dopuścić do korzystania z gospodarki etatystycznej. A o to właśnie Żydom idzie.

Na dowód podamy parę przykładów. Niedawno prasa narodowa przytoczyła z urzędowych źródeł nazwiska 48 dowódców wojskowych, wśród których było „tylko”... 42 Żydów. A dostawy wojskowe to nie tysiące, nie miliony, ale dziesiątki... i miliony.

Przykład drugi. Firma „Budex”, która tak „solidnie” pobudowała domy dyrekcyj kolejowej w Chelmie za 15 milionów zł, że się wała przed ukończeniem, — to Żydzi: Grünberg i spółka.

Przykład trzeci. Dostawę kilkunastu tysięcy progów kolejowych z naszego polskiego drzewa, którą to dostawę zakwestjonowała Najwyższa Izba Kontroli, a obecnie bada specjalna komisja sejmowa, — dostali Żydzi i to aż... z Berlina. Ten jeden interes opiewa na przeszło 100 milionów złotych.

Przykłady wymowne, choć to tylko mała część. — Żydzi robią hałas, ale po ulnie, między sobą wielbią dzisiejsze czasy. Bo, gdy kiedyś przemienie — jak wszystko mija na świecie — walka „sancji” z obozem narodowym, okaże się, że prawdziwymi, jedynymi zwycięzcami będą oni, naród wybrany, wynawcy Talmudu, niewinne ofiary „polskiego antysemityzmu.”

M. K.

Przy braku apetytu, odbijaniu się, wzdęciach, złym zapachu z ust należy przez kilka tygodni zażywać codziennie 1/2 szklanki T 2544/8

Hunyadi János

naturalnej wody leczniczej Reguluje ona stolec, wydziela szkodliwe związki, ożywia organizm i czyni ciało odpornym. Poleca nie przez lekarzy Informacje: Michał Kandel, Poznań, Masztalarska 7 telefon 1895.

Dalsze protesty przeciwko gwałtom krzyżackim

W środę wieczorem, w toku przerwy podczas przedstawienia „Edukacji Bronki” w Teatrze Nowym wobec zgromadzonego na scenie zespołu i widzów odczytał protest przeciw zajściu w Opolu p. Chmurkowski. Publiczność przyjęła protest gorącymi oklaskami, intonując następnie „Rotę”. Manifestacja miała przebieg bardzo podniosły. (k)

Katowice, 2. 5. (Tel. wł.). Sekcja bokserska Policyjnego Klubu Sportowego w Katowicach, zamierzała w dniu 4 bm. urządzić spotkanie w Katowicach, zapraszając pięściarzy niemieckich „Schuppo - Brandenburg”. Łącząc się z ogólnym protestem wszystkich organizacyj Rzeczypospolitej z powodu brutalnych napaści na artystów polskich w Opolu, zawody powyższe odwołano. Pięściarze niemieccy zostali już o tem powiadomieni z podaniem powodów, które zmusiły polskich sportowców do wycofania swego zaproszenia.

Od redakcji: Z uznaniem należy podnieść powyższy krok sportowców śląskich, wyrażając równocześnie nadzieję, że solidaryzują się z nim nasze naczelnie władze sportowe, by zaprotestować zgodnie przeciwko barbarzyństwu niemieckiemu, które niejednokrotnie również dało się już we znaki i na boiskach, urągając wszelkim zasadom etyki oraz obowiązującej lojalności.

Poruszeni do głębi serca z powodu dzikich wystąpień antypolskich nacjonalistów niemieckich wobec polskich artystów w Opolu, Klub Społeczny „Nowa Polska” zorganizował zebranie protestacyjne, na którym członkowie uchwalili następującą rezolucję:

„Mniejszość niemiecka w Polsce cieszy się pozazdrośczeniem godną swobodą wśród obywatelstwa wielkopolskiego, które żywo pamięta wielkomy ucisk buty niemieckiej. Wyrazem tego bardzo jaskrawym jest import wszelakiego rodzaju filmów niemieckich, lektury propagującej „kulturę” niemiecką w Polsce oraz godna potępienia tolerancja wobec granych w Polsce niemieckich przedstawień teatralnych.

„Podczas gdy w Niemczech mniejszości polskie pod groźbą napaści kryć muszą swe przekonania narodowe, mniejszość niem. w Polsce nie myśli zerwać z niczem, co przypomina germańszczyznę.

„Wzywamy wobec tego Rząd, by w pierwszym rzędzie kategorycznie domagał się najsurowszego wymiaru sprawiedliwości dla opolskich barbarzyńców, by ukrócił swobodę narodowościową mniejszości niemieckich w Polsce, by wreszcie zakazał nieublaganie importu wszystkich środków propagowania kultury niemieckiej w Polsce.

„We wszystkich przedsięwzięciach w tej materji stajemy naszym władzom zawsze do dyspozycji i choćby przyszło własną pierś odeprzeć zakusy zachłannych brutalni niemieckich.”

Zarząd Klubu Społecznego „Nowa Polska” w Poznaniu.

KREM MYDŁO

BELLONA

LAB. WACŁAW KREMKY WARSZAWA, MIODOWA 21

Grype, kaszel i bronchit uleczysz systematycznym piciem szczawinkich wód kruszcowych Józefina i Stefan. Choroby żołądka i przemiany materii usuniesz przez picie szczawinkich wód kruszcowych Magdalena i Wanda. nr 9597

PRZECIW ŁUPIEŻOWI

I WYPADANIU WŁOSÓW

MYDŁO WODA SZAMPION TIO-PINOŁOWE

LAB. WACŁAW KREMKY WARSZAWA, MIODOWA 21

Dzisiaj w czwartek, dnia 2 maja 1929 r.

odbędzie się o godz. 5 po poł., w westybulu COLLEGIUM MEDICUM (ul. Fredry)

WIELKI WIEC MANIFESTACYJNY

w sprawie barbarzyńskich gwałtów niemieckich w Opolu.

Rodacy! Niech stolica Wielkopolski zmanifestuje, że nie wolno bezkarnie prowokować najświętszych uczuć Narodu Polskiego! Niech da wyraz przekonaniu, że czas ostatni, by poskromić rosnącą wciąż butę hydry krzyżackiej! Nikogo z nas zbraknąć nie może na dzisiejszym wiecu.

Echa krwawych starć w Berlinie

Walki na barykadach — 9 zabitych, 100 rannych, 1000 aresztowanych

Berlin, 2. 5. (PAT). Wiadomości o wczorajszych wydarzeniach w Berlinie układane dopiero stopniowo na podstawie doniesień napływających z poszczególnych dzielnic, dowodzą, że zaburzenia wczorajsze w ciągu wieczora i nocy przybrały istotnie bardzo poważny charakter.

Jeszcze około północy w północnych dzielnicach Berlina toczyły się walki karabinowe. Główne zaburzenia miały miejsce w południowej dzielnicy Berlina Neukölln i północnej dzielnicy Wedding. W obu tych dzielnicach komuniści ustawili prawdziwe barykady, wyrzucając szyny tramwajowe, przewracając samochody ciężarowe i rozbijając baraki ustawione z racji prowadzonych tam robót budowlanych. Barykady te musiała policja zdobywać w kilkugodzinnych atakach.

W dzielnicy północnej miasta komuniści obsadzili całą ulicę Koeslinstr., zabarykadowawszy ją ze wszystkich stron i trzymając się tam niemal do północy. Oddziały policji, które próbowały wkroczyć w tę ulicę, powitano gęstym ogniem karabinowym. Demonstranci pogasili wszystkie latarnie uliczne, tak że walka toczyła się w ciemności. Policja musiała sprowadzić samochody z reflektorami, którym oświetlano fasady domów, aby wykryć okna, skąd strzelano. Niebawem musiano sprowadzić nawet samochody pancerne.

Jak stwierdzają dzisiejsze poranne dzienniki, dotychczas ilość ofiar wczorajszych zaburzeń wynosi 9 osób zabitych a około 100 rannych. Po stronie policji padło 12 osób rannych,

z tego 4 ciężko rannych od kul rewolwerowych.

Ilość aresztowanych w ciągu dnia i nocy wynosi rekordową cyfrę, bo około 1.000 osób. Po zdobyciu przez policję ulicy Koeslinstr. poszczególne oddziały policji zaczęły przeprowadzać rewizję w oddzielnych domach. Komuniści ukryli w tych domach widząc, że nie zdołają uciec już nawet po dachach, zdecydowali się wyjść ze swoich kryjówek na ulicę, gdzie przyjmowani byli przez policję rozkazem: „Ręce do góry!”, rewidowani a potem odprowadzani do aresztu.

W całym Berlinie panuje dziś poważne wzburzenie i zdenerwowanie. W ciągu wczorajszego dnia bowiem ludność w centrum Berlina nie zupełnie zdawała sobie sprawę z rozmiarów zaburzeń, które rozgrywały się głównie w tych dwóch, na skraju miasta leżących dzielnicach robotniczych.

Komunistyczna „Rote Fahne” wypełnia dziś cały numer opisem wczorajszych walk i występuje namiernie przeciw prezydentowi policji berlińskiej i socjalistom, których oskarża, że oni to zorganizowali świadomie i celowo krwawą kapiel dla ludności robotniczej Berlina. Dziennik wzywa robotników do przygotowania masowego strajku politycznego na znak protestu przeciw wczorajszym krwawym wydarzeniom.

Paryż, 2. 5. (PAT) W czasie wczorajszego dnia aresztowano 3.400 osób w tem 250 cudzoziemców. Cały dzień miał w Paryżu przebieg zupełnie spokojny. Wieczorem wszystkich aresztowanych wypuszczono na wolność. Zatrzymano jedynie cudzoziemców i osoby winne przekroczeniu.

32 tysiące tajnych szynków w Nowym Jorku

Nowy Jork, 2. 5. (PAT.) Komisarz policji miasta Nowego Jorku oświadczył reporterowi „Times’a”, że w metropolii znajduje się 32 tysiące tajnych szynków. Oczywiście, oprócz tego istnieją jeszcze tysiące szynków niewciągniętych na listę policyjną. 18 tysięcy policjantów nowojorskich i niezliczone kohorty federalnych agentów prohibicyjnych nie może dać so-

bie rady z tem bezprawiem. Szynki te wyrastają jak grzyby po deszczu, a gdy się jeden zamknie, na jego miejsce powstają dwa nowe. Komisarz przyznał, że dziennie otrzymuje około 700 donosów w tej sprawie. Komisarz przytem twierdził, że bez współdziałania publiczności, nic w tej sprawie zrobić się nie da, a na tę współpracę, niestety, absolutnie liczyć nie można.

Punkt ciężkości polityki gospodarczej.

Warszawa, 2. 5. (Tel. wł.). W czasie rokowań, które premier Świątkowski prowadzi z kierownikiem min. skarbu Matuszewskim i dyr. Starzyńskim punkt ciężkości polityki ekonomicznej zdawał się tkwić w zakresie ministra przemysłu i handlu p. Kwiatkowskiego, mającego być przewodniczącym Komitetu Ekonomicznego ministrów. Obecnie miały podobno nastąpić w tych zapatrywaniach pewne zmiany. (w)

Rokowania polsko-niemieckie.

Warszawa, 2. 5. (Tel. wł.). Delegat niemiecki do rokowań handlowych z Polską dr. Hermes wyjechał do Berlina; rokowania warszawskie toczą się głównie około sprawy eksportu naszej produkcji hodowlanej i trudności, jakie w tym względzie wywołują niemieckie przepisy weterynaryjne. (w)

Goście lotewscy w Warszawie

Warszawa, 2. 5. (PAT) Dzisiaj przybyła do stolicy delegacja lotewska, złożona z wicemarszałka sejmiku

lotewskiego p. Kwiesisa oraz naczelnika wydziału w lotewskim ministerjum spraw zagr. p. Muntersa. Gości lotewskich powitali na dworcu podsekretarz stanu M. S. Z. dr. Wysocki, wicemarsz. sejmiku p. Dąbski, członkowie poselstwa lotewskiego w Warszawie z posłem p. Nuksą na czele, grono wyższych urzędników M. S. Zagr., przedstawiciele prasy itd.

Przeciw polskim robotnikom rolnym

Berlin, 1. 5. (PAT.) Wczoraj wieczorem w czasie debat w Reichstagu nad budżetem opieki społecznej wystąpił poseł demokratyczny Lemmer, przeciwko podwyżce kontyngentu polskich robotników rolnych, oświadczając, że taka podwyżka wysłabłaby na korzyść wyłącznie wielkiej własności rolnej.

Partja demokratyczna, jak oświadcza poseł Lemmer, mogłaby się zgodzić na podwyżkę takiego kontyngentu tylko wówczas, gdyby przedtem stwierdzonem zostało, że zdolny do pracy i pragnący pracy robotnik niemiecki otrzymał tę pracę w rolnictwie. Poseł Lemmer wystąpił dalej przeciwko stronnictwom prawicowym,

zarzucając im nową niekonsekwencję w tem, że stronnictwa te z jednej strony organizują patryjotyczne demonstracje kresowe przeciwko Polsce a z drugiej żądają ściągania coraz to większej ilości robotników polskich do ubogich w ludność kresową dzielnic niemieckich.

Rabunki na kolejach amerykańskich

Nowy Jork, 2. 5. (PAT.) Według statystyk kolejowych rabunki na kolejach amerykańskich zmniejszyły się liczbowo bardzo znacznie. Szkody, wynikłe z rabunków w roku 1928, wynosiły tylko 928.000 dolarów. Cyfra ta jest najniższą od roku 1914, a o 222.000 niższą od odpowiedniej cyfry z roku 1927. W kołach kolejowych statystyka ta uważana jest za bardzo korzystną, choćby ze względu na to, że koleje tułtejsze przewiozły w roku ubiegłym przeszło 51 milionów wagonów towarowych. W związku z owymi rabunkami aresztowano w roku zeszłym 2.353 ludzi.

Z Sejmiku Przeciwalkoholowego

W pierwszym dniu obrad, o którym już pisaliśmy, dokonano wyborów nowej Rady Diecezjalnej do której wybrano m. in. ks. diekana Zakrzewskiego z Wolsztyna, ks. diekana Rosenberga z Lubasza, ks. prob. Ratajczaka z Wir, ks. prob. Stankowskiego z Krotoszyna, ks. prob. Bodzianowskiego z Owińska i ks. Kraewskiego z Poznania, par. św. Marcina.

Zjazd Kat. Zw. Abstynentów wybrał do Rady Związkowej ks. prof. dr. Jezuska z Płocka, p. Kurzman z Warszawy, p. Bernaciaka z Gniezna, ks. prob. Mrugasa z Czerniejewa, ks. prof. Janiszewskiego z Bydgoszczy, ks. prob. Bodzianowskiego z Owińska, a do Zarządu Głównego ks. prałata Niesiołowskiego (ponownie), ks. kan. Cząstkę z Rzeszowa i ks. Kankiewicz z Łowicza.

Na zjeździe delegatów Związku Nauczycieli Abstynentów, któremu przewodniczył p. rektor Burzyński z Poznania wygłosili wykłady: p. prof. dr. Wodziecko o Złotej Księdze dla młodzieży abstynenckiej, p. Matysiak z Wir o zadaniach nauczycielstwa i metodach pracy w szkole, ks. Kuznowicz T. J. z Krakowa o metodach pracy abstynenckiej wśród młodzieży. Wybrano ponownie zarząd dotychczasowy z tą tylko zmianą, iż w miejsce p. dr. Niesiołowskiego wybrano p. prof. Jelonek z Bochni.

Obrady poniedziałkowe rozpoczęła konferencja delegatów 5 księży biskupów diecezji warszawskiej, płockiej, łwowskiej, przemyskiej i poznańskiej. Zarząd Główny Polskiego Zw. Księży Abstynentów omówił szczegółowo projekt nowego statutu ogólnopolskiego związku. Po południu obradowali księża moderatorzy bractw wstrzeźliwości w obecności licznie zgromadzonych kleryków seminarjum duchownego. Wykład o pracy w bractwach wygłosił ks. prob. Ratajczak z Wir.

W Pol. Lidze Przeciwalkoholowej wybrano do zarządu głównego p. asesora wojew. Westfalewicza z Poznania, ks. kan. Cząstkę z Rzeszowa, a ponownie ks. prof. dr. Ciemniewskiego ze Lwowa, p. dr. Berneckiego z Grudziądza, p. Bernaciaka z Gniezna. Ciekawy referat o gospodarstwie bealkoholowych, który wywołał ożywioną dyskusję, wygłosił p. pulk. Zagłoba-Zygler.

Drugiemu zebraniu plenarnemu Sejmiku marszałkował p. prof. dr. Gantkowski. Po sprawozdaniu z obrad poszczególnych związków uchwalono telegram do J. Em. Ks. Kardynała Prymasa i całego Episkopatu polskiego, a potem powzięto cały szereg rezolucyj.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,91 1/2 zł, w Gdańsku na Warszawę 8,93 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płać dziś za 100 mkn. w dewizach — 211,03 zł, gotówką — 210,60 zł; za 100 guld. gd. w dewizach — 172,70 zł, gotówką — 172,36 zł.

Poznańska giełda pieniężna

Poznań, 2 maja 1929

Nastroj giełdy dzisiejszej był więcej spokojny i zauważono przewagę oddawców.

Z pap. procent. wzgl. lokacyjnych obniżyła się 5 proc. pożycz. konwers. notując 59 proc. w placeniu i premii dolarowa, którą oddawano po 75,—. Za 8 proc. oblig. m.

Poznań z 1927 r. płacono 92 proc., zaś 6 proc. listy żytnie oddawano po 28,— (za 1 ctr. mtr.).

W akcjach bankowych wzgl. przemysłowych małe zainteresowanie, wobec czego zanotowano tylko kilka kursów. Bankiem Polskim robiono transakcje po 164,—. Bank Związku oddawano po 78,50 i Sp. Stolarską po 76,—. Reszta papierów bez notowania.

Cedula urzędowa z dnia 2 maja 1929 r.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)

5% Pożyczka konwersyjna 59% P.

8% oblig. miasta Poznania z 1927 r. 92% P.

(Kurs w złotych)

6% listy żytnie Pozn. Ziem. Kred. 28,— O.

5% Pożyczka premijowa serja II 75,— O.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 164,— +

Bank Zw. Spółek Zarobk. I em. zł. 78,50 O.

Akcje przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Spółka Stolarska I em. 76,— O.

Tendencja: Spokojna.

Giełda warszawska

dnia 2 maja 1929.

Waluty Gotówka

Dol. Stan. Zjedn. tr. 8,90 sp. 8,92 kup 8,88

Dewizy

	tr.	00,00	sp.	030,00	kup.	000,00
Belgja		358,60		359,50		357,70
Holandja		043,28		043,39		043,18
Londyn		008,90		008,92		008,88
Nowy Jork		034,86		034,95		034,17
Paryż		026,38		026,45		026,32
Praga		171,85		172,28		171,42
Szwajcaria		238,39		238,99		237,79
Sztokholm		125,23		125,54		124,92
Wiedeń		046,75		046,87		046,63

Papiery państwowe i obligacje

4% pożycz. inw.	000,00	11,50	102,25
5% pożycz. prem. dol.	075,00	071,00	071,50
5% pożycz. konw.	000,00	000,00	007,00
6% pożycz. dol.	000,00	000,00	004,50
10% pożycz. konw.	000,00	000,00	012,50
5% pożycz. kol. konw.	000,00	000,00	009,00

Akcje w złotych:

Bank Polski	163,25—163,50
Bank Zw. Sp. Zarobk.	00,00—78,50
Starachowice	00,00—38,00
Lilpop	00,00—2,75
Motrzyszew	00,00—160,00
Norblin	000,00—089,00
Ostrowieckie Zakłady	00,00—40,75

TARGOWICA MIEJSKA

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji notowania cen.

Poznań, dnia 2 maja 1929.

Spędzono: wołów — buhai 2. krów 10, bydlę 12, świni 268, cieląt 118, owiec 93.

Razem 491 zwierząt.

Z powodu małego spędu notowań nie przeprowadzono.

Uwaga: Z powodu święta targ przypadał na dzień 20 maja (poniedziałek) przekłada się na dzień 22 maja 1929 r. (środek).

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona olejiste za 1000 kg

reszta za 100 kg

Berlin, dnia 2 maja 1929

Pszonica marchijska	225,00—227,00
maj	235,50—236,25
lipiec	100,00—244,50
grudzień	000,00—249,50
Tendencja dla pszenicy stała.	204,00—206,00
Zyto marchijskie	215,00—215,50
maj	000,00—225,00
lipiec	000,00—227,75
grudzień	000,00—214,00
Tendencja dla żyta słabsza.	218,00—230,00
Jęczmień browarny	192,00—202,00
Jęczmień Pastewny i przemysłowy	200,00—216,00
Tendencja dla jęczmienia spokojna.	000,00—217,00
Owies marchijski	217,00—216,50
maj	000,00—214,00
lipiec	25,25—29,50
grudzień	27,00—28,60
Tendencja dla owsa stała.	00,00—14,50
Maka pszenna	14,10—14,30
Tendencja spokojna.	43,00—50,00
Maka żytnia	28,00—34,00
Tendencja spokojna.	21,00—23,00
Araby pszenne	25,00—26,50
Araby żytnie	22,00—24,00
Groch Victoria	28,00—30,00
Groch ładniowy polny	21,00—23,00
Groch pastewny	25,00—26,50
Peluszka	22,00—24,00
Rób polny	28,00—30,00
Wyka	16,50—17,50
Łubin niebieski	22,00—24,00
Łubin żółty	56,00—62,00
Seradela nowa	19,00—19,20
Makuch rzepakowy	21,80—22,0
Makuch liniany	13,40—13,60
Wyłoki suszone	19,40—21,20
Srół Soja	18,00—18,60
Platki ziemniaczane	2,30—2,60
Ziemniaki białe	2,50—2,90
Ziemniaki czerwone	2,80—3,20
Ziemniaki żółte	0,10—0,12
Ziemniaki fabryczne za 1% mączki	

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 2 maja 1929

Wyplaty na Warszawę: 47,175—47,375

Noty wielkie: 47,025—47,425

Odroczenie konferencji rozbrojeniowej

Genewa 2. 5. (PAT) Od początku obecnej sesji komisji przygotowawczej konferencji rozbrojeniowej ujawniła się z kilku stron tendencja przewlekania debaty dla celów czysto propagandowych.

Szczególnie dało się to zauważyć podczas drugiego czytania wstępnego projektu konwencji o ograniczeniu zbrojeń. Stało się rzeczą jasną, że komisja nie będzie mogła zakończyć swych prac w przewidzianym terminie t. j. do końca bieżącego tygodnia. Przy dotychczasowym tempie prac trzeba by jeszcze dwóch tygodni dla ukończenia drugiego czytania. Z drugiej strony deklaracja Gibsona, wznawiająca francuską tezę podstawową odnośnie ograniczenia zbrojeń morskich, wywołała nadzieję możliwości bezpośredniego porozumienia głównych mocarstw morskich na podstawie przyznania każdemu z nich glo-

balnego tonażu dla ich marynarki wojennej z możliwością transferu z jednej kategorii jednostek bojowych na drugą. Tego rodzaju porozumienie jest podstawowym warunkiem pomysłowego ukończenia prac komisji przygotowawczej. Wskutek tych czynników a także ze względów politycznych, z których głównym są zbliżające się wybory w Anglii, od paru dni w tonie komisji mówią o przerwaniu jej prac i wznowieniu ich w lipcu lub sierpniu.

Podczas wczorajszego rannego posiedzenia przewodniczący komisji uczynił aluzję do tych możliwości w odpowiedzi na zapytanie Litwinowa co do dalszego programu prac. Z rozmów, przeprowadzonych z członkami komisji, zdaje się wynikać, że już w sobotę komisja przygotowawcza odroczy się, pozostawiając inicjatywę ponownego zwołania przewodniczącemu.

Nadwyżka budżetowa, podatki i pensje urzędnicze

„Gazeta Warszawska” zamieszcza następujące uwagi:

Z porównania ogólnej sumy osiągniętych w roku 1928/9 wpływów skarbowych z budżetem wydatków wynika, że w minionym okresie budżetowym, można było dokonać wydatkowej poprawy plac urzędniczych bez podwyższenia podatków. Gdyby bowiem nie było przekroczeń budżetowych, mielibyśmy nadwyżkę 334 milionów, a zatem choćby dodatk dla pracowników państwowych wynosił nie 15 proc., lecz 25 proc., pozostałaby jeszcze nadwyżka 200 milionów zł.

Dłaczego zatem rząd i jego zwolennicy tak uporczywie bronili iunctim między poprawą uposażeń a nowymi podatkami? Odpowiedź jest jasna. Chodzi o wywiązanie się z przyjętych zobowiązań co do reformy podatkowej. Gdy Sejm poprzedni nie udzielił rządowi pełnomocnictw podatkowych, wysunął to iunctim jako broń przeciw Sejmowi i operowano nim wśród urzędników, zwłaszcza podczas wyborów. Ogłoszone obecnie cyfry obalają ostatecznie jeszcze jedną legendę.

Obecna sytuacja gospodarcza świadczy chyba aż nadto dowodnie, że odrzucenie nowych podatków nie wyrządziło szkody państwu. Natomiast niewątpliwą szkodą było ciągle odraczanie regulacji uposażeń urzędniczych. Czekając z tego powodu jeszcze bardzo dużo kłopotów.

Premjer i minister skarbu francuskiego, p. Poincaré, w mowie, wygłoszonej na radzie administracyjnej departamentu Mozy w Bar-le-Duc zapowiedział, że programem jego jest rewaloryzacja plac urzędniczych i obniżenie podatków. Gdyby ktoś to samo powiedział w

Polsce, cała prasa „sanacyjna” ogłosiłaby go „endekiem”, demagogiem. A jednak p. Poincaré nie uprawia demagogii. Sprzeczność w jego programie jest tylko pozorna. Program ten oznacza poprostu likwidację nadmiernej gospodarki państwowej, wywołanej wojną i stosunkami powojennymi i wyraża zdecydowaną wolę powrotu do stosunków przedwojennych.

Rozumiemy dobrze, że między warunkami finansowymi Polski i Francji zachodzi ogromna różnica. Ale twierdzić, mimo to, że i Polska nie ma przed sobą innej drogi, jak ta, którą wskazuje i po której prowadzi Francja — Poincaré.

A tymczasem w ciągu całego okresu pomajowego byliśmy świadkami, że rząd nie tylko nie likwidował wynikłego z wojny etatyzmu, ale ciągle go „rozbudowywał”. Przykładów dostarczyła aż nadto ubiegła dyskusja budżetowa, dostarcza ich niemal codziennie prasa. Po upadku kupna „Gazów Wschodnich” czytamy, że rząd ma zakupić 4000 ha zniszczonego lasu tatrzańskiego od pp. Uznańskich.

P. minister Czechowicz podatki ściągał doskonale. Ściągnął ich o 48 proc. więcej, niż sobie prelimitował. Ale poza silnemi przemówieniami przeciw etatyzmowi nie potrafił czynnie przeciwstawić się zapędowi pierwszej brygady gospodarczej. A skutkiem tego podatki poszły nie na najpotrzebniejsze cele, nie na konieczne uregulowanie warunków bytu milionowej rzeszy pracowników państwowych.

Sześciu Francja, że ma takiego ministra skarbu, jak p. Poincaré!

Co się teraz wywłaszcza?

„Słowo Pomorskie” przypomina na podstawie dokumentów i wspomnień akcję ekspropriacyjną, stosowaną w stosunku do rosyjskich „kas państwowych” przez „oddziały lotne”, organizowane w okresie niewoli przez ośrodki późniejszego obozu majowego. Dziś oczywiście już nikt nie myśli o „ekspropriacji” kas państwowych, bo są polskie, ale „mimo to skłonności „wywłaszczeniowe” pozostały w krwi pewnego typu „bojowców”.

„Przeniosły się tylko — pisze „Słowo Pomorskie” — w inną dziedzinę. Można nawet powiedzieć, że jesteśmy świadkami „wielkiego napięcia roboty” na tem nowym polu. Bojowcy „pracują” rzeczywiście bardzo gorliwie i namiętnie. Gdzie? — Nad czern?

„Oto potworzyły się w całym kraju „lotne oddziały”, które otrzymały rozkaz „ekspropriacji” wszelkich zasług. I widzimy, jak na naszych oczach usiłuje się „wywłaszczyć” wszystkich ludzi, wszystkie zrzeszenia z wszelkich zasług, poniesionych dla dobra narodu i państwa. „Nie jest to nawet częściowa „parcelacja”, która pozostawia jakieś „ośrodki” właścicielowi, lecz poprostu całkowite „wywłaszczenie” bez odszkodowania. Cała historia lat ostatnich, wszystkie zasługi, wszystkie wielkie działania polityczne, gospodarcze i kulturalne — mają być „wywłaszczone” na rzecz nielicznych jednostek.

„Czy są dzisiaj jacykolwiek „zasłużeni” ludzie poza szeregi „pierwszej brygady”? — Czy istnieje w ogóle w Polsce coś dobrego, szlachetnego i uczciwego poza „pierwszą brygadą”? — Czy naród, jako całość, znaczy dzisiaj choćby tyle, co jeden bojowiec „pierwszej brygady”?

„Dziwne to są zapytania, a przecież tak częste i tak dzisiaj samorzutne. Każą nam bowiem myśleć, wierzyć i mówić, że jedyną wartością w dzisiejszej Polsce jest „pierwsza brygada”, a wszystko to, co jest poza nią, należy uważać za szkodliwą nicieść.

„Jakże nam przedstawiają dzisiaj rolę i prace Dmowskiego, Paderewskiego, Trampezyńskiego, Hallera, Rozwadowskiego i wielu innych? — Przecież słyszmy, że są to szkodnicy. Czy ci ludzie nie dobrego w życiu nigdy nie zdziałali?

„Nie! Wszystko to bowiem, co oni mogli zrobić i zrobili, — zrobił rzekomo „ktos inny” i dlatego tamto wcale się nie liczy. Jednym słowem — wszyscy wybitniejsi Polacy są skazani na „wywłaszczenie” zasług, a wolno im tylko być uległymi „pracobiorcom”, otrzymującymi „przydział historyczny” z jednego tylko źródła mądrości i woli.

„Z politowaniem można patrzeć na te wysiłki ludzi, mających skłonność do „ekspropriacji”. Ani kasowe, ani historyczne „ekspropriacje” nie trwają długo. Prędzej czy później kończą się przykro (nieraz katastrofalnie) dla „bojowców”. Dzisiejsza, dzika „parcelacja historyji”, oparta na zasadzie „wywłaszczenia bez odszkodowania” — będzie miała taki sam skutek, jak każda „dzika parcelacja”. A zwykle o tem zapominają roznamiętnieni wywłaszczyciele.”

Ilustracja

Prasa donosi, że gdy w Warszawie w dn. 1 maja pochód socjalistów rządowych, zaopatrzonych w orkiestry i auta, przechodził przed ministerstwem spraw wojskowych wznoszono okrzyki „niech żyje armia rewolucyjna” i „śmierć burżuazji”. Orkiestry grały kolejno „my pierwsza brygada”.

Następca Ruszczewskiego

Agencja PRESS donosi, że kierownikiem biura budowy przy ministerstwie poczt i telegrafów na miejsce inż. Ruszczewskiego zostaje ppulk. inż. Stanisław Szpaczyński z departamentu budownictwa m. s. wojsk. W dniu dzisiejszym ministerstwo poczt ma podpisać umowę z ppulk. inż. Szpaczyńskim, na mocy której obejmie on kierownictwo biura budowy, które — jak wiadomo — ma sobie powierzone budowę centrali telegrafu i telefonów międzymiastowych.

Z Obozu Wielkiej Polski

Zebrań Młodych O. W. P. w Inowrocławiu

W niedzielę dn. 21 kwietnia odbyło się w Inowrocławiu zebranie miejscowej sekcji Młodych OWP. W zastępstwie nieobecnego w Inowrocławiu przewodniczącego wydziału powiatowego Młodych zagaił zebranie p. dr. Znaniecki, składając hołd ceniom marsz. Focha, którego pamięć uczczono przez powstanie.

Do licznie zebranych słuchaczy wygłosił przemówienie kierownik Komitetu Młodych OWP, Dzielnicy Zachodniej p. Jan Zdzitowiecki z Poznania oraz członek Komit. p. Ryszard Pięstrzyński z Poznania. Pierwszy wskazał na zadania ruchu Młodych w chwili obecnej i w przyszłości, drugi omówił projekty konstytucyjne Be-Be., lewicy i Stronnictwa Narodowego oraz wskazał i uwypuklił dążenia ustrojowe ruchu Młodych.

Na zakończenie zebrania odśpiewano „Hymn Młodych”.

Zebrań organizacyjnych w Ostrzeszowie

W dniu 28 ub. m. odbyło się w Ostrzeszowie w sali Hotelu Polskiego zebranie organizacyjne Obozu Wielkiej Polski.

Na zebraniu reprezentowane były bardzo licznie wszystkie stany obywatelstwa miejscowego i młodzieży. Przewodniczył zebraniu znany obywatel m. Ostrzeszowa p. Dirksa.

Obszerny i treściwy referat wygłosił p. Feliks Fikus z Poznania. Referent, omówiwszy szczegółowo najbardziej charakterystyczne zagadnienia polityki bieżącej, przedstawił następnie i uzasadnił konieczność zorganizowania narodu w silne, karne, świadome swych celów szeregi Obozu Wielkiej Polski. Referent dał wyraz przyjętemu już dzisiaj powszechnie poglądom, że ruch Młodych, powołany formalnie do życia w r. 1927, a zarysowujący się już faktycznie od chwili uzyskania niepodległości, w dzisiejszych czasach stał się z konieczności historycznej symbolem tej siły ożywej, na której budować się będzie w niedalekiej już przyszłości gmach naszej Rzeczypospolitej.

Niezwykle poważny nastrój zebrania i szczerzy aplauz zebranych był jawnym dowodem solidaryzowania się tychże z wywodami referenta.

W ten sposób sieć organizacyjna Obozu Wielkiej Polski objęła ostatni z powiatów południowej Wielkopolski, sieć tą dotychczas nieobjętych.

Nowy kanclerz Austrii

Jeszcze w ciągu bieżącego tygodnia ma dojść w Austrii do utworzenia nowego rządu. W ten sposób zlikwidowane zostanie przesilenie, które na skutek ustąpienia długoletniego kanclerza ks. Seipla, wybuchło przed czterema tygodniami w tonie dotychczasowej koalicji rządowej. Projektowane rozwiązanie kryzysu nie będzie jednak ostateczne, a tem też należy sobie tłumaczyć okoliczności, iż na stanowisko szefa rządu powołany zostaje człowiek, który w dotychczasowym życiu politycznym Austrii nigdy wybitniejszej roli nie odgrywał.

Przyszły premjer austriacki, dr. Streuwitz, uchodzący powszechnie za kandydata austriackich kół przemysłowych, wszedł do parlamentu wiedeńskiego z listy chrześcijańsko-społecznej, jako mąż zaufania związku przemysłowców austriackich. Jego dezygnacja na stanowisko premjera nastąpiła, — zdaniem wiedeńskich kół politycznych, — jedynie z braku odpowiedniejszego kandydata, który w chwili obecnej mógłby liczyć na poparcie stronnictw koalicyjnych.

Przez wzgląd na niemiłe doświadczenia, jakich nabyły partie koalicyjne w czasie likwidowania przewlekłego przesilenia, czego wyrazem było odrzucenie dwóch kandydatur jednego stronnictwa koalicyjnego przez stronnictwo drugie, sfery miarodajne zamierzają, celem uchronienia się przed trzecim fiaskiem, ogłosić o-

Należy poprostu rano,

w obiad i wieczorem dokładnie przepłókać usta Odolem oraz oczyścić zęby szczotką, wówczas oddech staje się aromatycznym, zaś jama ustna nie wydziela przykrego zapachu. Jest to niezbędny warunek posiadania pięknych i zdrowych zębów.

TW 2487

licjalną dezygnację d-ra Streuwitza dopiero po osiągnięciu zupełnego porozumienia co do składu przyszłego gabinetu pomiędzy wszystkimi zainteresowanymi partjami. W ten sposób obecny kryzys rządowy rozwiązany zostanie niejako za kulisami, a oficjalny wybór nowych ministrów przez Radę Narodową, jak to przewiduje konstytucja austriacka, będzie już tylko formalnością.

Socjal-demokraci zajmują narazie wobec akcji d-ra Streuwitza stanowisko wyczekujące. Zasadniczo jednak socjal-demokracja austriacka musi być przeciwko oddawaniu w jego ręce kierownictwa nawy państwowej, bo widzi w nim ekspozenta wielkiego przemysłu. Jak donoszą niektórzy dzienniki wiedeńskie, dr. Streuwitz pertraktował miał już w tych dniach z przedstawicielem socjalistów, d-rzem Seitzem, co było jednak przedmiotem tej konferencji, na razie nie wiadomo.

W kołach chrześcijańsko-społecznych omawiana jest w związku z obecnym kryzysem bardzo intensywnie sprawa dalszej żywotności dotychczasowej koalicji rządowej. W kołach tych podkreśla się, że koalicja ta, w skład której obok chrześcijańsko-społecznych wchodzi Wielkoniemcy i związek chłopski, była właściwie dziełem księdza Seipla, i że on tylko mógłby utrzymać ją nadal przy życiu. Chrześcijańsko-społeczni sądzą, że obecnie, kiedy ks. Seipel postanowił definitywnie ustąpić ze stanowiska prezesa Rady Ministrów szanse dalszego zachowania dotychczasowej koalicji są tak minimalne, że w chwili obecnej byłoby lepiej, gdyby utworzono rząd mniejszościowy, — wyłącznie chrześcijańsko-społeczny, — który natychmiast przystąpiłby do prac przygotowawczych, związanych z przeprowadzeniem nowych wyborów. Nie można narazie przewidzieć, czy dalszy rozwój wypadków pójdzie w Austrii istotnie po linii takich przewidywań, gdyż o żywotności koalicji rządowej zadecydują dopiero pierwsze czyny nowego premjera.

Kino „Odeon”, 27 Grudnia 14.

Od piątku, 3 maja r. b.

„Mogila Nieznanego Żołnierza”

W roli głównej: Maria Malicka i Jerzy Marr. W niedzielę i dni świąteczne początek seansów o godz. 3. PW 9947-18.500

PW 9847-92.150

Wylączna sprzedaż na Wielkopolskę

patentowanych farb do batikowania i farbowania materiałów w zimnej wodzie oddamy energicznie osobie, dobrze wprowadzonej w składach aptecznych. Oferty z referencjami: Wacław Lau i S-ka, Warszawa, Królewska 49. DW 9841

Skandaliczna prowokacja niemiecka w Grudziądzu

Interwencja Młodych Obozu Wielkiej Polski

„Słowo Pomorskie” donosi:

Mamy do zanotowania niesłychany skandal, jaki się zdarzył w bawącym w Grudziądzu cyrku w sobotę. Gdy trzy panie, w tem żona prokuratora wojskowego oglądały zwierzenie, zostały napadnięte przez jednego z kierowników, Niemca, który wśród steku wymyślań użył słów „Polskie świnię”. Dzieje się to w Polsce i na Pomorzu! Niemcy wymyślają żonie oficera polskiego od „polskich świni”.

W niedzielę rano zebranie sekcji grudziądzkiej Młodych O. W. P. uchwaliło zwrócić się do Prezydenta miasta z pismem następującej treści:

„W dniu 27 b. m. w niemieckim cyrku „Medrano” zaszedł incydent następujący:

„Właściciele cyrku Niemcy napadli i zwymyślali od „polskich świni” obywatelkę polską, żonę oficera polskiego.

„Nie wdając się w to ani w motywy zajścia, my, Młodzi Wielkiej Polski wyrażamy z tego powodu nasze oburzenie i prosimy W. Pana prezydenta, aby stanął na straży godności narodowej naszego miasta, zabraniając kontynuowania przedstawień wymienionego niemieckiego cyrku i przepędza-

jąc go niezwłocznie z granic miasta Grudziądza.

„Młodzi jednocześnie komunikujemy, że Obóz Wielkiej Polski rozsyła do wszystkich organizacji naszego miasta wezwanie, aby zorganizowały i przeprowadziły niezwłocznie bezwzględny bojkot cyrku „Medrano” i zwierzyńca Hagenbecka”.

Pismo to doręczyła prezydentowi delegacja Młodych O. W. P. z p. inż. Zalińskim na czele. Pan prezydent zarządził jak najszybsze dochodzenie i przyobiecował użyć w stosunku do winnych wszelkich środków represyjnych.

W sprawie tej zwrócił się do nas Wydział Młodych O. W. P. w Grudziądzu, donosząc, że wspomniany wyżej cyrk „Medrano-Hagenbeck” bawi obecnie na występach w Bydgoszczy, poczem na czas P. W. K. ma zjechać do Poznania, by występować przez kilka miesięcy na terenach wystawy.

Od czynników miarodajnych oczekujemy w tej sprawie wyjaśnień. Ludność naszego miasta nie ścierpi prowokowania jej uczuć narodowych.

W przededniu święta państwowego

Rodacy! W przededniu obchodu przez naród polski święta państwowego 3-go maja staliśmy się świadkami nowej, niesłychanej prowokacji niemieckiej. Oto na konferencji rzeczoznawców dla spraw odszkodowań niemieckich za wywołaną przez Niemcy wojnę, odbywającej się w Paryżu, przedstawili delegaci niemieccy memorandum, w którym chcą uzależnić wysokość odszkodowań od spełnienia ich żądań politycznych. Żądania te zmierzają do zmiany traktatu wersalskiego, a w pierwszym rzędzie do rewizji zachodnich granic Polski.

Prowokacyjne uroszczenia niemieckie zostały jednomyślnie odrzucone przez przedstawicieli wszystkich państw, jak i potępione przez opinie całego cywilizowanego świata. Ale dowodzą one wyraźnie, do czego zmierza obecna polityka niemiecka. Po znanym przemówieniu Hindenburga w Opolu, po brutalnym wystąpieniu Stresemanna w Lugano, po oburzeniach i zaczepnych mowach, wygłoszonych w ostatnich dniach na kongresie Centrum niemieckiego we Wrocławiu żądania delegatów niemieckich w Paryżu są dalszym krokiem na drodze odwetowej polityki niemieckiej.

Rodacy! Nie wolno nam pozostać biernymi wobec ustawicznych niemieckich prowokacji. Musimy nie tylko założyć uroczysty protest przeciw próbom zamachów na naszą wolność, zdobytą w krwawych powstaniach i walkach, ale musimy wobec naszego wroga pokazać siłę, jednolitą i stanowczą postawę i gotowość obrony naszej niezłomności państwowej. Musimy też dobitnie zaznaczyć, że naród polski nie zapomni o rodakach, toczących rozpaczliwą walkę o swą polskość na Śląsku Opolskim, na Pograniczu i w Prusach Wschodnich.

Rodacy! Zbliża się dzień święta państwowego i narodowego, dzień 3 maja. Dzień ten powinien w roku bieżącym stać się w całej Rzeczypospolitej, a szczególnie na jej kresach zachodnich żywiołową manifestacją naszych uczuć narodowych i niezachwianej gotowości obrony naszych granic.

Właśnie teraz musi nasz wróg w dniu naszego święta narodowego zobaczyć zwarty, jednolity, skonsolidowany obóz polski, gotowy do poparcia wszelkich poczynań naszego rządu dla odparcia niemieckich ataków. Więcej, aniżeli kiedykolwiek, nie wolno nam dzisiaj rozdrabniać i rozpraszać sił naszych, bo osłabianie się i osłabianie jednolitości narodowej popiera tylko nieczne zakusy naszych wrogów, którzy na swoim „froncie” nie uznają różnic partyjnych, wspólną nienawiść do Polski spojeni w zwarty i silny blok.

Wobec tego wzywamy Was, Rodacy, byście dołożyli wszelkich starań, by obchód 3-go maja tego roku stał się żywiołową manifestacją zjednoczonego społeczeństwa polskiego. Niech w dniu tym lud polski okaże swą jedność i siłę przeciw wszelkim prowokacjom niemieckim i solidarną swą

postawą, niech będzie dla naszych wrogów groźnym ostrzeżeniem.

Rodacy! Nasz z pod jarzma pruskiego niech w naszej konsolidacji widzą zapowiedź lepszego swego jutra. Związek Obrony Kresów Zachodnich.

Wobec wczorajszych demonstracji „pierwszomajowych”

Z miasta piszą nam:

W uzupełnieniu tego, co Szan. Redakcja podała w dzisiejszym porannym wydaniu o wczorajszych demonstracjach żywiołów socjalistyczno-komunistycznych w Poznaniu, pragnę dorzucić jeszcze niektóre uwagi, nasuwające się gwałtem przy tej sposobności. Przede wszystkim, jakie było zachowanie się demonstrantów! Objawiali ani na każdym kroku niebawale wprost lekceważenie sobie organów porządku publicznego, a więc policji miejscowej, z tym widocznym zamiarem, żeby je sprowokować i na tem tle może doprowadzić do zaburzeń. Metody komunistyczne pod tym względem przecież są znane, a masy nasze niestety jeszcze zbyt łatwo im ulegają, daleko łatwiej, aniżeli gdzieindziej.

Na to dążenie, moim zdaniem, należy zwracać stałe z wielkim naciskiem uwagę, napiętnując zarazem wrogą państwu i pokojowi wewnętrznemu tendencję „obchodów pierwszomajowych”.

To jedno. Powtóre zaś trudno oprzeć się zdziwieniu, że władze policyjne tak łagodnie odnoszą się do tego rodzaju demonstracji, które w rezultacie i tak zawsze kończą się awanturami, pokaleczeniem członków policji i aresztowaniami. Przecież w oparciu o te właśnie doświadczenia coroczne wystarcząby trzymanie demonstrantów zdala od miasta i uniemożliwienie im w ten sposób oddziaływania na masy po ulicach. Poza miastem zaś demonstracje takie na pewno pozostaną bez większego wrażenia. Obywateli.

Rocznica Sokolic

Dnia 9 maja rb. obchodzi Zeńskie Towarzystwo gimnastyczne „Sokół” — Śródmieście pierwszą rocznicę swego istnienia. Dla podkreślenia swej siły i powagi występuje młoda placówka żeńskiego wychowania fizycznego i sprawności cielesnej z obszernym programem uroczystości. Z obchodem rocznicy złączono poświęcenie sztandaru, ufundowanego przez mecenaskę ruchu młodzieży, drugą prezydentową Zofję Zychlińską, — oraz akademię w auli uniwersyteckiej, na którą Gniazdo Zeńskie niniejszem zaprasza obywatelstwo m. Poznania. — Program uroczystości następujący:

Część I.: O godz. 9 msza św. w kościele farnym oraz poświęcenie sztandaru. Obowiązkowi rodziców chrześniach przyjęli łaskawie: fundatorka prezydentowa Zychlińska, prezydent Ratajski, prezydentowa Ratajska, d-ca 14 dyw. p. gen. dyw. Kędzierzki, starszyna Bęgalowa, b. kurator B. Chrzanowski, prezeska wydziału dzieł. Rozmiankowska, Wiktor Gładysz. Przemowę uroczystościową w kościele wygłosił kapelan Sokolstwa ks. kan. Prądzyński.

Nie obawiajcie się wielkiego prania!

Istnieje przecież Radion! Radion ułatwia Wam pracę, nadaje bieleśnie śnieżną białosć i zapobiega zniszczeniu. Używajcie zatem przy praniu jedynie Radionu!

Niema nic prostszego: wystarczy rozpuścić Radion w zimnej wodzie, namoczyć białiznę w tym roztworze, gotować 1/2 godziny, potem należycie wypłókać i białizna jest wyprana. Zbędne jest tarcie i szcołkowanie białizny, gdyż

RADION
sam pierze!

Część II.: O godz. 12 uroczysta akademja w auli Uniwersytetu Poznańskiego: 1) zagajenie i powitanie gości; 2) wręczenie sztandaru przez fundatorkę prezydentową Zychlińską; 3) przemówienie B. Chrzanowskiego; 4) przemówienie prezesa Okręgu gniazd sokolich drh. Kapeli; 5) śpiew art. oper. p. Wandy Dobroczyńskiej; 6) przemówienie prof. E. Piaseckiego; 7) referat drh. Zalewskiej z Warszawy, przedstawicielki Związku Wydziału Sokolickiego; 8) deklamacja — Resurrectis Kasprowicza, art. Teatru Polsk. p. Stanisławy Wysockiej.

Miasto Poznań i jego obywatelstwo, nie wyłączając sfery inteligencji, zajmowało zawsze w ruchu sokolim wybitne stanowisko i niejednokrotnie z naciskiem podkreślało swoją solidarność z nim. To też „Benjamin” tego ruchu, a pionier żeńskiego ruchu gimnastycznego — „Zeńskie Tow. „Sokół” — Poznań-Śródmieście”, zwraca się z gorącym apelem do wszystkich warstw społecznych, by gremjalnym poparciem tej wzniosłej uroczystości dało dowód, iż żywi dla Sokolstwa te same uczucia co do tej pory, szczególnie zaś dla młodego ruchu Sokolickiego. — Oby Aula Uniwersytetu za szczupłą się okazała do pomieszczenia sympatyków.

Bilety bezpłatne na akademję nadawać można do 8 maja rb. w nast. miejscach: Drukarnia B. Kapela, ul. Wrocławska 18, Lewandowski, zakład tapicerski, ul. Franc. Ratajszaka 9, Krajewska, skład kwiatów, ul. Półwiejska 37, P. Reissowa, skład kapełuszy, Wierzbicenie 46 (Rynek Wildecki), Liberowa. Chwaliszewo 38/39, prezeska Dobroczyńska, Matejki 3, I.

Pojednanie się z Kościołem b. masona

(KAP) Niedawno zmarł we Frontenex (Francja) w wieku lat 81 dr. Empereur, wieloletni poseł i senator, b. członek loży masonskiej, który wstąpił się zwłaszcza jako jeden z przywódców walki z Kościołem i zwolennik ustaw antykościelnych z lat 1901, 1904 i 1905. W okresie separacji Kościoła od państwa był członkiem komisji, sprzedającej domy kościelne.

Po latach, widząc skutki zła, które sam wywołał, żałował swych czynów. Na łożu boleści wezwał swych przyjaciół i notariusza, poczem złożył piśmienne oświadczenie odwołując dawne swe błędy i wyrażając głęboką skruchę z racji dawnej walki z Kościołem, oraz wyrażając pragnienie pojednania się z Kościołem.

Biskup z Tarantaise przyjął oświadczenie dr. Empereura i po jego pojednaniu się z Bogiem i śmierci zezwolił na udzielenie mu chrześcijańskiego pogrzebu.

Z życia Towarzystw

Tow. Młodych Przemysłowców w Poznaniu odbyło 29 kwietnia plenarne swe zebranie, któremu przewodniczył prez. J. Zabłocki. Po załatwieniu wstępnych punktów porządku obrad — wygłosił redaktor p. Jerzy Drobnik piękny referat na temat: Pociągnięcia polityczne p. „Schachta”. Prelegent poruszył na początku swego przemówienia „niedolę” Niemiec, oraz ich rzekomą niewypłacalność. Z jednej strony udają pacyfistów, a za plecami Ligi Narodów się zbroją. Naród polski nie dość uprzytomnia sobie zamiary niemieckie. Szan. mówca wskazuje na potrzebę dzielnej armii polskiej, która jedyna może być ręką przeciw zachłannej zaborczości Niemców. Druga rzecz ważna to zdrowe i zgodne społeczeństwo polskie. Huczni oklaskami nagrodzone godzinny referat prelegenta, będący dziś tak niezwykle na czasie.

W dyskusji poza prezesem i wiceprezesem przemawiali pp. Daniłowicz, r. Libera, Czaplicki, Dąbrowski, Dłużynski, Niewiada. Przemówienia wszystkich nacechowane były głębokim patriotyzmem. Na wniosek p. Libery — uchwalono przylżyć się do rezolucji podjętych przez cały naród w dniach ostatnich.

W sprawie wydziałów rzemieślniczych referowali: z wydziału metalowców p. Leon Miklaszewski, z czynności wydziału krawieckiego przewodniczący tegoż wydziału p. Drabętowicz.

W dalszym ciągu obrad komunikuje wiceprezes, iż w dniu 27 maja rb. odbędzie się nadzwyczajne walne zebranie Tow. Mł. Przem. celem zmiany statutu.

W sprawie wycieczki nad Polskie Morze nastąpi rozstrzygnięcie co do terminu na następnym zebraniu Tow. W wolnych głosach apeluje p. Ober do obecnych — ażeby się licznie stawili w czwartek 2 maja na zebranie wydziału metalowców: na porządku obrad: Wykład o galwanizacji. Na tem — zakończono obrady.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Pożary w powiecie wrzesińskim

Większość wybuchła z powodu nieostrożności — Straty dochodzą do 80 tys. złotych

W tych dniach spalił się dom własność wdowy Stanisławy Ziolkowskiej w Janowie, zamieszkiwany przez syna właściciela Władysława Ziolkowskiego. Nieruchomość była ubezpieczona na 22.000 zł, podczas gdy faktyczną szkodę ocenia się na 7.000 zł. Podejrzewa się, iż pożar podłożono.

W dwa dni później, wybuchł pożar w zabudowaniach rolnika Józefa Szulkowskiego w Janowie. Spłonęła stodoła i chlew, wartości około 15.000 zł. Ogień spowodował 15-letni syn Szulkowskiego Józef, obchodząc się nieostrożnie z latarką. Płomień przenosił się następnie na zabudowania rolnika Stanisława Okólskiego, gdzie poszły z dymem dwa chlewy i stodoła, wartości około 15.000 zł. Okólski, był ubezpieczony na zaledwie 7.000 zł.

W dniu 30 kwietnia popołudniu, w majątności Noskowie, własność hr. Zygmunta Skórzewskiego; spalił się dom mieszkalny robotniczy wartości około 9.000 zł. Następnie pożar przenosił się na zabudowania gospodarza Józefa Polczyńskiego, które spłonęły doszczętnie. Straty dochodzą do 34.000 złotych.

Z zabudowań Polczyńskiego przeżycił się ogień na osiedle Józefa Króla i Ignacego Rutkowskiego, gdzie spaliły się chlewy i stodoła wartości około 37.000 zł.

Pożar powstał od iskier ulatniających się z komina na dach słomiany domu robotniczego w majątności Noskowie. (k)

Duże zainteresowanie wzbudzi zapewne ostatni (31) numer „Wielkopolskiej Ilustracji” bardzo bogaty w treść i ilustracje. Ciekawy artykuł o

Konstytucji 3-go Maja

podaje szereg szczegółów z wielkich chwil polskiego narodu. Również zajmujący jest opis i zdjęcia z odsłonięcia pomnika Adama Mickiewicza. a także ciekawy artykuł o metodach

zwalczania nędzy mieszkaniowej

na polskim Śląsku, o dziejach skarbu maltańskiego. przynosi zdjęcia z wystawy w Medjolanu i wiele innych, bardzo interesujących nowości z kraju i ze świata.

Jak zwykle bardzo bogate działy stałe przynoszą powieść, nowelę, kącik dla pań, szarady, humor i in.

(Największe i najtańsze pismo ilustrowane dla szerokich kół publiczności. Pojedynczy egzemplarz tylko 45 groszy miesięczny abonament 1.50 zł., kwartał 4.— zł. Egzemplarzy okazowych bezpłatnie należy żądać wprost od administracji: Poznań — św. Marcin 70).

Studenci czescy

przyjeżdżają do Poznania a wycieczkę przyjmuje Poznański Komitet Akademicki.

Dzisiaj o godz. 1 w nocy przybyła z Gdyni do Poznania wycieczka studentów prawników czeskich z uniwersytetu praskiego w liczbie 31 osób (w tym dwie panie). Miłych gości powitali na dworcu: z ramienia Poznańskiego Komitetu Akademickiego prezes p. Lisewski, z ramienia Kola Prawników i Ekonomistów U. P. pp. Muszyński, Sajdak i Zajackowski, z ramienia Kół Przyjaciół Czechosłowacji p. prof. Hanus i p. Walkowski.

Goście zamieszkali w hotelu „Victoria”. Dzisiaj będą zwiedzali miasto, a wieczorem będą na przedstawieniu w Operze. Rano odbyło się dla gości śniadanie w sali Klubu Akademickiego, przy św. Marcinie 40, przy udziale konsula czeskosłowackiego p. dr. Matouszka.

Ze swej strony witamy wycieczkę studentów czeskich jak najserdeczniej, w nadziei, że pobyt jej w Poznaniu przyczyni się do dalszego zacieśnienia węzłów, łączących nasze bratnie narody.

Spór o granicę

poranienie przeciwnika wystrzałem z floweru

W Zakrzewie, w pow. rawickim, w dn. 1 bm. powstał spór o granicę między 54-letnim Ignacym Mikołajewskim a 27-letnim Stanisławem Knychalą z Zakrzewa. W toku kłótni Mikołajewski strzelił z floweru i ranił ciężko Knychalę. Mikołajewskiego aresztowano oraz odstawiono do więzienia sądowego w Rawiczu. (k)

Żebracy-podpalacze

Zemsta za odmówienie noclegu.

W dniu 1 maja br. wybuchł pożar w zabudowaniach gospodarza Stanisława Lamchy w Zalomiu Starym w pow. międzychodzkiem. Spaliła się szopa z maszynami rolniczymi, ogólnej wartości 2.200 złotych.

W wyniku dochodzeń aresztowano i odstawiono do sądu w Międzychodzie jako podejrzanego o podpalenie 29-letniego Kazimierza Wysockiego, rodem z Gluchowa w pow. poznańskim, w ostat-

nim czasie zamieszkałego w Poznaniu, i 32-letniego Pawła Hoppego, rodem z Zarbawic w pow. podhajeckim. Obaj włóczędzy byli dnia poprzedniego u Lamchy i żądali noclegu. Gdy L. odmówił młodym włóczęgom noclegu, odgrazali się oni, że ich... „popamięta”. (k)

Pociągi do Ludwikowa

kursują już od pierwszego maja

Z dniem 1 maja rozpoczęła się komunikacja letnia między Poznaniem a Ludwikowem (przez Luboń, Puszczykowo i Puszczykówko). Odjazd pociągów z dworca podmiejskiego o godz. (w nawiasie przyjazd do Ludwikowa) 8.10 (8.51), 10.20 (11.02), 14.40 (15.22), 15.30 (16.12), 19.28 (20.14). Odjazd z Ludwikowa o godz. (przyjazd do Poznania w nawiasie) 9.13 (9.53), 12.08 (12.49), 15.45 (16.26), 16.28 (17.09), 20.30 (21.11). Pociągi, wyjeżdżające z Poznania o godz. 8.10 i z Ludwikowa o godz. 9.13 kursują tylko w niedzielę i święta.

Rozkład ten obowiązuje od 1 do 14 maja; od 15 maja obowiązować będzie nowy rozkład pociągów wycieczkowych. (k)

KALENDARZYK

Czwartek, 2 maja 1929

Słońce: wschód 4.21 — zachód 19.19 — długość dnia 14 godzin 58 min
Księżyc: wschód 2.26 — zachód 10.29 — przed ostatnią kwadrą

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Czwartek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza niska plus 4 st. Cels. Pogodnie Wiatr zachodni. Ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 750 milimetrów. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 15 st. Cels., najniższa plus 1 st. C.

Kal. rz.-kat.: Atanazy i Zygmunt; jutro Aleksander.

Kal. słow.: Witimir; jutro Świętosław.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka pod Białym Orłem Stary Rynek 37. — Apteka św. Piotra plac Świętokrzyski. — Apteka św. Marcina, ul. Fr. Ratajczaka.
Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ulica Mickiewicza 22.

Lazarz: Apteka p. Plucińskiego, ul. Głogowska 74-75.

Wilda: Apteka „Fortuna” Górna Wilda 96.

W innych dzielnicach miasta apteki tam się znajdują.

OSOBISTE

— **Jubileusz pracy społecznej.** P. doktorowa Cybichowska obchodziła w dniu 23. ub. m. 25-letni jubileusz swej ofiarnej pracy w opiece nad ubogimi w Komisji 17. na Jeźcach. W uznaniu tak długoletniej pracy charytatywnej, Magistrat stoł. m. Poznania wydał p. Cybichowskiej dyplom zasługi. Uroczystość wręczenia dyplomu zagrał w podniosłych słowach przewodniczący Komisji p. Kuchanowski; następnie radca ubogich ks. Dals poświęcił treściwe przemówienie bezinteresownej pracy zasłużonej jubilatki.

— **Egzamin dojrzałości.** W notatce o wynikach egzaminu dojrzałości w państw. gimnazjum żeńskim im. Gen. Zamoyskiej podano mylnie nazwisko Marja Biehlerówna, zamiast Richterówna.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Poznański Klub Wioślarek.** Zebranie miesięczne odbędzie się dnia 2. bm. o godzinie 20 w cukierni „Warszawianka” przy Al. Marcinkowskiego.

— **Związek Ekonomistów w Poznaniu.** Zebranie miesięczne odbędzie się dnia 2. bm. o godz. 20 w Kole Towarzystwa (Bazar, ul. Nowa). Referat wygłosi kol. St. Punicki na temat: „Zagadnienie turystyki w Polsce”. Prócz tego zostanie omówiona kwestja Zjazdu Ekonomistów Polskich w Poznaniu (24, 25 i 26 maja).

— **Stow. Kupców Chrześcijań.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 2. bm. o godz. 20 w sali posiedzeń Rady Miejskiej. Na porządku obrad znajduje się m. i. referat p. dyr. Maciejewskiego na temat: „Kwestja drożyzniania i aprowizacyjna w czasie P. W. K.”.

— **Zebranie plenarne Tow. Opieki nad Zwierzętami** odbędzie się w niedzielę dnia 5. b. m. o godz. 5 po poł. na sali Ogrodu Zoologicznego, na które Zarząd uprzejmie zaprasza członków i sympatyków Towarzystwa. Wykład o ideologii Tow. Opieki nad Zwierzętami wygłosi p. prof. Teodorowicz. Poza tem porządek obrad przewiduje wybór opiekunów okręgów. Legitymacje członkowskie odebrać można na pół godziny przed zebraniem, jak również zapłacić składki.

— **Związek Podoficerów Rezerwy Ziemi Zachodnich Rzplitej Polskiej.** Roczny, walny zjazd delegatów kół odbędzie się dnia 26. bm. w Poznaniu w sali pana Jarockiego przy ul. Masztalarskiej 8a o godzinie 10 przed poł.

WIECZORY, KONCERTY

— **„Serce kamienne”,** dramat w 4 aktach z prologiem odegra dnia 5 bm. o godzinie 19.30 w sali Amarantowej przy ul. Słowackiego 19-21 Tow. Sceniczne im. St. Wyspiańskiego przy kościele Księży Salezjanów. Dochód przeznaczają się na potrzeby ks. ks. Salezjanów. Bilety można wcześniej nabywać w zakrystji przy ul. Wronieckiej 9 w cenie od 1 do 3 zł.

— **Obchód Trzeciego Maja na Łazarzu.** Staraniem Komitetu Tow. Czyteln. Ludowej na Łazarzu odbędzie się dnia 3 maja r. b. w auli gimnazjum im. Adama Mickiewicza uroczysty obchód „Trzeciego Maja”. Początek o godz. 17. Wstęp 1 zł i 50 gr. Na program składają się wykład p. prof. Bałickiego: „O Konstytucji Trzeciego Maja”, deklamacje uczniów gimnazjalnych i śpiewy chórowe stu kilkudziesięciu uczennic i uczniów 4 i 5 szkoły wydziałowej pod batutą znanych dyrygentów pp. Chudzińskiego i Warmińskiego. Dochód z obchodu przeznaczają się na zakup książek dla Biblioteki T. C. L. na Łazarzu. O liczny udział proszą Komitet.

— **Gimnazjum K. Marcinkowskiego** urządza dnia 5. bm. w gmachu gimnazjalnym przy ulicy Bukowskiej podwieczorek z różnymi atrakcjami. Odbędzie się równocześnie zawody sportowe między klubami „Vis” — „Czarna Trzynastka” — Marcinowski. Dochód przeznaczony na pokrycie kosztów urządzenia obozów letnich dla młodzieży. Prosimy o liczny udział.

— **„Bał Wiosenny”** urządza dorocznym zwyczajem Koło Śpiewackie Polskie w sobotę dnia 4 maja w salach Zwierzyńca Poznańskiego. Bał śpiewaków zapowiada się bardzo ciekawie, a nad organizacją tegoż czuwa specjalna komisja Zarząd towarzystwa ma zaszczyt zaprosić niniejszym Szan. Sympatyków i prosi o odbiór zaproszeń z nast. miejsc: Firmy Suszczyński i Kregielski ul. 27 Grudnia nr. 16, Dybicki ul. Wrocławska 2 (skład cygar) oraz w Wielkopolskim Związku Kół Śpiewaczych, ul. Marszałka Focha 65. Początek balu o godz. 20. Wstęp li tylko za zaproszeniami. Czysty dochód przeznaczają się na cele śpiewacze w związku ze zbliżającym się Wszechsłowiańskim Zjazdem Śpiewaczym.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Uroczysta msza św.** w katedrze w dniu jutrzejszym odbędzie się nie o godzinie 9.30, lecz już o godz. 9.

— **Tereny P. W. K. zamknięte dla publiczności.** Wydział Administracyjny Terenów P. W. K. podaje do publicznej wiadomości, że z dniem 2. bm., aż do chwili otwarcia P. W. K. tereny wystawowe są zamknięte. Wydział apeluje do zainteresowanych, aby z dniem dzisiejszym przestali ubiegać się o przepustki, których się bezwarunkowo nikomu nie będzie udzielało.

— **Wkp. Izba Skarbowa** prosi nas o zamieszczenie nast. komunikatu: Dla u-

Uporczywe zaparcie, katary jelita grubego, wzdęcia, osłabione funkcje żołądkowe, zastoina ogólna, osłabione funkcje wątroby, bóle w bokach i pod żebrami przechodzą przy używaniu rano i wieczorem po szklancece naturalnej wody gorzkiej **Franciszka Józefa**. Powagi lekarskie stwierdzają, że woda **Franciszka Józefa** nawet przy skłonności do podrażnień kiszek działa bezboleśnie. Zadać w aptekach i drogerjach. nw 9828

niknięcia zbędnej korespondencji w sprawie zniesienia od 1 kwietnia rb. 3 proc. opłaty emerytalnej od emerytur cywilnych i wojskowych, po myśli Dziennika Ustaw R. P. z dnia 13. 4. rb. nr 23 poz. 234 art. 1. Izba Skarbowa w Poznaniu zawiadamia, że zwrot potrąconych z tego tytułu należności za kwiecień i maj nastąpi przy asygnowaniu emerytury za czerwiec, a to w dniu 1 czerwca rb. Równocześnie Izba Skarbowa zawiadamia, że stosownie do rozporządzenia Min. Skarbu z dn. 22. 3. rb. L. dz. D. III. 671/I nastąpiło z dniem 1 maja rb. podwyższenie podatku dochodowego od zaopatrzeń emerytalnych, pensyj wdowich i sierocych, skutkiem nadania 15 proc. zasilkom i dodatkom mieszkaniowym charakteru uposażenia stałego.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Jutro post.** Na liczne zapytania z kół naszych Czytelników donosimy, że obchód rocznicy Konstytucji 3 Maja jest uroczystością świecką i świętem państwowym. Przypadający na ten dzień, jako piątek, post obowiązuje, jak nas poinformowano z kompetentnego źródła.

— **Poziom kosztów utrzymania** obniżył się w kwietniu w stosunku do stanu z miesiąca poprzedniego o 0.52 proc., jak to na wczorajszym posiedzeniu stwierdziła Wojewódzka Komisja do badania zmian kosztów utrzymania osób pracujących w handlu i przemysle.

— **W nowym Domu Akademickim.** W końcu ubiegłego tygodnia wydano pierwszy obiad w nowym Domu Akademickim przy Włach Leszczyńskiego. O godz. 12.30 w pięknej sali do smacznego obiadu, przygotowanego w pierwszorzędnym urządzonej kuchni, zasiadło kilkuset studentów i studentek. W czasie obiadu panował miły nastrój, do czego przyczynił się w wielkiej mierze koncert radiowy. (bp)

— **Znaki świetlne.** Naprzeciw gmachu policji państwowej przy ul. 27-go Grudnia ma niebawem stanąć słup, który za pomocą znaków świetlnych regulować będzie ruch kołowy i pieszy. Szkoda, że powyższą innowację wprowadza się jedynie przy zbiegu ulic Fr. Ratajczaka, 27-go Grudnia i Pl. Wolności i nie stawia się podobnych znaków np. przed Bazarem, gdzie ruch istotnie jest bardzo ożywiony, przy ul. Nowej i Szkolnej. Sew. Mielżyńskiego, Kaponierze i t. d., bo raczej regulacja w ten sposób przyczyni się może do zatamowania normalnej komunikacji, bowiem kierowcy różnych pojazdów będą celowo omijać skrzyżowanie z sygnalami, by, dawnym systemem, jeździć jak kto chce. Ażby temu istotnie zapobiec, należy we wszystkich ruchliwych punktach wprowadzić znaki świetlne. (z)

— **„Organizacja gospodarstwa narod. na P. W. K.”** Ostatni z wiosennego cyklu wykładów Korporacji Kupców Chrześcijańskich odbył się w sali posiedzeń rady miejskiej z referatem p. dr. Piechockiego, na powyższy temat. Prelegent dał przy pomocy wykresów pogląd na rozmieszczenie poszczególnych działów P. W. K. oraz podkreślił niezmiennie doniosłe znaczenie tej imprezy w zrozumieniu interesów kupiectwa jako pośrednika między wytwórcą a konsumentem. W dyskusji zabierali głos pp. Andrzejewski prezes Stow. Hurtowników Skór, prez. Kaspro-wicz z Gniezna, red. Poszwiński i i. Cykl wykładów kontynuowany będzie po ukończeniu P. W. K.

KRONIKA WYPADKÓW

— **Wypadkowi podczas pracy** w fabryce Cegielskiego uległ wczoraj robotnik Kazimierz Hertig, zamieszkały przy ul. Kilińskiego 12. Spadający ciężar przyniósł Hertiga, przyprowadzając go o złamanie stopy i podudzia. (k)

KRONIKA POLICYJNA

— **Ujęcie Freilwalda - Neumanna.** Tutejszy Wydział Śledczy ujął niejakiego Freilwalda Harry'ego vel Neumanna za oszustwa w kilku wypadkach. Freilwald jest obywatelem gdańskim i używał tu nazwiska Neumann przedstawiając się tutejszym kupcom jako zastępca pełno-

Dzisiaj w Kinie

Apollo: „Tancerka bogów”.
Aurora: „Pat i Patachon” p. t. „Na własnych śmieciach”.
Casino: „Pat i Patachon jako pasażerowie na gapę”.
Colosseum: „Wilk i Szakale”.
Corso: „Tragedja łodzi podwodnej”.
Edison: „Ojciec”.
Kapitol: „Pat i Patachon jako pasażerowie na gapę”.
Metropolis: „Policmajster Taglejew”.
Odeon: „Mogila Nieznanego Żołnierza”.
Renaissance: „Olbrzym gór”.
Słońce: „Błękitny Walc”.

mocny firmy Siemens i Halske i przy pomocy fałszywych zamówień oraz fałszywych pieczęci wysyłał pod adresem tej firmy zamówienia. Ponieważ w podobny sposób kilku tu kupców padło ofiarą wyrafinowanego oszusta, uprasza się wszystkich poszkodowanych o zgłoszenie swych strat w tut. Wydziale Śledczym Brygady II ul. Składowa 3, I. piętro, pokój 41. (z)

— **Kradzieże i włamania.** P. Wartenbergowi Fryderykowi, zamiesz. w Zerpenschleuse pod Berlinem, skradziono w tramwaju linii 2 dokumenty osobiste. — Elekrownia Miejska w Poznaniu zgłosiła usiłowaną kradzież kabla miedzianego. — Do biura Janowicza Kazimierza przy ul. Dąbrowskiego 62 włamali się złodzieje; wybili szyby, jednakże nic nie skradli. — P. Jasiolkowi Andrzejowi, zamieszkałemu w Warszawie przy ul. Brzozowej 14, skradziono w tramwaju linii 6 portfel z paszportem i 245 zł gotówki. — P. Jeskemu Janowi, zamiesz. w Dębnie, skradziono z chlewu 10 kur i koźców wartości 230 zł. (z)

— **Czyja własność?** W wydziale śledczym pokój 61 (pl. Wolności 12) znajdują się dwie akcje Tow. Great Lakes Insurance Company Chicago Illinois i Tow. The Polish International Trading Co., na nazwisko Andrzej Prusinowski; właściciel może akcje te odebrać. (z)

KRONIKA SĄDOWA

— **Niegrzeczność ukarana.** Podczas zimy pewien niesforny młodzieniec zasył pannie S. na placu Świętokrzyskim twarz śniegiem przyczem był tak natrętny i brutalny, że panna S. odwołała się do sądu. Łobuza, pomocnika blawatnego z zawodu, skazano a na rozprawie sądowej zachowywał się on jak człowiek bez żadnego wychowania. Zapytany o datę urodzenia, odpowiadał bez namysłu: 1 stycznia 1929 roku i omyłki nie sprostował, co wywołało śmiech na sali. Przy opuszczaniu sali sądowej włożył demonstracyjnie kapelusz na głowę, wobec czego sąd zawyrokował doraźną karę za nieodpowiednie zachowanie się i niefortunny adorator panny S. musiał przepędzić trzy godziny w areszcie. (k)

Z WIELKOPOLSKI

— **Gnieźno.** (Protest przeciw zakusom niemieckim) W sali Hotelu Europejskiego w Gnieźnie odbył się z inicjatywy Z. O. K. Z. wielki wiec protestacyjny, który zagaiła bardzo treściwym przemówieniem p. prof. Matysiakowa Zasadniczy referat, ilustrujący psychikę niemiecką, z wielką swadą wygłosił p. profesor Błażak. Wśród podniosłego nastroju uchwalono jednogłośnie rezolucję, którą przesłał do ministerstwa spraw zagranicznych. (br.)

— **Szamotały.** (Dziecko spowodowało pożar). W Jastrowie spalili się chlew p. Stanisławy Frackowiakowej, wartości około 600 zł. Spalili się też żywy inwentarz, składający się z królików i kóz. — Jak się okazało, ogień spowodował przez nieostrożność 7-letni Andrzej Balczak, który bawił się zapalnikami w pobliżu chlewu. (k)

— **Września.** (Włamanie). W Sobieśniach włamano się do mieszkania rolnika Wilhelma Schulmana i skradziono zegarek męski i garderobę męską wartości kilkadziesiąt złotych. (k)

— **Leszno.** (Burza). Przed kilku dniami przechodziła nad naszą okolicą krótki, lecz ciężka burza. Grom uderzył w Wilkowie w zabudowania p. Korbasa. Na szczęście domownicy, na chwilę tylko hukami ogłoszeń, ugasił ogień w zarodku.

— (Srebrne gody). W ostatnim tygodniu obchodzili w Lesznie cztery pary swe srebrne gody, a mianowicie: pp. Chmarowie, Stefanowski, Thomasowie, Barańscy i Horowscy.

— (Pożar). W majątności Antoniny pod Lesznem wybuchł na strychu w laboratorium hodowli nasion pożar wskutek wadliwej budowy komina. Szkody wyniosły około 300 zł.

— (Akademia Papieska). Akademia z okazji złotego jubileusza Ojca św. zgromadziła w sali Hotelu Polskiego nieprzebrane tłumy. Śliczne słowo wstępne wygłosił ks. prob. Jankiewicz a obszerny referat o życiu i czynach obecnego papieża miał ks. prałat Prądzyński z Poznania. Pieśni wykonał doskonały chór kościelny.

— (Z teatru). Teatr Wielkopolski pod dyr. p. B. Brzeskiego odegrał w piątek po południu bajkę dla dzieci p. t. „Czerwony kapturek” B. Karpińskiego, a wieczorem „Pociąg widmo”. Oba przedstawienia cieszyły się wielkim powodzeniem. (s)

— **Odolanów.** (Uniwersytet ludowy). Kurs rozpoczyna się uroczystym otwarciem w poniedziałek 6. bm. wieczorem o godzinie 7. Kandydatki winne stawić się tego dnia po południu w Odolanowie na stacji kolejowej Odolanów Wlkp.

Z POMORZA

— **Sepolno.** (Z życia Młodzieży Katolickiej). Z okazji 3 rocznicy istnienia odbyło się uroczyste zebranie Stow. Młodzieży Kat. Męskiej, na które oprócz członków przybyli w zastępstwie starosty powiatowego, asesor powiatowy p. Welter burmistrz Jagielski rektor szkoły powszechnej p. Kalinowski oraz liczni sym-

Chodzież

posiada codzienne pismo

»Kresy Zachodnie«

Polecamy się wszystkim m interesentom

Administracja
Chodzież, ul. Krótka 1.

patycy młodzieży. Zebranie zagał ks. patron Priss, który w przemówieniu powitalnym wskazał na propagowaną dzisiaj przez nasz episkopat akcję katolicką i nawoływał do wytrwania przy sztandarze Chrystusowym. Dalszy program uroczystości obejmował udatne popisy orkiestry dętej Stow. Młodzieży Katolickiej oraz przemówienia, z których na specjalne wyróżnienie zasługują słowa rektora p. Kalinowskiego. Jako długoletni wychowawca młodzieży oraz wybitny znawca jej psychy, umiał znaleźć drogę do ambicji młodzieńca, dając mu wzór młodego Polaka w życiu codziennym pod względem religijnym i społecznym. Prezes młodzieży drh. Wirkus w krótkości zaznaczył zebrań z programem pracy na rok bieżący, wreszcie po przemówieniu pożegnalnym ks. patrona zamknięto zebranie odśpiewaniem wspólnym hymnu młodzieży „Hej do apelu”.

— (Samobójstwo). Samobójstwo popełnił w dniach ostatnich rybak E. Steuk z Lubczy. Sekcja zwłok wykazała, że denat w stanie podchmielnym udał się na brzeg torfowiska pomiędzy Lubczą a Sypniewem i tam celnym strzałem w czoło położył kres swemu życiu. Rodzinę denata przesładowała widocznie manja samobójcza, bo już ojciec jego przed kilku dniami popełnił samobójstwo.

— (Wykopolenie zwłok zamordowanego przed 8 laty). Ostatnio przystąpiono o obecności lekarza powiatowego dr. Szturm i władz śledczych do wykopania zwłok śp. Feddera, zamordowanego w r. 1921 przez własnego syna i zięcia. Wykopano już tylko szkielet, a z przeprowadzonej sekcji wynika, że mordercy strzaskali swej ofierze górną szczękę oraz kość skroniową. Poza tem oprawcy musieli ofiarę swoją przed zakopaniem ograbić, ponieważ przy zamordowaniu znaleziono tylko kamizelkę skózaną, portmonek pustą oraz kapsułkę od zegarka. Zbrodniarze znajdują się w więzieniu sądu okręgowego w Chojnicach, gdzie niebawem sprawa ich toczyć się będzie przed sądem przysięgłych. (ws.)

Zbiórki na 3 maja

— Z powodu tego, że uroczysta msza święta w katedrze odbędzie się zamiast o godz. 9,30, jak to uprzednio podano, już o godz. 9, zbiórki wszystkie odbędą się również o pół godziny wcześniej.

— **Tow. Wioślarzy „Polonia”** wzywa członków do wzięcia udziału w nabożeństwie w katedrze i defiladzie w dniu 3. bm. Zbiórka o godz. 8,15 rano przy placu Bernardyńskim.

— **Związek Towarzystw Uczestników Powstania Wlkp. 1819 Okręg I.** Z okazji obchodu 3 Maja zarządza się, co następuje: O g. 8,30 zbiorą się wszystkie Towarzystwa Okręgu I przy Zamku koło ulicy Wjazdowej według porządku: Jeżyce, Łazarz, Zamek, Wilda. — Towarzystwa wyruszą punktualnie o godz. 9 na plac Katedralny. — Po wysłuchaniu mszy św. ustawia się towarzystwa w ustalonym przez kierownika grupy I. porządku do pochodu przed Zamek, gdzie odbędzie się defilada. Do zbiórki winni przybyć wszyscy członkowie obowiązkowo. (—) Koch, prezes. (—) Mizerski, sekretarz.

— **Tow. Uczestników Powstania Wlkp. Zamek.** Wzywa się wszystkich członków do udziału w obchodzie święta narodowego Konstytucji 3 Maja. Zbiórka o godz. 8 rano przed mieszkaniem prezesa Eckerta przy św. Marcynie 61. Ubiór przepisyowy, oficerowie rezerwy w mundurach.

— **Związek Zawodowy Automobilistów.** Zbiórka celem wzięcia udziału w pochodzie dnia 3. bm. odbędzie się o godzinie 8,45 na ul. Nadbrzeżnej, przy Moście Chrobrego. O godz. 11,30 po defiladzie zbiórka na stopniach przed stawem naprzeciwko Teatru Wielkiego, gdzie odbędzie się wspólna fotografia.

— **Sokół Poznań II Jeżyce.** Zbiórka o godz. 8 na boisku „Sokoła”.

— **Poznański Komitet Towarzystw Wioślarzy** uprasza towarzystwa wioślarskie o liczny udział w nabożeństwie i defiladzie jutrzejszej. Zbiórka członków pod własnym sztandarem na zwykłym miejscu a uszeregowanie się przy kościółku N. P. Marii na Wyspie Tumskiej, skąd wyruszy pochód w myśl komunikatów Komitetu.

— **Powstańcy i Wojacy Okręgu I.** — Zbiórka wszystkich towarzystw Okręgu I o godz. 8,30 na placu Bernardyńskim, skąd wyruszą do katedry na mszę św. — Gniatczyński, por. rez. I kom. Okręgu I.

— **Tow. Przemysłowców Poznań - Jeżyce** bierze gremjalny udział w uroczystościach 3 Maja. Zbiórka o godz. 8 rano na Rynku Jeżyckim.

— **Komitet Towarzystw dzielnic Łazarzko - Górczyńskiej** wzywa wszystkie towarzystwa wymienionych dzielnic do gremjalnego udziału w uroczystościach święta narodowego 3 Maja. Zbiórka o godz. 7,45 na Rynku Łazarzkim.

— **Baczność! Sokół - Śródka.** Zbiórka całej drużyny dnia 3. bm. rano o godz. 8,30 przy ul. Bydgoskiej.

— **Drużyna Błękitna.** Z powodu uroczystości 3 Maja wzywam wszystkich członków do wzięcia udziału w takowej Zbiórce 3. bm. o godz. 9 rano przy placu Tumskim (Katedra). Komendant Drużyny Błękitnej.

— **Do wszystkich kolejców, członków P. Z. K. i Z. Z. P.** W pochodzie, jaki wyruszy po uroczystej Mszy św. z Katedry, nie powinno zabraknąć kolejców. Koledzy! Wzywamy was, abyście w jaknajwiększej liczbie wzięli w tem święcie udział. Niechaj nikogo wolnego od służby w pochodzie nie zabraknie. — Zbiórka o godzinie 8,30 przed gmachem Dyrekcji K. P. Zarządy Okręgowe P. Z. K. i Z. Z. P.

— **Sokolice Poznań - Wilda.** Wszystkie drużyny zbierają się jutro 3 maja rano o godz. 7,50 na boisku Sokoła. Nieumundurowane także.

POPIERAJCIE TANIE KUCHNIE BO ONE KARMIA WSZYSTKICH GŁODNYCH!

TEATRY

— **Z Teatru Wielkiego.** Dziś operetka „Polska krew”. W piątek uroczyste przedstawienie w rocznicę Konstytucji 3 Maja; dana będzie opera narodowa „Krzyżacy” z pp. Kisielewską, Zacharską, Karpackim, Perkowiczem i Zaleskim, kapelmistrz p. Wojciechowski. W sobotę balet - opera „Tatry”, kapelmistrz p. Tyllia. W niedzielę o 15 po cenach znizowanych pod kierunkiem dyr. Stermicza „Kleynoty Madonny” z pp. Marynowicz, dr. Reesslerówną, Karpackim i Perkowiczem. W poniedziałek „Księżniczka dolarów”. We wtorek „Zygmunt August” z p. Czarneckim.

— **Z Teatru Polskiego.** Dziś doskonała sztuka Rostworowskiego „Niespodzianka” w koncertowym wykonaniu pp. Wyszockiej, Szczurkiewicz, Chmielewskiego i Biesiadeckiego. Jutro uroczyste przedstawienie rocznicy Konstytucji 3-go Maja. Odegrana będzie arcywesoła komedia Al. hr. Fredry „Damy i Huzary” w reżyserji dyr. Szczurkiewicza.

W sobotę premiera głośniejsza dziś w Warszawie ostatniej nowości repertuarowej, arcykomicznej komedji oryginalnej Marjana Hemara „Dwaj panowie B.”. W Warszawie komedia ta grana jest z nadzwyczajnym powodzeniem od kilku miesięcy, zdobywszy rekordowe powodzenie. Reżyseruje p. J. Nowacki.

— **Z Teatru Nowego.** Dziś i dni następnych „Edukacja Bronki” St. Krzywoszewskiego, która zdobyła duże powodzenie. Niezwykle interesująca treść tej sztuki, której akt drugi rozgrywa się w gabinecie restauracji stołecznej, budzi żywe oklaski u publiczności. W roli tytułowej p. H. Cieszkowska. W innych rolach głównych pp. Czarnecka, Kowalikówna, Balcerzak, Brodzikowski, Bystrzyński, Ilcewicz, Szarski i Tylczyński. Reżyserja dyr. H. Rudkowskiego, dekoracje Al. Kobrynia „Edukacja Bronki” ma zapewnić długotrwałe powodzenie.

Pod włos

Uwaga, zaczynamy!

Witaj, kochany Grodzie Przemysław! Nareszcie jesteśmy w domu i serca mamy nabrzmiałe radością, bo — wszędzie dobrze, lecz w domu najlepiej.

Łazimy po mieście prędko, gorączkowo, zaglądamy w oddawna niewiedzione kąty i wolamy: „Witajcie!”

Witajcie sadze, fruujące w powietrzu! O jakżeście się spasy i zgrubiali, niedługo staniecie się podobne do czarnych gołębi.

Witaj, Pewuko, co czekasz chwili, by nam otworzyć swe ramiona! Witajcie, szpiczaste pily i kolorowe pawilony, wspaniałe, monumentalne, jak... domki z kart!

Witajcie, krzaki i drzewa! — Jeszczeście nie rozkwitły? — Ha, winić was nie mogę. — Kto tak, jak wy, jutra nie pewny, temu niesporo rozkwitać. Coraz was mniej, nieboraki! — Widać, że botaniczna „czerezwycząjka” szaleje po staremu.

Witajcie, Tytusi i Grosiki! W zdrowiuście i świeżości, a i nam jakoś nieźle się wiodło.

Przyjechaliśmy cali, rześcy, krzepcy i wypoczęci. O, wiercie mi, że taka po-

Koncert Symfoniczny Filharmonji Poznańskiej.

W najbliższą niedzielę, dnia 5 maja, o godz. 12 w poł., w Auli Uniwersyteckiej, odbędzie się Koncert Symfoniczny Filharmonji Poznańskiej, którym dyrygować będzie sprawozdawca muzyczny naszego pisma p. Zygmunt Łatoszewski. Koncert ten wzbudził ogromne i powszechne zainteresowanie w szerokich kołach naszych melomanów, co jest zupełnie zrozumiałe wobec kompletnego prawie zaniku koncertów symfonicznych w Poznaniu; zainteresowanie naszych sfer muzycznych skierowane jest też na niezwykle program niedzielnego koncertu, zawierający dwa wielkie utwory symfoniczne jednego z najwybitniejszych kompozytorów francuskich Césara Francka, mianowicie jego Symfonię d-moll i Warjacje symfoniczne, w których part fortepianowy odegra wysoce utalentowana, młoda pianistka, uczennica P. triego p. Magdalena Lipkowska. Za wysocki poziom artystyczny koncertu ręczy następnie współudział w nim prof. Zdzisława Jahnkego. Znakomity ten wirtuoz, bezprzecznie jeden z najlepszych polskich skrzypków odegra z towarzyszeniem orkiestry znany, piękny koncert skrzypcowy Brucha. Na zakończenie koncertu orkiestra wykona imponującą uwerturę do op. „Tannhäuser”. Należy się spodziewać, że publiczność podaży tłumnie na niedzielny koncert symfoniczny, na który bilety wcześniej nabyć można w składzie cygar pana Szrejbrowskiego, narożnik ul. Gwarnej i Fredry. zw 15 909

Rosyjski zespół baletajkowy, wystąpi w niedzielę, 5, poniedziałek, 6 i wtorek, 7 b. m., w sali Domu Ewangelickiego. W koncertach biorą udział soliści. W programie: rosyjskie pieśni ludowe, romanse cygańskie, pieśni kaukaskie, pieśni tajgi syberyjskiej, pieśni burlaków i Dalekiego Wschodu i najlepsze numery z repertuaru słynnej wielkorosyjskiej orkiestry Andrejewa. Na bilety wielki popyt, do nabycia w składzie cygar Szrejbrowskiego, Gwarnej 20 — Telefon 56-38. zw 15 919

Teatr Wielki

DZIŚ — „Polska krew” — operetka Nedbala.

Piątek, 3. 5. „Krzyżacy” — opera Dołżyckiego

Sobota, 4. 5. „Tatry” — balet-opera Nowowiejskiego.

Niedziela, 5. 5. o godz. 15 „Kleynoty Madonny” — opera Wolf-Ferrari (Ceny znizone).

Niedziela, 5. 5. o godz. 20 „Polska krew” — operetka Nedbala

Poniedziałek, 6. 5. „Księżniczka dolarów”, operetka Falla.

Wtorek 7. 5. „Zygmunt August” — opera Joteyki.

Początek o godzinie 8 wieczorem

Po rozpoczęciu przedstawienia nikt na salę wpuścić nie będzie

Bilety wcześniej nabyć można w kasie Teatru Polskiego, przy ul. 27 Grudnia.

Teatr Polski

DZIŚ — „Niespodzianka”.

Piątek, 3. 5. „Damy i huzary”.

Sobota, 4. 5. „Dwaj panowie B.” — (Premjera).

Niedziela, 5. 5. o godz. 15 „Prawdziwa miłość” (Ceny znizone).

Niedziela, 5. 5. o godz. 20 „Dwaj panowie B.”

Poniedziałek, 6. 5. „Niespodzianka”.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Bilety poprzednio do nabycia w kasie teatralnej (Teatr Polski, ul. 27 Grudnia).

Teatr Nowy

DZIŚ — „Edukacja Bronki”.

Piątek, 3. 5. „Edukacja Bronki”.

Sobota, 4. 5. „Edukacja Bronki”.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

dróż nie męczy ani trochę. — Jedzie się codziennie po kawalku, jedzie się codziennie troszkę dalej i — ani człowiek wie, jak i kiedy — pewnego dnia przyjeżdża się do domu.

Czujemy się nie tylko zdrowo i radośnie, ale i bohatersko. Chce nam się dumnie zadzierać nosa wobec wszystkich krewnych i znajomych, co bogobojnie siedzieli na domowym przypiecku.

Najbardziej bohatersko zapewne czuje się nasza najmilsza Tatra, która swoje 6000 kilometrów „odwalała” bez najmniejszych kaprysów i dąsów, jakby kto ostrzygł tyknał. — Poczciwie to zwierzę, tylko milczące zawzięcie, więc trudno spenetrować jej uczucia.

Tak tedy skończyła się włóczega. — Teraz maszyny do roboty! Wszystkie — i te, co się żywią benzyną, i te, co kotle-tami.

— O czym napiszesz jutro, Bonzo? — zaczyna już Grosik.

— Bodaj ci ożór spuchł!

A jemu spuchnąć ani myśli. Gada i gada! O tem trzeba napisać, o tem pogadać, to „zjechać”, to „zjechać”...

Od jutra życie popłynie dawnym, normalnym trybem. Trzeba znów zacząć brać je... pod włos.

— Ha, trudno, dawajcie zgrzeblo! Bonzo.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

NAUKA I ŻYCIE

FILOLODZY ZJEŻDŻAJĄ SIĘ NA WYSTAWIE W POZNANIU

Miedzy zjazdami naukowymi, jakie odbęda się w Poznaniu z okazji Powszechnej Wystawy Krajowej, ważną rolę odegra zjazd filologów klasycznych, zapowiedziany na 3-5 czerwca.

Będzie on nie tylko spotkaniem filologów polskich; tak jak śpiewacy polscy zaprosili słowiańskich, tak samo filolodzy spotkają się z uczonymi pobratymczych szczepów Słowiańszczyzny, a nadto ramy obrad zjazdowych znacznie się rozszerzają.

Warszawski zjazd filologów miał swój cel określony, ale i ograniczony: służyć o obronę gimnazjum klasycznego, którego podstawy są zagrożone przez rzekomo „praktyczne” programy szkolne najnowszej doby. Można przypuścić, że i tym razem odezwie się niejeden protest przeciw reformie studiów średnich, pojętej jednostronnie i ciasno jako zerwanie z gimnazjum klasycznym. Ale program jest daleko bogatszy i szerzej zakrojony. Odbęda się wykłady z filologii i archeologii klasycznej, historii starożytnej, językoznawstwa i pokrewnych dziedzin oraz z dydaktyki szkolnej tych przedmiotów. Wykłady będą oczywiście połączone z dyskusją, tak że odbędzie się między uczonymi szeroka wymiana zdań, a dzięki udziałowi uczonych z innych krajów słowiańskich będzie ta dyskusja oparta na ogromnym materiale wiedzy i doświadczenia. Nawiążą się na zjeździe stosunki między Polską a Słowiańszczyzną, po których można sobie nie mało obiecywać.

Biuro Zjazdu znajduje się w Zamku, w Seminarjum Filologicznym. Tam też otrzymają szczegółowe informacje wszyscy, którzy pragnęliby zgłosić udział. Składka uczestnictwa wynosi 10 zł, płatnych najlepiej czekiem na P. K. O. Warszawa, konto nr. 153,380, z dopiskiem: Zjazd filologiczny. O dalszych przygotowaniach nie omieszkamy informować naszych czytelników.

DARY DLA BIBLIOTEKI UNIWEERSYTECKIEJ

Dzięki ofiarności społeczeństwa wielkopolskiego wzbogaciła się Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu o szereg nowych nabytków.

P. hr. August Cieszkowski z Wierzenicy złożył w formie depozytu rękopis ojca swego Augusta hr. Cieszkowskiego p. t. „Ojciec nasz” oraz, w formie daru, francuskie wydanie tego dzieła.

P. ministrowa Wanda Korytowska z Poznania ofiarowała do zbiorów Biblioteki 226 tomów treści historycznej, historyczno-literackiej i społeczno-politycznej, oraz fascykuł rękopisów (akt).

Centralne Tow. Gospodarcze w W. Księstwie Poznańskim złożyło w darze zbiór dzieł z zakresu rolnictwa, gospodarstwa wiejskiego (hodowla zwierząt, pszczelnictwo etc.), przyrodoznictwa i ekonomii w ilości 1566 tomów i 5.333 proszur.

P. Jan Popielecki z Poznania ofiarował 13 dzieł treści historycznej, społecznej, historyczno-literackiej i in.

P. dr. Stanisław Zieliński z Poznania złożył w darze 42 dzieła przeważnie treści medycznej.

Towarzystwo Przyjaciół Biblioteki Uniwersyteckiej odbywa dzisiaj o godz. 6-jej wieczorem swe konstytucyjne zgromadzenie w gmachu Biblioteki. Wspominaliśmy już o tej doniosłej inicjatywie, po której należy spodziewać się wiele dla rozwoju tak ważnej instytucji, jaką jest nasza Biblioteka Uniwersytecka. Mamy nadzieję, że dzisiejsze zebranie będzie cieszyło się licznym udziałem osób zaproszonych do współpracy i że nowe stowarzyszenie rozwinię energiczną działalność. O przebiegu obrad i ich rezultacie powiadomimy czytelników szczegółowo.

Z Towarzystwa Miłośników Historji. — Ważne zebranie odbędzie się w sobotę, dn. 4. 5. br. w Archiwum Państwowym o godz. 6-jej wieczorem. Porządek obrad: 1) Odczyt dr. Andrzeja Wojtkowskiego na temat: Edward Raczyński jako polityk, 2) Sprawozdanie Zarządu, 3) Wybór nowego Zarządu.

Kraków ku czci Hoene-Wrońskiego. Piszam nam z Krakowa: Miasto nasze posiada gimnazjum państwowe imienia Hoene-Wrońskiego. Dyrekcja, aby uczcić 150-lecie urodzin genialnego Wielkopola, urządziła uroczysty poranek szkolny w dn. 27 bm., który był transmitowany przez radio. (nk)

NASI ARTYŚCI W RZYMIE

Kultura polska i Włochy — Jak badano wpływ Włoch na Polskę — Nasi artyści u źródła sztuki włoskiej — Ciekawa książka — Dr. Loret znalazł nowe materiały — Obrazy poznańskie Czechowicza — Smuglewicz i Kuntze.

Rzym, 28 kwietnia 1929.

Kultura polska europeizowała się i latynizowała przede wszystkim pod wpływem Włoch. Żaden bodaj inny wpływ na naszą kulturę nie może się równać z włoskim pod względem długotrwałości oddziaływania, ciągłości i różnorodności dziedzin życia, jakie ogarniał. Potężną rolę odegrał w tem Rzym, jako ognisko katolicyzmu, jako jeden z głównych ośrodków polityki europejskiej w średniowieczu i w okresie baroku, jako ważne centrum kultury artystycznej, umysłowej i literackiej. Wiele jeszcze upłyne lat żmudnych poszukiwań i wiele jeszcze trzeba będzie przedsięwziąć prac przygotowawczych, zanim zdołamy ogarnąć w pełni ten potężny, bogaty i wszechstronny wkład włoskości w naszą dzisiejszą kulturę. Eljašek i Ptašnik wykazali doniosłość wpływów włoskich na kulturę naszą w okresie średniowiecza w zakresie organizacji kościelnej, ekonomicznej i handlowej. Windakiewicz dawniej a teraz Kot wyjaśnił rolę wielkich włoskich uczelni w życiu Polski przedrozbiorowej. Koppera, Skrudlik i Gębarowicz zajęli się pierwiastkami włoskimi w dziedzinie sztuk pięknych. Jachimecki rozbierał wpływy włoskie na dawną muzykę polską. Chlebowski, St. Łempicki, Brahmer i inni badali związki literackie włosko-polskie. Pozostało jednak jeszcze wiele do zrobienia, każdy nawet drobny przyczynek jest cenny i pożądanym.

W „Przeglądzie Warszawskim” z r. 1925 ogłosił M. Gębarowicz bardzo ciekawą szkic „O artystach polskich w Rzymie”, gdzie zajmował się polskimi uczniami akademii św. Łukasza w XVIII w. opierając się na nieznanych rzymskich archiwaliach. Umiejętnie oświetlił tam w sposób nowy szereg postaci wiążąc je ze współczesnym życiem artystycznym, opisując fachowo szereg nieznanych dotąd prac. Poznaliśmy bliżej kilku architektów polskich z XVIII w. (Renard, Solari, Zawadzki, Hempel), przybyło też wiele nowych szczegółów o malarzach polskich z tegoż wieku (Czechowicz, Stroński, Smuglewicz). Szkic Gębarowicza wzbogacił poważnie historję sztuki w Polsce przedrozbiorowej i ukazał dalekie perspektywy dla dalszych prac w tym zakresie.

W tymże kierunku poszedł też w ostatnim czasie pracujący od dawna w Rzymie historyk Dr. Maciej Lorel, zajmujący się od dłuższego czasu dziejami życia Polaków w Rzymie w XVII i XVIII w. Znajdąc archiwa rzymskie jak niewiele z naszych uczonych — oparł się on na bogatszym materiale aniżeli Gębarowicz i ogłosił w ostatnich dniach pięknie wydaną książkę albumową w języku włoskim p. t. „Gli artisti polacchi a Roma, Settecento” (Bestetti e Tumminelli, Milano-Roma 1929, str. 101 in 4-to), gdzie do 24 str. tekstu dołączył wiele starannie sfotograficznych odbitek. Przedmowę napisał jeden z najwybitniejszych dziś włoskich historyków sztuki Corrado Ricci. Zajął się w niej pokrótce samym autorem a poza tem powtórzył tylko za nim kilka co ciekawszych dla Włocha szczegółów. Najcenniejszym jest w tej przedmowie wezwanie do włoskich historyków sztuki, ażeby się wreszcie zainteresowali bliżej zabytkami włoskiej sztuki na ziemiach polskich.

Loret kreśli najpierw pokrótce — wstęp — dla Koppera — dzieje malarstwa polskiego aż do w. XVIII a następnie zajmuje się bliżej Czechowiczem podając nowe szczegóły o jego 30 letnim pobycie w Rzymie i pracach tamże wykonanych. Szczególnie cenne są ustepy poświęcone malarzowi Tad. Kuntzemu (Koniczowi), który jako Ślązak znalazł protektora w kanoniku krakowskim Żalusim, późniejszym biskupie i przezeń został wysłany około 1754 do Rzymu. Starannie rejestruje autor jego prace wykonane w wiecznym mieście i jego okolicy (Frascati, Albano, etc.). Najbardziej interesującym dla Włochów jest cykl 9 obrazów Kuntze go przedstawiający sceny rodzajowe ze współczesnego Rzymu. Cykl ten jest dziś własnością hr. A. Szeptyckiego. Z kolei następują ustepy poświęcone znanym nam już choćby ze szkicu

cu Gębarowicza malarzom Strońskim i Smuglewiczowi oraz architektom Renardowi i Hempłowi. Szkoda, że przeznacząc swoją publikację dla Włochów autor nie zajął się obszerniej opisem owego cyklu scen ludowych rzymskich Kuntzego, że nie zestawil go z innymi obrazami tejże treści.

Rozprawa Dr. Loreta, ujęta raczej ze stanowiska historyka i archiwisty aniżeli ze stanowiska historyka sztuki przynosi temu ostatniemu wiele cennego materiału, zbiera szczegóły nowe, dociera do niedostępnych archiwów, podkreśla rzymskość i łacińskość w twórczości polskich artystów.

Szczególnie cenną i przeważającą częścią tej książki zajmują reprodukcje fotograficzne obrazów w liczbie 60, z czego aż 29 to obrazy T. Kuntzego. Znajdujemy tu również reprodukcję obrazów Czechowicza i Smuglewicza z kościoła św. Marii Magdaleny w Poznaniu. Niezwykle ciekawe są trzy rysunki Hempla przedstawiające pro-

jekt budynku teatralnego. Skoro zaś uwzględnimy, że Hempla projekt teatru oznaczony pierwszą nagrodą w rzymskiej akademii św. Łukasza w r. 1789 obejmuje aż 11 wielkich i do dziś zachowanych rysunków, to mimowolnie rodzi się pobożne życzenie, aby tej pracy, przynoszącej zaszczyt nieboga tej polskiej architektury, poświęcił osobne studjum któryś z naszych historyków sztuki i starannie podobizny owych rysunków Hempla dołączył.

Dodać tu wypada, że w poznańskiej „Tęczy” ukazał się wkrótce bardzo ciekawy artykuł znanego rzeźbiarza Antoniego Madeyskiego o malarzach polskich w Rzymie w ciągu wieku 19-go, artykuł, który będzie w pewnej mierze dalszym ciągiem szkicu Dra Loreta. W ten sposób wzbogaci się znowu nasza wiedza o tem, co nasza kultura z Włoch wyniosła i jak się jej dorobek poza granicami Polski wzbogacał.

Vivant sequentes!

Dr. Roman Pollak

ŻYCIE KULTURALNE

CO BĘDZIE ZE SCENĄ TORUŃSKĄ?

Nasz korespondent toruński (A. M.) donosi nam:

Przyszły sezon w teatrze toruńskim jest w sferach miłośników sceny przedmiotem pewnego niepokoju, który znalazł już wyraz w prasie, mianowicie w „Słowie Pomorskim”. Teatr nasz przechodzi przesilenie kasowe i także artystyczne. Mimo to nie słychać o rozpisaniu konkursu na jego dyrekcję na rok przyszły, a przeciwnie chodzą wieści, że magistrat skłonny jest stan obecny przetrzymać na rok przyszły bez rozpisywania konkursu, który mógłby przecież doprowadzić do zmian. Wobec rozwiązania rady miejskiej rzecz ta rozstrzygnie się ostatecznie w województwie, lecz na razie pokrywa ją w magistracie „tajemnica urzędowa”. Ostateczny wynik jest niewiadomy, ale, jak już wzmiankowałem dawniej, istnieje plan aby połączyć ze sobą eksploatację dwóch scen: grudziądzkiej i toruńskiej, angażując dwa wymienne zespoły, mianowicie dramatyczny i operetkowy. Ten ostatni miałby stać się w Toruniu, dramatyczny w Grudziądzu. Odbyła się nawet w tej sprawie konferencja u wojewody.

MUZYKA

„Cantarea Romaniei”. Jest to rumuński zespół śpiewaczy, który obecnie koncertuje w Polsce. Jego onegdajszy występ we Lwowie przyjęty został przez prasę i publiczność bardzo gorąco. Program koncertu obejmował przeważnie utwory kompozytorów rumuńskich jak: Dima, Teodorescu, Muzirescu, Jora i inni. Twórczość polską reprezentowali Moniuszko i Różycki. Wyborny ten chór przybywa także do Poznania, gdzie wystąpi w Auli Uniwersytetu w najbliższą sobotę. (z)

Jubileusz Józefa Śliwińskiego. W dniu 7 maja uczy Warszawa czterdziestolecie pracy artystycznej wielkiego naszego pianisty Józefa Śliwińskiego. Jubilat wystąpi w Filharmonji z recitalem, przyczem odbędzie się obchód uroczysty na cześć artysty. (z)

W Częstochowie wystąpił z koncertem p. Ciechański, członek orkiestry poznańskiej opery, znany wirtuoz na kontrabasie. Koncert ten był — w swoim rodzaju atrakcją i przyniósł pełen sukces naszemu artyście. (z)

„Chimera” Jareckiego w Paryżu. Nasz korespondent (Dr. H. O.) donosi nam: Do repertuaru koncertów symfonicznych w Paryżu zaczynają powoli — powoli przesiąkać utwory polskie. — Nie mówiąc o zaklimatyzowanym w Paryżu Aleksandrze Tansmanie (z miasta Łodzi), którego utwory już od szeregu lat bywają grywane na koncertach symfonicznych, uznane zaczynają sobie zdobywać i inni młodzi kompozytorowie — nam bliżsi. I tak na jednym z ostatnich koncertów orkiestry Padeloup został wykonany utwór Tadeusza Jareckiego p. t. „Chimera”. P. Tadeusz Jarecki jeden z synów zastużonego kapelmistrza opery lwowskiej Henryka Jareckiego, mieszkający stale od szeregu lat w Nowym Jorku, jest kompozytorem na wskroś nowoczesnym. Jego „Chimera” posiada wszystkie zalety i wady utworów ostatniej — powiedzmy przedostatniej — mody (dziś bowiem mody następują po sobie niesłychanie szybko). — Pod względem kolorytu ma blask i wirtuozostwo francuskiej instrumentacji — pozatem nie jest już impresjonistycznym (przestarzała formuła) ale też nie jest jeszcze ściśle konstrukcyjnym utworem. — Największą jego wadą jest pewien fragmentaryzm, który może nie był zatuszowany dostatecznie dobrem wykonaniem.

TEATR

Dobra frekwencja w Warszawie. Piszam z Warszawy: Repertuary naszych scen zaczynają wykazywać coś jak astronomiczne cyfry: „Adwokat i Róże” Szaniawskiego przekroczył dziewięćdziesiątkę w Teatrze Nowym; Krzywoszewskiego „Panią z dancingu” (Letni) ma za sobą dawno siedmiesiąt przedstawień; „Miłość bez grosza” Kiedrzyńskiego znalazła się w teatrze Małym, poza pięćdziesiątką; „Stefan Batory” Szpotańskiego w Teatrze Narodowym dobiega czterdziestki, ze zdjętych zaś sztuk „Dwaj panowie B” w Teatrze Polskim doszli pięćdziesiątki. Wydawałoby się, że wracają złote czasy teatrów, trzeba jednak te cyfry brać trochę krytycznie. W teatrach miejskich np. prawie codziennie sprzedaje się połowę widowni zniżkom i zrzeszeniom za cenę minimalną, prawie darmo — tylko druga połowa należy do publiczności płaćcej naprawdę. W teatrach prywatnych oczywiście przydarza się to rzadziej, ale zupełnie komplet jest rzadkością. Nie ulega kwestji tylko sukcesy teatrzyków rewjowych, bo są prosto za wielkie co do cyfr, aby o nich wątpić. „Morskie Oko” doszło z ostatnią rewją do 150 przedstawień (poprzednie miały po 150 z górą i nawet po 200 czasem). „Qui pro quo” przekroczyło setkę. (wt)

Nowy Perzyński. Piszam z Warszawy: Znakiem autor „Aszantki” wszedł chyba w drugą wiosnę swego talentu, sypie sztukę za sztuką. W Teatrze Małym ukazał się w najbliższym czasie nowa jego komedia pt. „Rozum i głupstwo”. Reżyseruje Karol Borowski. (wt)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Pomnik Warneńczyka w Warnie. Z Warszawy piszą nam: Rzeźbiarz p. Edward Wittig ukończył projekt pomnika króla Władysława Warneńczyka, zamówiony przez polsko-bułgarski komitet. — Pomnik stanie w Warnie. Cokół skomponował arch. Jawornicki. Król jest przedstawiony konno. Pomnik ma wysoką wartość. (pw)

Kraków na sztukę i kulturę. W budżecie m. Krakowa wyznaczono na kulturę i sztukę (bez teatru), 550.000 złotych.

SZKOLNICTWO

Wpływ miasta i wsi na psychikę dziecka. Zagadnienie to, omówione przez p. M. Grzywak-Raczyńską w „Oświacie i wychowaniu”, porusza także na łamach „Przyjaciela Szkoły” p. R. Mulczyński. Opierając się na referacie prof. Bodego z Elbląga stwierdza autor, że różnice między psychiką dziecka wiejskiego a wielkomiejskiego są dość znaczne. Dziecko wiejskie znakomicie odczuwa przyrodę, wcześniej poznaje cel pracy, rozumie znaczenie otaczających je przedmiotów, gdy tymczasem dziecko wielkomiejskie jest zdala od przyrody, często nie widzi pracy swego ojca, nie może zrozumieć zbyt skomplikowanego otoczenia. (St. N.)

PISMA NADEŚLANE

„Przyjaciel Szkoły”, dwutygodnik naukowy polski. Treść nr. 8: K. Mulczyński: Wpływ życia wiejskiego i wielkomiejskiego na kształtującą się psychikę dziecka. — K. Gugulski: Myślenie i język. — W. Borejko: Kilka słów w sprawie nauki o polach figur płaskich.

„Architektura i Budownictwo” rok V. zeszyt 2 i 3, treść: Działalność budowlana funduszu kwaterunku wojskowego; — Fundusz imienia Howarda (Z. Rudolf); — Budownictwo szpitalne w Warszawie (Władysław Borowski); — „Kompozycja” w regulacji Warszawy (Edgar Norwerth); — Różne.

DZIAŁ GOSPODARCZY

2 chwili

Nadmiar formularzy statystycznych

Dyrekcje przedsiębiorstw przemysłowych zobowiązane są stale wypełniać formularze statystyczne, przysyłane przez rozmaite urzędy, np. roczne sprawozdanie statystyczne dla głównego Urzędu Statystycznego o wszystkich możliwych szczegółach, dotyczących produkcji, zapasów, oraz zatrudnienia — bardzo zresztą obszernie —, dalej półroczne wykazy zarobków robotniczych dla tegoż Gł. U. St., miesięczny wykaz produkcji i robotników również dla tegoż urzędu, taki sam dla wojewódzkiego urzędu statystycznego, miesięczne sprawozdanie o zamówieniach, zapasach i warunkach płatności dla Instytutu badania koniunktury gospodarczych i cen, sprawozdanie dla władz wojskowych, rozmaite informacje i sprawozdania dla ministerstw, województw i inspektorów pracy, magistratów, funduszu bezrobocia, izb handlowych, banków państwowych — nie wspominając już wcale o przesyłaniu list płacy i rozliczeń z tego tytułu do wszystkich instytucji ubezpieczeń społecznych.

Namnożyło się ostatnimi czasy formularzy statystycznych do tego stopnia, że przedsiębiorstwa gospodarcze nie są wprost w stanie nadążyć w udzielaniu odpowiedzi, mimo, że posiadają specjalnych urzędników administracyjnych, biegających po wszystkich działach przedsiębiorstwa w poszukiwaniu dat. Dzisiejszy stan rzeczy świadczy o braku koordynacji dochodzących statystycznych dla celów publicznych. Mamy wprowadzić w Warszawie Urząd Statystyczny, mieniący się „głównym”, który jednak mimo praw przyznanych mu przez ustawę jakoś nie był w stanie opanować sytuacji, opracować planu dochodzeń statystycznych i programu swych prac i działalności podległych mu urzędów.

A skutki są fatalne, nie tylko dla kół gospodarczych, przeciętnych robotników ankietażem, lecz przede wszystkim dla samej statystyki polskiej. Dlaczego? Dlatego, że w większości wypadków, nadmiar zapytań urzędowych powoduje pobieżne, „po lebkach” odpowiadanie na te zapytania.

Przeto dobrze się stało, że zrzeszenie Związków Przemysłowych Zachodniej i Południowej Polski z taką oto zwróciło się petycją do rządu:

„Ministerstwo raczy wydać polecenie, aby:

1) Główny Urząd Statystyczny wypracował przy pomocy organizacji przemysłowych jeden kwartałny, wzgl. półroczny formularz dla poszczególnych gałęzi, któryby obejmował wszystkie dane, mające być przedmiotem zainteresowania władz;

2) po sporządzeniu tych formularzy, wszystkie władze i instytucje społeczne zwracały się o informacje do Gł. U. St., który będzie miał obowiązek pytania te odwrotnie załatwiać, — z zakazem zwracania się bezpośrednio do firm;

3) Gł. U. St. miał obowiązek obserwować, które pytania są zbędne, których brakuje, a które należy odmiennie sprecyzować — i przeprowadzać z biegiem czasu odpowiednie korektury.”

Krótkie informacje gospodarcze

— Min. przemysłu i handlu postanowiło oznaczyć 500 zastępujących robotników przemysłu przetwórczego, którzy sumiennie pracowali przez 25 lat w jednym przedsiębiorstwie.

— Na początku ub. roku czechosłowacki przemysł metalurgiczny zatrudniał w 180 zakładach 107.539 robotników. Z końcem roku liczba ta wzrosła do 124.064 pracowników.

— Czechosłowacka rafineria cukru Henryka Beniesa w Rosice-Pardubice zmniejszyła swój kapitał zakładowy z 20 milj. koron do 1 milj. kc.

— Berliński instytut badania koniunktury gospodarczej doszedł do wniosku, że sytuacja ekonomiczna Czechosłowacji zależy w poważnym stopniu od możliwości absorbowania wyrobów czechosłowackich przez rynek niemiecki.

— W przemyśle górniczym reńsko-wesławskim powstał zatarg na tle zarobkowym Związku zawodowego górników odrzucił decyzję sądu rozjemczego. Dalsze pertraktacje toczą się w min. pracy Rzeszy.

— Do Paryża wyjechała delegacja przedstawicieli polskich towarzystw kredytowych w celu sfinalizowania rokowań o ulokowanie zagranicą obligacji tworzącego się Banku Centralnego.

— W Nowym Jorku dobiegają ku końcom pertraktacje w sprawie fuzji 2-ech banków: Equitable Trust Co. i Seaboard National Bank. Nowy konsern będzie dysponował aktywami w wysokości 850 milj. dolarów.

Brak wagonów tamuje rozwój życia gospodarczego

Górnoląski Związek Przemysłowców Górniczo-Hutniczych codziennie wydaje komunikat prasowy o zapotrzebowaniu przez kopalnie węglarek i o stanie jego pokrycia. Z komunikatów tych wynika, iż brak wagonów jest bardzo znaczny, bo waha się on między 2.000 a 3.000 sztuk wagonów 10 tonowych, na 1 dzień roboczy i jest zjawiskiem stałym, bo trwającym bez większych odchyśleń od dłuższego czasu. Niedobór wagonów według materiałów statystycznych tegoż związku w porównaniu z zapotrzebowaniem i podstawieniem od listopada 1928 r. do marca 1929 r. wyniósł razem 312.632 wagonów czyli przeciętnie 24 proc. zapotrzebowania. W przeliczeniu na 1 dzień roboczy odczuwa to brak 2.562 wagonów 10 tonowych na przeciętnie zapotrzebowanie 10.527. Innymi słowy, wskutek tak silnego braku wagonów kopalnie zżyły w ciągu ostatnich 5 miesięcy o 3.126.320 tonn mniej węgla, niżby zżyć mogły. Przedewszystkiem ten brak węglarek odbił się ujemnie na eksporcie węgla, który od października ub. r. stale spadał, aczkolwiek sytuacja na rynku europejskim znacznie się poprawiła, a nawet spowodował na rynku krajowym w styczniu i lutym silny głód węgla. Wprawdzie silne mrozy i zawięły śnieżny częściowo sparaliżowały obieg wagonów, jednak nie należy zapominać, iż zarówno przed okresem mrozów, jak i po usunięciu przeszkód ten brak węglarek wcale nie osłabił. O ile bowiem w grudniu na 1 dzień roboczy brakowało 1.434 wagonów 10 tonowych, to w 1 tygodniu kwietnia przeciętnie 2.050, a w 2 tygodniu kwietnia przeciętnie na 1 dzień roboczy 2.198 wagonów. Nie można braku tego uważać za zjawisko przejściowe, bo trwa ono zbyt długo.

Zjawisko to nie występuje tylko w jednej gałęzi przemysłu węglowego. Według ostatnich informacji głód wagonowy daje się we znaki także przemysłowi drzewnemu. Jeżeli uwzględnimy, jaką rolę obydwie te gałęzie odgrywają w kształtowaniu się naszego eksportu, to zrozumieć potrafimy, jakie szkody wyrządza ten brak wagonów nie tylko interesom poszczególnym, ale całemu życiu gospodarczemu Polski zwłaszcza w obecnej chwili zastraszających rozmiarów deficytu bilansu handlowego i silnego odpływu dewiz zagranicznych.

Ten tak ostry głód wagonowy obala wszelkie wyjaśnienia administracji kolejowej, według których tabor kolejowy, pod względem ilościowym, rzekomo odpowiada potrzebom naszego życia gospodarczego — jak również zadaje kłam twierdzeniom, jakoby władze kolejowe posiadały rezerwy taboru kolejowego, dochodzące do kilku-tysięcy wagonów. Trudno uwierzyć, że władze kolejowe posiadają kilkudziesięć tysięczne rezerwy, jeżeli głód wagonowy od blisko 8 miesięcy nie słabnie. W przemyśle węglowym norma podstawianych wagonów w miesiącach zimowych była nawet niższą od liczby podstawianych wagonów w okresie najgorszej koniunktury, w miesiącach letnich. Liczba podstawianych wago-

nów, przeciętnie na miesiąc, w okresie od maja 28 do września 28 wynosiła 196.134 wagonów, gdy w okresie od listopada 1928 r. do marca 1929 r. podstawiono 194.334 wagonów 10 tonowych.

Okazuje się tedy namacalnie, że tabor jest za szczupły i wręcz paraliżuje normalny rozwój naszego życia gospodarczego jak również nie pozwala wyzyskać rozległych możliwości eksportowych, jakie sobie poszczególne gałęzie przemysłowe wywalczyły.

Zdaje się jednak, że władze kolejowe niebezpieczeństwa tego nie widzą. Pochodzi to stąd, że nasz biurokratyzm kolejowy nie widzi zmian, jakie zaszły w ciągu ostatnich 4—5 lat w wymianie towarowej zarówno wewnątrz kraju, jak i z zagranicą. W r. 1924 około 70 proc. węgla zbywano w obrębie 100 km. od kopalń; obecnie tylko około 20 proc. węgla zbywa się w promieniu 100 km., a resztę przewozi się na odległości, dochodzące do 6.0 km., i wyżej. Zmian tych władze kolejowe zdaje się nie mogły dostrzedz z tego powodu, że same z góry ustalały liczbę wagonów do załadowania, nie uwzględniając w swych statystykach faktycznego zapotrzebowania. Trzeba było dopiero smutnych doświadczeń w okresie mrozów, aby przekonać się, jak duże są braki i jakie straty przynoszą one życiu gospodarczemu.

O mankamentach w naszym kolejnictwie jak i sposobie ich usunięcia mówić się od dłuższego czasu dużo. Istnieją szerokie plany i zamierzenia. Realizacją ich jednak napotyka na poważne przeszkody, gdyż brak jest kapitałów. Państwo wprawdzie posiada nadwyżki budżetowe, jednak bywają one zużywane na zaspokojenie potrzeb czasem może i pilnych, koniecznych, — jednak nieproduktywnych. Tak np. przystępuje się do budowy kilku połączeń kolejowych o znaczeniu lokalnym, o charakterze turystycznym raczej niż gospodarczym, lecz o budowie dworców wprzetokowych, któreby usprawniły obrót węglarek, a tem samem przyczyniły się do powiększenia produkcji kopalń i zwiększenia stanu zatrudnienia, jak dotychczas głucho. Zakłada się nową cegielnię państwową w tej dzielnicy, gdzie cegła jest najtańszą i skąd ją się wywozi do innych dzielnic Polski. Tymczasem o budowie nowych wagonów do przewozu węgla, rudy, starego żelaza, drzewa wcale się nie mówi. Gdyby zliczyć te nieproduktywne wydatki w całym państwie, okazałoby się, iż sięgają one setek milionów; zużycie ich na cele rentowne, umożliwiający rozwój najważniejszym gałęziom gospodarstwa narodowego, przyczyniłyby się do podniesienia produkcji, stanu zatrudnienia, zwiększenia zbytu w kraju, jak i eksportu. Trzeba tylko umieć i chcieć bez żadnych uprzedzeń i założeń rozróżnić w nawale potrzeby te, które stanowiąć będą najtrwalszą podwalinę naszego rozwoju gospodarczego w przyszłości. A bezspornie taką podwaliną jest zespół środków komunikacyjnych, którego znaczenia dla podstaw naszego życia gospodarczego dotąd należycie się nie docenia.

M. Haś.

Postulaty sfer gospodarczych

Obecna sytuacja nastęrcza tyle trudności, że zmusza sfery gospodarcze do energicznego szukania dróg wyjścia. Postulaty wysuwane przez te kółka od dawna dzisiaj nabierają tem większej siły, ponieważ dotychczasowa polityka gospodarcza wykazała wiele usterek, które dzisiaj mszczą się dotkliwie na całym gospodarstwie narodowym.

Ostatnio zakończony został Zjazd Związku Izby Przemysłowo-Handlowych Rzplitej Polskiej w Warszawie, poświęcony specjalnie sprawie obecnej sytuacji gospodarczej. Zebraniu przewodniczył prezes Izby warszawskiej p. inż. Czesław Klarner, przy udziale prezesów: p. Epsteina z Krakowa, inż. Koludskiego z Grudziądza, Michniewskiego z Lublina, Wdziękońskiego z Bydgoszczy, wiceprezesów dr. Sachsa i Fiedlera z Łodzi, Otmianowskiego z Poznania, oraz dyrektorów wszystkich izb w Polsce.

Zjazd poświęcił głównie uwagę na-

stępującym dziedzinom: podatkom i opłatom, polityce handlowej, polityce budżetowej, finansowej i kredytowej, polityce komunikacyjnej, socjalnej oraz sprawomżywienia ruchu budowlanego. Wszystkie zagadnienia były traktowane pod kątem widzenia ustaleń konkretnych postulatów, których zrealizowanie jest możliwe w drodze zarządzeń bieżących i nie wymaga decyzji władz ustawodawczych. Tak np. w dziedzinie polityki podatkowej poruszono zagadnienia bądź wymagające wydania rozporządzeń wykonawczych, bądź okólników.

Co do polityki handlowej wyrażono postulaty, odnoszące się do zaniechania w zakresie polityki zbożowej stosowania środków administracyjnych, obniżających ceny na produkty rolne poniżej cen, osiąganych na rynkach światowych oraz rewizji polityki zbożowej i ewentualnie powołania do odnośnej akcji aparatu przemysłowo-handlowego. Zwracano również uwagę na konieczność ograniczenia instytucji państwowych i komunalnych w swobodnym importowaniu z zagranicy

artykułów produkowanych w kraju. Poza tem wysunięto cały szereg postulatów, odnoszących się do naszej polityki celnej, eksportowej i traktatowej.

W sprawach finansowych Zjazd wypowiedział się za koniecznością kompresji wydatków budżetowych w zakresie wydatków administracyjnych, rzeczowych i inwestycyjnych państwa, które nie przyczyniają się do stworzenia nowych wartości gospodarczych i za ograniczeniem budżetów komunalnych w zakresie wykonywania inwestycji z wpływów podatkowych. Poza tem Zjazd uznał za konieczne rozszerzenie granic kredytów dyskontowych dla handlu, oraz ułatwienia uzyskania przez przemysł kredytów długoterminowych przy pomocy prywatnych instytucji kredytowych i bankowych.

W dziedzinie polityki komunikacyjnej Zjazd uznał za konieczne wstrzymanie podwyżki taryfy kolejowej aż do chwili poprawy obecnej sytuacji gospodarczej i ewentualnie stopniowe wprowadzenie odnośnej podwyżki, przyczem uznał za niezbędne skomercjalizowanie kolei polskich w celu usprawnienia aparatu, oraz ułatwienia inwestycyjnych robót przy pomocy kredytów długoterminowych.

W sprawach polityki socjalnej, jako jeden z najważniejszych postulatów, wysunięto konieczność zniesienia składek na fundusz bezrobocia pracowników umysłowych, jak również przeprowadzenia radykalnej naprawy administracji kas chorych celem koniecznego obniżenia składek.

Wreszcie co się tyczy polityki budowlanej, uznano za wskazane rozszerzenie akcji budownictwa przez lokowanie kapitałów zakładów ubezpieczeń społecznych w papierach i obligacjach, emitowanych na cele budowlane, jak również uznanie przemysłu budowlanego za przemysł sezonowy.

Kalendarzyk podatkowy

Min. skarbu przypomina płatnikom podatków bezpośrednich, że w maju rb. płatne są następujące podatki:

W ciągu maja — wpłata państwowego podatku od nieruchomości miejskich i niektórych wiejskich za kwartał I-szy rb., tudzież podatku od lokali i placów niezabudowanych za tenże kwartał.

do 15 maja rb. — wpłata państwowego podatku przemysłowego od obrotu, osiągniętego w kwietniu rb. przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii i przedsiębiorstwa przemysłowe I, V kategorii, prowadzące prawidłowo księgi handlowe oraz przez przedsiębiorstwa sprawozdawcze.

do 15 maja — wpłata państwowego podatku przemysłowego od obrotu za r. 1928 (różnica pomiędzy kwotą wymierzonego podatku na rok 1928, a kwotą przypisaną zaliczek na tenże rok), przez wszystkie przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe w wysokości połowy kwot, wymienionych w doręczonych tym przedsiębiorstwom nakazach płatniczych;

do 1 maja włącznie — wpłata państwowego podatku dochodowego, w wysokości połowy tej kwoty, która przypada od wykazanego w zeznaniu dochodu, osiągniętego w r. 1928, względnie połowy podatku wymierzonego za poprzedni rok podatkowy, o ile zeznania o dochodzie nie złożono w terminie;

Podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę — w ciągu 7 dni po dokonaniu potrącenia.

Nadto płatne są zaległości z tytułu podatku majątkowego oraz podatki na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności w maju rb. tudzież kwoty podatków odroczonej i rozłożonych na raty z terminem płatności w tymże miesiącu.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) Stosunki handlowe z zagranicą. — Firma grecka przyjmie reprezentację firm polskich na dykty; — firma grecka z Aten pragnie przyjąć reprezentację firm polskich na wyroby bawełniane i wełniane; — firma francuska odda przedstawicielstwo solidnej firmie polskiej na wina. Bliższych informacji udzieli Biuro Targów Poznańskich

Z ZAGRANICY

(z) Umowa pomiędzy Standard Oil Co i Farben Industrie. W najbliższym czasie będzie podpisana umowa pomiędzy Standard Oil Co a „Farben Industrie”, dotycząca współpracy tych dwóch organizacji w dziedzinie fabrykacji kauczuku syntetycznego, benzyny otrzymywanej zapomocą destylacji węgla oraz azotu syntetycznego. Działalność obu towarzystw z tytułu powyższej umowy nie ograniczy się do Stanów Zjednoczonych, lecz miałaby być rozciągnięta również i na inne kraje.

POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA

Z paletą w dłoni

Towarzyszy mi ten pan, który decyduje, w jakich kolorach mają być malowane wystawowe budynki. W rękę trzyma grubą książeczkę, pełną barwnych próbek farb.

Stajemy przed pawilonikiem w kształcie altany, świeżo otynkowanym. Chłopak w poplamionym kitlu kończy wyglądanie zaprawy.

— Gdzie majster?
— Który?
— Malarski.
— Na terenie zachodnim. Ja jestem od niego.

— Dobrze. Majster teraz nie potrzebny. Podam ci kolory. Majster ma taką samą książeczkę, jak ja. Zapiszesz numery.

Uczeń rozdziera papierowy worek po cement, podkłada cegłę, wziętą z pobliskiego stosu i przy pomocy pożyzonego ołówka gotów jest do pisania.

W tym czasie mój przewodnik odchodzi kilka kroków, ogląda pawilonik, patrzy się, zmruczywszy jedno oko, na sąsiednie, pomalowane już budynki, i decyduje:

— Filary numer 26. Ściany 92. Gzyms 41. „Latarnia” 26. Żebra w oknach 41, zaś poprzeczne obwódki u góry znowu 92.

Chłopak ułożył cegłę na kolanie i szybko zapisał dyspozycję. — Jak majster przyjdzie, zaraz mu dam.

— Dobrze.
Idziemy na tereny zachodnie, lazańskie.

Rozmowa tylko o kolorach. Ten kolor ładny, ten brzydki, ten ciepły, ten zimny, ten wreszcie „złamany”.

— „Złamany”?

— Jest to kolor zasadniczy z pewnym dodatkiem innego. Naprzykład czerwony z dodatkiem niebieskiego. Jeszcze nie fioletowy, ale już nie czysty czerwony.

Oczy nastawione na barwy, otwierają się szeroko, gdy stajemy na terenach zachodnich. Jest na co patrzeć, kolorów śmiałych i krzyczących nie brak.

Przewodnik objaśnia.
— Ten cały krąg budynków utrzymany jest w tonie „terra di Sienna”. Brązowe trybuny, obiegające arenę, będą ożywione przez pomalowanie listew na kolor ciemno-zielony. W ulicy pawilonów barwy zimne zmieniają się z barwanymi ciepłymi. Tutaj mam kłopot z tą kamienną rzeźbą.

Spoglądam na barwny pawilon rolniczy, ubrany na froncie w ciężką, kamienną płaskorzeźbę. Żniwiarka w powodzi kłosów, kwiatów i wstążek.

— Pawilon leciutki, a tutaj taki ciężar. Nie wina artystki, bo rzeźba dobra. Poradzimy trochę w ten sposób, że wyłocimy część tła. Wówczas rzeźba zaprezentuje się lepiej.

— A te niskie budynki na prawo? Czy ten kolor był nie do uniknięcia?

To naumyślnie. Zastosowaliśmy psychologię barw. Są to budynki mieszczące kasy. Ludziska zapamiętają sobie podświadomie, skąd przyszli i którą drogą należy wychodzić. Wieść o orientacyjna też jest w kolorze „dzikim”.

Dostajemy się do parku Wilsona. Oczy, zaznajomione z teorią barw Ostwolda, zamykają się szybko. Na lewo pawilon „pracy” kobiet w ohydnych kolorach bladej jajecznicy, zaś na prawo restauracja centralna w szacie, ufarbowanej nasycenym rozczynem hypermanganu.

Niestety, ócz nie można mieć ciągle zamkniętych, bo grunt zryty i skopany. Trzeba patrzeć przynajmniej pod nogi. Potknąć się łatwo.

Stoisko P. W. K. na wiosennych targach w Lipsku

Żaloba we wsi murzyńskiej

Na terytorium „wesołego miasteczka”, kończy się budowę wsi murzyńskiej dla trupy murzynów, przybywających na P. W. K. wprost z francuskiej Afryki.

Onegdaj przybyli do Poznania dwaj naczelnicy plemienia z żonami i dziećmi, żeby dokonać ostatnich przygotowań do umieszczenia poddanych.

Nagła zmiana klimatu nie posłużyła przybyzsom.

Ubiegłej nocy zmarła nagle na udar serca jedna z murzyńskich żon, katoliczka i obywatelka francuska. „Madame Cartran”, dożywszy 35 lat, pozostawiła męża, dzielnego wodza szczepu i dwoje małych murzyńskich.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę.

Instrukcje

dla wycieczek rolniczych, przybywających na P. W. K.

Wielkopolskie Tow. Kółek rolniczych wydało poniższe wskazówki dla wycieczek roln. z woj. Poznańskiego:

Wycieczka, która zamierza przybyć do Poznania na kilka dni i zamówić noclegi, winna przy organizowaniu się i zgłaszaniu stosować się do instrukcji p. t. „Jak organizować wycieczki rolnicze na P. W. K.” (Poradnik Gospodarski nr 14). Radzimy tego rodzaju wycieczkom, aby przybyły do Poznania dnia 26 maja i pozostały przez dzień 27.

Wycieczki, które nie chcą w Poznaniu nocować, powinny przybyć do Poznania dwukrotnie i to pierwszy raz 26 maja r. b. w tym bowiem czasie będą mogły połączyć zwiedzenie P. W. K. z obecnością na wal-

nym zjeździe wielkopolskiego towarzystwa kółek rolniczych, zaś drugi raz mogą przybyć w dowolnym, przez siebie obranym czasie.

Organizator wycieczki, najmniej 25 osób, winien wycieczkę zapewnić zniżki kolejowe, oraz zniżkowe bilety wstępu na P. W. K.

Aby uzyskać zniżki kolejowe w wysokości 50% ceny biletu do Poznania i z powrotem, kierownik wycieczki winien przed stawieć w kasie biletowej stacji, z której wycieczka wyjeżdża, conajmniej na 24 godziny przed wyjazdem, spis imienny uczestników wycieczki, który ma zawierać: cel podróży, nazwisko kierownika wycieczki, adres kierownika, ilość uczestników wycieczki, dzień wyjazdu oraz klasę i rodzaj pociągu. Równocześnie należy płacić do kasy biletowej tytułem zaliczki po 2—3 zł od osoby. Wyjazd winien nastąpić jedną klasą pociągu. Każdy z uczestników wycieczki winien być zaopatrzony przez kierownika grupy w kartę uczestnictwa należycie wypełnioną.

Zniżkowe bilety wstępu na P. W. K. (po 2—3 zł za jeden dzień), nabywać można wprost w biurze W. T. K. R. do przyjmowania wycieczek rolniczych na P. W. K., ul. Mickiewicza 33, dokąd należy zwrócić się z zapotrzebowaniem (najmniej 25), przesyłając gotówkę na P. K. O. nr. 208 471.

Przy zgłaszaniu się i zamawianiu biletów wstępu lub noclegów należy przelać na koszt portorji i t. p. po 50 groszy od osoby, na konto nasze w P. K. O., lub do kasy towarzystwa.

Kwatery, zamówione tylko na jedną dobę, opłaca się o 5% drożej.

Członkowie W. T. K. R., chcący przyjechać pojedynczo do Poznania w okresie trwania P. W. K., będą mogli korzystać ze zniżki 33% w obie strony, bez specjalnych zaświadczeń.

Spółeczeństwo a wystawa

Z listów do Redakcji

W rubryce tej będziemy publikowali otrzymane listy, których treść zainteresować może szerszy ogół i przyczynić się do oświetlenia wystawy lub usunięcia zauważonych niedomagań. W wyborze krytyk i projektów, które muszą być oczywiście rzeczowe i obiektywne, zastrzegamy sobie wolny wybór. Redakcja.

Walka z kurzem

Wielce Szanowny Panie Redaktorze! P. W. K. rozłożyła się głównie między ulicami Głogowską i Matejki. Prowadzone przy tych ulicach prace są jednym z powodów obfitego kurzu, pokrywającego chodniki i jezdnie. Wznagający się, i tak już duży, ruch kołowy na tych arteriach, wzniesia bezprzerwne tumany kurzu. Przejdzie temi ulicami zalicza się, powszechnie na Łazarzu, do jednej z nieznośnych udręk.

Rozumiem, że nanoszonej ziemi i pyłu usunąć się narazie nie da, ale czy Magistrat m. Poznania nie mógłby częściej polewać tych dwu ulic? Jest to życzenie skromne, a przecież zarazem dla całej dzielnicy nie bez wielkiej wagi. Mam wrażenie, że z prośbą moją łączą się wszyscy mieszkańcy Łazarza.

Racz przyjąć i t. d.

T. D., Poznań.

O polską broń dla polskich połojeantów

Szanowny Panie Redaktorze! Ponieważ obywatelom w pierwszym rzędzie wpadać będzie w oko policja państwowa, uważam za wskazane zwrócić uwagę na jednolite uzbrojenie policji w szable polskie, gdyż jak dotychczas zauważyłem nosi nasza policja wszelkie gatunki szabel, począwszy od

niemieckich feldfeblowskich, a skończywszy na szablach dla saperów, tak, że niemal każdy policjant nosi inną szablę.

Przypuszczać należy, że na czas wystawy policja poznańska zaopatrzona będzie w polskie szable, ażeby przynajmniej Niemcom, którzy niewątpliwie licznie się zjadą do Poznania — odebrać powód do ironizowania.

Racz przyjąć i t. d.

M. C., Poznań.

Zaniedbany pomnik Mickiewicza

Szanowny Panie Redaktorze! Nie mogę zamilczeć w sprawie, która powinna poruszyć cały ogół poznański, a to w sprawie pomnika naszego wieszczki, Adama Mickiewicza. Jest to sprawa paląca: w czasach, kiedy w naszym mieście wre gorączkowa praca, kiedy wszystko się odnawia, buduje i przywdziewa jakby w odświętne szaty — pomnik Mickiewicza jest w zaniedbaniu, bez opieki i należytej czci.

Jako Polka patriotka wołam, aby pomnik Adama Mickiewicza zajął jaknajrychlej czołowe miejsce w naszym mieście, aby młodzież i ci wszyscy, którzy przybędą na P. W. K. z całego kraju i z zagranicy, widzieli, że stolica Wielkopolski otacza wielką czcią jednego z największych twórców i piewców naszej poezji.

Rozumiem, że dokonywana budowa probostwa przy kościele św. Marcina powoduje usunięcie w cień pomnika Mickiewicza, ale winien znaleźć się sposób na przedstawienie pomnika w całej jego okazałości, przynajmniej na czas wystawy.

Racz przyjąć i t. d.

Pani W. M., Poznań.

Modernistyczny witraż w pawilonie samorządów

Walka z ewentualną lichwą

W Warszawie, w ministerstwie spraw wewnętrznych, odbyła się w tych dniach konferencja, na której członkowie rządowe zastanawiali się nad środkami, mającymi zapobiec wyzyskowi, który ewentualnie mógłby się rozpanoszyć na P. W. K. Przedewszystkiem zależy władzom na ochronie cudzoziemców.

Minister spraw wewnętrznych upoważnił ma poznańskie województwo do normowania i kontrolowania cen w hotelach. Ceny artykułów pierwszej potrzeby będą kalkulowane przez władze i jako maksymalne mają być podane do wiadomości miejscowego kupiectwa. Kupcy będą obowiązani do uwidocznienia cen w oknach na wszystkich towarach. Ceny chleba i maki będą specjalnie kontrolowane, tembardziej, że make się dostarcza z rezerw państw. Celem obniżenia cen mięsa zwrócono się do ministerstwa komunikacji z projektem zmniejszenia taryfy na przewóz bydła. Specialna uwaga skierowana będzie na ceny potraw w restauracjach. Wprowadzony będzie obowiązek wydawania obia-

dów t. zw. urzędowych, a także podane będą do wiadomości ogółu ceny tych obiadów i godzin wydawania.

Uregulowana zostanie sprawa napiwków wszelkiego rodzaju. Wszystkie cenniki i informacje rozplakowane będą w Poznaniu w trzech językach poza polskim, t. j. w języku angielskim, francuskim i niemieckim. Również w restauracjach i hotelach mają być powieszane cenniki, w tych językach. Minister spraw wewnętrznych postanowił urządzić w szeregu punktów m. Poznania specjalne biura do składania skarg i zażaleń. W biurach tych urzędować będą urzędnicy administracyjni, władający obcymi językami, z uprawnieniem natychmiastowej ingerencji w drodze uproszczonej.

Troska rządu o gości P. W. K. jest godna pochwały, ale przypomnieć trzeba, że nie jest ona wynalazkiem Warszawy. Poznańskie władze miejskie i organizatorzy P. W. K. myślą i pracują nad tem oddawna, żeby podczas wystawy nie było drożyzny i wyzysku.

Lecznice znaczenie radu

Odkryty w 1898 przez małżonków Curie, jest rad jednym z kilku pierwiastków określanych mianem „radio aktywnych”, bowiem wypromieniowuje z siebie energię, w rozmaitych postaciach, pozostając w stanie stałego rozkładania się na substancje bardziej bierne. Dana ilość radu rozkłada się w ten sposób niezmiennie powoli — w stosunku 1 proc. w ciągu 25 lat — zatem świeży w dniu dzisiejszym preparat radu będzie w dalszym ciągu emanował ciepło i elektryczność mniej więcej aż do roku 4429.

W zastosowaniu leczniczym mamy do czynienia wyłącznie z wyłaniającymi się podczas tego procesu emanacji promieniami, których odróżniamy trzy rodzaje, oznaczone literami: alfa, beta i gama. — Promienie, czy częściej alfa są właściwymi atomami pierwiastka heljonu. Jako nieprzenikające nawet przez arkusz papieru, nie mają one, jak dotychczas, znaczenia leczniczego. Promienie beta stanowią prąd negatywny naładowanych elektronów. I one też nie mają wielkiej siły przenikania i mogą być zatrzymane na swojej drodze przez cienkie warstewki metalu. Natomiast promienie gama stanowią, jak się zdaje, drgania eteru i posiadają większą jeszcze siłę przenikania, aniżeli promienie Rontgena — z którymi wiele mają analogii.

Na myśl użytkowania radu w lecznictwie wpadł pewien fizyk francuski, który niosąc w kieszeni kawałek radu, przepalił sobie nim ciało. Naprowadziło to lekarzy na przypuszczenie, że wyraźna ta radioaktywność może być wykorzystana w kierunku niszczenia chorych, czy szkodliwych dla organizmu tkanek. Promienie beta powodują istotnie szybki rozpad żywych tkanek, dzięki czemu rad okazał się często skutecznym, o ile stosowany był do zwalczania chorób skóry, nie wywołując wilka, toczącego wrzodu i łuszczy. Ujemną stroną promieni beta jest oddziaływanie przez nie na wszystkie napotymane po drodze tkanki, zarówno zdrowe jak nienormalne, zatem chore. Tem się też tłumaczy, że bardziej skuteczne leczenie promieniami choroby raka rozpoczęło się wówczas dopiero, kiedy wprowadzono w użycie metalowe blaszki, powstrzymujące promienie te na ich drodze i przepuszczające jedynie emanację gama. Otoż pod działaniem promieni gama ulegają rozpadowi jedynie gwałtownie rozrastające się tkanki, jakimi są tkanki rakowe, natomiast tkanki normalne pozostają pod wpływem tych promieni względnie nieknięte.

Na nieszczęście, skuteczne przenikanie tych promieni — o ile nie są użyte olbrzymie kosztowne ilości radu — nie sięga głębiej niż cał, tak, że aby otrzymać dobre wyniki, należy otoczyć tkanki rakowe licznymi „igielkami”, raczej małymi tubkami, zawierającymi rad. Stąd powstała „chirurgia przenikania”, obecnie działająca tak już skutecznie, że leczone nią być mogą złośliwe procesy chorobowe we wszystkich częściach ciała, z wyjątkiem żołądka. Stało się to dzięki wprowadzeniu w użycie drobnych igielek — tubek wypełnionych gazem, zwanym emanacją radu, czyli radonem, wydzielanym przez rad przy jego rozkładaniu się na części składowe. Radon wydzielany w ciągu kilku dni aktywne promienie, a igły radowe mogą być rozdawane przez centralny instytut radowy z dołączeniem ścisłych wskazówek ich używania.

Leczenie radem nie jest bynajmniej rzeczą łatwą. Wiadomo, że niektóre tkanki oraz pewne formy raka są bardziej podatne na działanie promieni niż inne, i co do nich wszelako istnieją zasadnicze różnice poglądów i metod pomiędzy radiologami. Najlepsze stosunkowo rezultaty osiągane są przy raku skóry, warg, języka, krtani i przełyku, a nadto pospolita forma raka macicy, która prawie zupełnie wymknęła się z rąk chirurgom, dzięki temu, że, jak stwierdzono, leczenie jej radem zapewnia w większości wypadków korzystne wyniki. Co się tyczy natomiast raka piersi, podzielone są między szkołami medycznymi zdania i podczas kiedy w Anglii n. p. leczy tę formę raka wyłącznie radem, szkoła francuska upiera się przy dawnym poglądzie, że tylko doszczętne usunięcie schorzalych tkanek na drodze chirurgicznej daje nadzieję wyleczenia.

W każdym razie leczenie raka radem, zwłaszcza we wczesnych stadiach choroby, rokuje coraz większe widoki powodzenia. Muszą jednak w tym celu być zorganizowane wszędzie wielkie środki naukowe, w których zastępy pracowników mogłyby przeprowadzać leczenie a także nieustannie studia nad dalszym udoskonalaniem metod stosowania radu w medycynie. Środowiska takie zapewniają zarazem najekonomiczniejsze stosowanie radu, co jest rzeczą niezmiernie ważną, ponieważ jeden gram preparatu kosztuje obecnie 1/4 miliona złotych, a ilość potrzebna jednorazowo dla pojedynczego pacjenta może kosztować około 50.000 złotych. W Warszawie powstaje, jak wiadomo, instytut taki leczenia radem, imienia wielkiej jego wynalazczyni, Marii Skłodowskiej-Curie.

Dodać należy, że wytwarzanie radu zmonopolizowane jest przez pewną belgijską firmę, możliwe więc, że cena jego sztucznie jest wyśrubowana. Z drugiej strony istnieje ogromne zapotrzebowanie radu, którego ilość, jak dotychczas, jest niewystarczająca. O ile nauka i dalsze badania przyczynia się do odnalezienia większych źródeł pechblendu, z którego rad jest otrzymywany, wpłynie to oczywiście na znaczne potaniecie uzdrawiającego

produktu, z którego korzystać będą mogły najszerze warstwy chorych. W każdym razie zasługa naszej rodaczki i jej męża jest i pozostanie wiekopomna.

Pokłady solne w Inowrocławiu

Ogłoszona w pismach przed kilkoma dniami notatka o przyjeździe uczono geologa prof. Becka, celem przeprowadzenia swoją metodą specjalną badań nad pokładami soli pod Inowrocławiem, spowodowała nas do bliższego zainteresowania się sprawą i zasięgnięcia na miejscu nieco szczegółowych informacji w tym względzie.

Jak widzimy, Inowrocław dziś już zwraca na siebie uwagę z rozmaitych względów: jako rozwijająca się nader pomyślnie miejscowość kąpielowa o najsilniejszej bodaj solance w Polsce, jako ośrodek znacznego przemysłu cukrowniczego na Kujawach, ze względu na sól i swoją warzelnię soli, jak i wreszcie przez swoją olbrzymią a jedyną w kraju sodownię, położoną tuż pod bokiem miasta w Mątwach. Ale nie koniec na tem.

Już dawniej istniało mniemanie wśród fachowców niemieckich, które obecnie podzielać także nasi inżynierowie, że w znaczniejszych głębokościach pod pokładami zwykłej soli znajdują się prawdopodobnie złoża soli potasowej, jak wiadomo, tak cennej ze względu na rolnictwo.

Swego czasu Niemcy już nawet dokonywali wierceń w tym kierunku, których jednakże potem zaniechali, po doświadczeniu rzekomo do przekonania, iż sól potasowa tam wprawdzie istnieje, ale w ilościach minimalnych, których nie warto eksploatować. Czy rzeczywiście to przekonanie, czy też co innego było powodem zaniechania dalszych wysiłków, nie wiadomo.

Prof. Beck, który w rzeczywistości dopiero ma przyjechać do Inowrocławia, był jednakże tam już w ubiegłym roku, wiercił dziury 2-metrowe w ziemi i termometrem wymierzał jej ciepłotę, ale do jakiego doszedł rezultatu, nikomu nie zdradził. Wogóle otaczał on całą swą działalność na miejscu jakoby wielką tajemnicą. Może za to w tym roku dowiemy się już czegoś konkretniejszego.

Obok Inowrocławia mamy w Wielkopolsce, o czym nie każdy wie, poważniejsze pokłady soli jeszcze w Wąpnie, pow. wągrowiecki, eksploatowane głównie dla celów przemysłowych od r. 1917. Są one własnością towarzystwa belgijsko - polskiego Solvay, posiadającego wyżej wspomnianą olbrzymią rozmiarów sodownię w Mątwach pod Inowrocławiem.

O kopalniach inowrocławskich, prowadzonych za czasów niemieckich już na głębokości około 180 metrów, wiadomo, że zostały one zalane przez wytryskające nagłe źródło i odtąd warzy się tam sól kuchenną z solanki, czerpanej z ich głębin rurociągami. Są tacy, co uważają ten system za całkowicie nieodpowiedni i poniekąd niebezpieczny, bo rzekomo napływająca w miarę solanki skądinąd do zalanej kopalni świeża woda rozmywa, niewiadomo gdzie i kiedy, coraz dalsze warstwy soli i w ten sposób powoduje niebezpieczeństwo ewentualnego dalszego zapadania się gruntu pod miastem. Z drugiej jednak strony trzeba stwierdzić, że od szeregu lat nie było żadnego wypadku osuwania się ziemi.

Obecnie od dwóch lat już zakłady Solvay na swoim terenie pomiędzy Inowrocławiem a Mątami zakładają nowy szyb kopalniany, zamierzając przeprowadzić go na głębokość znacznie większą niż było dawniej, przyczem poprzez części zalane wodą przeprowadza się go z pomocą zamrażania tejże systemem belgijskim. Głębokość jaką osiągnięto już do tej pory, wynosi około 560 metrów. Praca ta była wykonana z olbrzymim nakładem. Dla umocnienia powstającego szybu, oprócz zamrażania części zalanych wodą, użyto olbrzymich żelaznych pierścieni, a ponadto jeszcze potrzebowało około półtora miliona centnarów cementu. I na razie jeszcze nie widać końca tych prac wiertniczych.

W jakim związku z tem wszystkim pozostają wspomniane badania prof. Becka, które wkrótce znowu mają się rozpocząć?

Czy nie chodzi tu o uzyskanie choćby w przybliżeniu pewności, jakie skarby w swym łonie jeszcze kryje ziemia kujawska. A ponieważ istnienie soli zwyczajnej nie ulega już żadnej wątpliwości, więc samo przez się znowu nasuwa się przypuszczenie co do istnienia tam soli jeszcze cenniejszej, jaką byłaby sól potasowa.

Szmulgiel emigrantów do Stanów Zjednoczonych

Władze Stanów toczą nie tylko ciągłą i nieubłaganą walkę z przemytnikami alkoholu, ale bronić się muszą wszelkimi środkami przeciwko fali nielegalnych i niepożądanych przybyszów. Odkąd nastąpiły ograniczenia emigracyjne, odkąd kwota dozwolonego przybytu ludności z poszczególnych krajów została ustalona, z krajów Europy, z Chin i Japonii, z poza granicy kanadyjskiej i meksykańskiej corocznie przedostają się do Stanów przemycani różnymi sposobami emigranci.

Przewożenie nielegalne emigrantów stało się przedsiębiorstwem równie, a nieraz bardziej lukratywnym od przemycania alkoholu. Władze imigracyjne obliczają, że na 200 000 legalnych emigrantów przypada co najmniej 100 000 nielegalnych. Syndykaty na wielką skalę i drobni przemycnicy-przedsiębiorcy z tego handlu „żywym towarem” wyciągają rocznie około 7 1/2 do 10 milionów dolarów zysków.

Za przemycanie emigranta pobierają te przedsiębiorstwa po 100 do 1000 dolarów od osoby. Poza tem wymuszają na tejsze osobie i później pieniądze pod groźbą zdradzenia jej władzom. Są dnie — tak powiadają władze graniczne, w których do 1000 Chińczyków, Hindusów, Europejczyków i południowych Amerykanów przekracza bezprawnie granicę Stanów Zjednoczonych. Od wejścia w życie ustawy o emigracji w r. 1924 około 1 300 000 obcych wkradło się nielegalnie między nimi, poza ludźmi uczciwymi i ludźmi pracy, mnóstwo chorych, zbrodniarzy, pasażerów, żywiłłów zupełnie niepożądanych.

Rozmaite drogi wiodą do kraju amerykańskiego. Przemycani przybywają samolotami, łodziami rybackimi, motorówkami, parowcami i wielkimi transatlantykami statkami. Z poza meksykańskiej granicy obcy przyjeżdżają ukryci w trumnach, w furach siana lub stojąc po szybie w cysternach.

Rzekomi turyści, przyjeżdżający z kilkumiesięcznym pozwoleniem, studenci, którzy nigdy nie studiowali, przyjeżdżają by już nigdy nie wyjechać. Niedawno 700 cudzoziemców z Kuby podało prośbę o paszporty studenckie a pokazało się, że są analfabetami. Marynarze z okrętów zawijających do portu, uciekają, by nigdy na okręt i do swego kraju nie wrócić.

Demoralizacja młodzieży szkolnej w Bolszewji

Pisma sowieckie, poświęcając obecnie wiele miejsca sprawie reorganizacji systemu wychowawczego, przyznają otwarcie, iż dotychczasowe metody pedagogiczne sromotnie zbankrutowały, potęgując jedynie jeszcze bardziej powszechną demoralizację powojenną wśród dzieci. Moskiewska „Raboczaia Gazeta”, która w czasach ostatnich przynosiła cały szereg zaniemiennych artykułów, dobitnie charakteryzujących opłakane stosunki wśród młodzieży szkolnej w Sowietach, czyni z całą stanowczością miarodajne wnioski do zaniechania swej dotychczasowej bezczynności na tem polu i do podjęcia energicznej walki z hydrą demoralizacji w szkołach sowieckich. „Raboczaia Gazeta” przytacza przytem cały szereg wypadków tak skandalicznych z życia współczesnej młodzieży szkolnej w Rosji, że — o ile nie pochodzą one ze źródła sowieckiego, — trudno było wierzyć w ich autentyczność.

Wypadki kradzieży są na porządku dziennym. System koedukacyjny, stosowany w szkołach sowieckich, prowadzi przy znanej sowieckiej wolności obyczajowej do zjawisk wprost potwornych. — Jeden z współpracowników „Raboczej Gazety” ujawnił fakty niemoralnego zachowywania się uczniów obojga płci, które zaniepokoić muszą najbardziej zwrócić uwagę na zwolenników „nowoczesnych” metod wychowywania dzieci. W Sewastopolu stwierdzono cały szereg wypadków pijactwa wśród młodzieży. A w szkole średniej w tem samym mieście kolegium redaktorskie „gazety szkolnej” ogłosiło następującej treści ogłoszenie: „Naszem głównem zadaniem jest zbicie politycznego i gospodarczego ustroju związku socjalistycznych republik radzieckich”.

Konstatując wszystkie te fakty, „Raboczaia Gazeta” przychodzi do wniosku, iż najwyższy jest czas, by podjęta została energiczna ofensywa na „froncie szkolnym” przeciwko wszystkim tym brudom, które nagromadziły się w szkole sowieckiej.

Stolica filmu, kolorowe okulary i oszustwa karciane

W Hollywood tamtejsza policja zupełnie przypadkowo odkryła nowy sposób, jakim posługują się oszuści karciani. Uwagę policji zwróciła okoliczność, że niektórzy gracze przeważnie wygrywający, używają zazwyczaj w czasie gry kolorowych okularów. Spróbowali tego również detektywi i oto okazało się, że jest to doskonały sposób wygrywania. Oszuści używali do gry kart, znaczonej na odwrotnej stronie specjalnym niewidocznym dla zwykłego oka atramentem, lecz widocznym wyraźnie przez kolorowe okulary. W ten sposób pomysłowi posiadacze kolorowych okularów zapewnili sobie świetne wygrane i doszczętnie ogalali nieprzebiegających podstępnych partnerów.

Bezpłatnie

otrzymują czytelnicy pisma naszego tygodniowy dodatek

„Ilustrację Poznańską”.

Kobieta — pastor

W szeregach duchownych protestanckich w New Yorku znalazła się ostatnio pierwsza kobieta-pastor, niejaka Louise Eby z Hazelton w stanie Pensylwania, która objęła stanowisko pastora w kongregacji Tabernacle na Broadway. Kazania pierwszego pastora-kobiety cieszą się podobno ogromnym powodzeniem.

Faszyzm a krótkie sukienki

Generalny sekretarz partii faszystowskiej wystosował do kobiecego oddziału sirońnicwa okólnik, w którym prosi kobiety i dziewczęta faszystowskie, by nie nosiły zbyt krótkich sukien.

Okólnik ten brzmi dosłownie: „Wiele młodych dziewcząt nosi zbyt krótkie suknie. W ten sposób wywołują one zgorznienie w kołach, które są dla nich bardzo przychylnie. Dziewczęta faszystowskie już przez sam swój ubiór muszą wykazać, że dzięki faszystowskiemu wychowaniu moralnemu, Złotyemu Sobie, aby one w przyszłości nosiły tylko takie suknie, które będą sięgały poniżej kolan, przynajmniej na szerokość dwóch palców”.

Na 10 kobiet 1 wdowa i 2 rozwódki

Tyle wypadła w Stanach Zjednoczonych, zdaniem profesora uniwersytetu czikagowskiego W. F. Ogburna, który podaje nadto, że przeciętnie na całym świecie dziewięćdziesiąt procent ludzi wstępuje w związki małżeńskie, a tylko 10% pozostaje w staropaniństwie, względnie w starokawalerstwie, przyczem w miastach o 10% mniej ludzi wstępuje w związki małżeńskie niż na wsi. O upadku życia rodzinnego dobitnie — zdaniem profesora Ogburna — świadczy również fakt, że w ciągu ostatnich lat 20 w Stanach Zjednoczonych liczba sklepów z delikatami i gotowymi środkami żywności wzrosła trzy razy więcej niż liczba ludności.

Walka z religią w Rosji sowieckiej

(KAP) Według dziennika „Izwestia”, w roku 1928 zamknięto w Rosji sowieckiej: 354 kościoły, 38 klasztorów, 59 synagog, 38 meczetów i 43 inne domy modlitwy. Według oficjalnych doniesień, w r. 1929 ma ulec zamknięciu dalszych 253 świątyń.

Obecnie w Rosji znajduje się 25 000 gmin sekularskich, które liczą więcej niż sześć milionów członków.

Z różnych stron Polski

Bezrobocie w województwie śląskim zmniejsza się

Liczba bezrobotnych na terenie województwa Śląskiego zmniejszyła się o 1434 osób i wynosi obecnie 19.782 osób.

Z liczby tej na górnictwo przypada 3164, hutnictwo 794, hutnictwo szklane 6, przemysł metalowy 832, włókienniczy 309, budowlany 2321, papierowy 38, chemiczny 9, drzewny 18, ceramiczny 431. — Wykwalifikowanych bezrobotnych było 635, niewykwalifikowanych 9946, rolnych 93. Uprawionych do pobierania zasiłku było 11.537 osób.

Z ruchu naukowego na Śląsku

W Katowicach odbyło się organizacyjne zebranie oddziału śląskiego Polskiego Związku Historycznego, na którym prezes PZH sen. dr. Zakrzewski wygłosił przemówienie pt. „Zadania T-wa Historycznego i nauki polskiej na Śląsku”.

Wybrano zarząd w składzie: prezes dr. Regorowicz, zast. prez. dyr. Popielek z Cieszyńska, sekretarz dr. Lutman, skarbnik prof. Warcholik, członkowie: dyrektor muzeum śląskiego dr. Dobrowolski, dyr. dr. Olszewicz, bibliotekarz wojewódzki Prus i ks. dr. Wilk ze Starego Bierunia. Jako członkowie czynni zgłosili się m. inn. ks. bisk. dr. Lisiecki i wojewoda dr. Grażyński.

Następnie odbyło się posiedzenie T-wa Przyjaciół Nauk na Śląsku, które zagaił prezes ks. dr. Szramek. Uczczono pamięć zmarłych członków T-wa: śp. dr. Rostka i sen. ks. palatę Londzina, poczem dr. Zakrzewski wygłosił odczyt pt. „Znaczenie Śląska na tle dziejów Polski Piastowskiej”.

Składki i pokwitowania

Wadministracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na Tow. Opieki nad Inwalidami: Rodzina Anson 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowaniami 25 zł.

Na chleb św. Antoniego: L. S. 1 zł; — razem z poprzednio pokwitow. 24 zł.

Na Tanie Kuchnie dla biednych m. Poznania: Rodzina Anson 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowaniami 115 zł.

Na pomnik Serca Jezusowego: St. J. za wysłuchanie próby 5 zł; — M. K. 2 zł; — razem z poprzednio pokwitow. 75 zł.

Na kaplicę SS. Karmelitanek: M. K. 2 zł; — razem z poprzednio pokwitowaniami 663 zł.

RADJO

Programy radjofoniczne

Piątek, 3 maja 1929.

Poznań (336 m) godz. 9,00 Transmisja nabożeństwa z Katedry poznańskiej; kazanie wygł. ks. prałat Prądzyński; chór katedralny śpiewa pod dyr. ks. dr. Gieburowskiego; godz. 11,55 sygnał czasu — hejnał z wieży ratuszowej; godz. 12,00 Akademia uroczystości 3 Maja urządzona staraniem Tow. Czytelników Ludowych (transmisja z A. U. P.); godz. 17,05 odczyt p. t. „Czem była Konstytucja dla Polski, a czem są misje dla pogan” (wygł. ks. M. Cieszyński z cyklu odczytów misyjnych); godz. 17,30 współczesna poezja patriotyczna. Recytacje — wygł. przez p. Stanisławę Wysocką, art. Teatru Polskiego; godz. 17,55 koncert popołudniowy; godz. 18,50 nadprogram w wykonaniu artystów Teatru Nowego; godz. 19,20 odczyt p. t. „O pojęciu inteligencji” (wygł. prof. Roman z Wągrowca); godz. 19,45 „Silva rerum” — czyli rzeczy ciekawe; g. 20,10 odczyt p. t. „Geneza stanu szlacheckiego w Polsce” (wygł. prof. Zygmunt Wojciechowski); godz. 20,30 uroczysta akademja ku uczczeniu Rocznicy Konstytucji 3 Maja. Program: 1. Hymn narodowy (odśpiewa chór „Hasło”). 2. Odczyt p. t. „Trzeci Maj adziś” (wygł. St. Wasylewski). 3. Arja z op. „Straszny dwór”, arja z op. „Ilirabina” (odśp. p. dr. W. Roesslerówna). 4. a) Bol. Wallek-Walewski: Rapso-bur-zowy, b) Opieński: Zaszumił las, c) Opieński: Mazur (odśp. chór „Hasło”). 5. Chopin: a) Polonez b-dur, b) Preludium des-dur, c) Ballada as-dur (odegra prof. Łukasiewicz). 6. „Koncert Jankiela” (fragment z „Pana Tadeusza” (wygł. p. Józef Konrad). 7. Bol. Wallek-Walewski: Pieśń żołnierska (odśp. chór „Hasło”). 8. 22,15 sygnał czasu — komunikaty Pat; godzina 22,30 muzyka taneczna z restauracji „Carlton”.

Warszawa (1395 m) godz. 10,15 Transmisja nabożeństwa z Katedry Wileńskiej; godz. 11,55 Sygnał czasu z Warszawskiego Obserwatorium Astronomicznego; hejnał z Wieży Mariackiej w Krakowie; komunikat lotniczo-meteorologiczny; g. 12,10 Transmisja z poranku z Filharmonii Warszawskiej; godz. 15,45 Komunikat meteorologiczny; godz. 15,50—16,45 Koncert z płyt gramofonowych; godz. 17,00 Słuchowisko dla dzieci Warszawy; godz. 17,45 Odczyt p. t. „O poezji japońskiej” — wygł. prof. Bohdan Richter; godz. 18,10 Audycja popularna; godz. 19,10 Rozmaitości; godz. 19,25 Odczyt p. t. „Obchód rocznicy 3-go Maja” — wygł. prof. Henryk Mościcki; godz. 19,50 Sygnał czasu z Warszawskiego Obserwatorium Astronomicznego; g. 20,15 Transmisja koncertu symfonicznego z Filharmonii Warszawskiej poświęconego muzyce polskiej.

Sobota, 4 maja 1929.

Poznań (336 m) godz. 7,00 gimnastyka poranna (prof. J. Waxmann); godz. 12,55 sygnał czasu — hejnał z wieży ratuszowej; godz. 13,00 koncert orkiestry wojskowej pod batutą kpt. Maksymiljana Chmielewicz; godz. 14,00 notowanie giełdy pien. i zboż.-towarowej; godz. 14,15 komunikaty gospod. roln. Pat, sprawozdanie o ruchu statków itd.; godz. 16,10 gawęda harserska; godz. 16,25 kurs wyższej języka angielskiego (wygł. Dr. Arend, lektor U. P.); godz. 16,50 kilka myśli o akcji katolickiej (wygł. p. Kazimiera Berkanówna); godz. 17,10 „Kwitające słowo” (Szymon-Szymonowicz — odczyt i słuchowisko); godz. 18,00 program dla dzieci (transmisja z Krakowa); godz. 18,50 nadprogram w wykonaniu artystów Teatru Nowego; godz. 19,15 arje operowe w wykonaniu p. Marji Trampczyńskiej; godz. 19,45 „Ze świata kobiecego” (wygł. p. Sabina Świdzińska); godz. 20,00 odczyt p. t. „Impresje wystawowe” (wygł. Dr. Stefan Essmanowski); godz. 20,30 koncert muzyki lekkiej (transmisja z Warszawy); godz. 22,00 sygnał czasu — komunikaty Pat i inne; godz. 22,30 radjokabaret. Program: 1. a) Tysiąc i jedna noc (gawot), b) Mily jest mężczyzna, c) Węgierska krew (odśp. p. Sendecki), 2. Wars: Zapomnisz o mnie — tango Rappey: Charmaine — walc-boston, Kagan: Złota pantera — tango (M. Gąsiorowska), 3. Piosenki przy gitarze (p. Boelke), 4. Utwory na fortep. solo (p. Dorian), 5. Rico: a) Ty wrócisz do mnie, b) Chanson neapolitane, c) Erwin: Całują twój dłoń, 6. Glinka: Flegja, b) Ty nie pytaj mnie (rom. cygański), c) Oczy czarne (p. Gąsiorowska), 7. Piosenki przy gitarze (p. Boelke); godz. 24,00 56-ty koncert nocny firmy „Philips” w wykonaniu ork. braci „Dorian”.

Warszawa (1395 m) godz. 11,55 sygnał czasu z Warszawskiego Obserwatorium Astronomicznego; hejnał z Wieży Mariackiej w Krakowie; komunikat lotniczo-meteorologiczny; godz. 12,10—13,00 koncert z płyt gramofonowych; godz. 13,00 komunikaty: rolniczy, meteorolog, oraz transm. z Krakowa notowań giełdy zbożowej kra-

kowskiej; godz. 14,50 komunikaty: meteorologiczny i gospodarczy; godz. 15,10 odczyt z cyklu wykładów dla maturzystów szkół śr. p. t. „Romuald Traugutt” (Dział „Historja” wygł. prof. Henryk Mościcki; godz. 15,35 odczyt z cyklu org. przez Min. W. R. i O. P. p. t. „Przyrodny obszar Polski w procesie historycznym” (cykl „Nauka o Polsce”); wygł. dr. Stan. Arnold; godz. 16,00 „Przechadzki artystyczne po Warszawie” wygł. dr. Henz; godz. 16,25 odczyt; godz. 16,50 komunikat samorządowy; godz. 17,00 transm. nabożeństwa z Ostrej Brama w Wilnie; godz. 18,00 program dla dzieci (Słuchowisko z Krakowa); godz. 18,50 rozmaitości; godz. 19,10 „Radiokronika” wygł. dr. Marian Stepowski; godz. 19,35 nadprogram. komunikaty; godz. 19,56 sygnał czasu z Warszawskiego Obserwatorium Astronomicznego; godz. 20,00 odczyt z cyklu „Dzieje muzyki polskiej” wygł. prof. Stanisław Niewiadomski; godz. 20,30 koncert wieczorny muzyki lekkiej; godz. 22,00 komunikat lotniczo-meteorolog.; godz. 22,05 odczyt; godz. 22,25 komunikaty Pat; godz. 22,40 komunikaty policyjne, sportowe, nadprogram; godz. 23,00—24,00 transm. muzyki tanecznej z Sali Malinowej hotelu „Bristol”.

W programie radiostacji Poznań w numerze 203 z dnia 1 bm. naszego pisma podano mylnie, że o godz. 17,30 wygłosi p. Roman Maciejowski odczyt p. t. „Film i uroda”. Tytuł odczytu brzmi: „Film i moda”.

OFIARNOŚĆ NA CELE OŚWIATOWE
WZMACNIA POTęgę RZECZY-
POSPOLITEJ POLSKIEJ.

SPORT

Boks

Austria — Węgry. Spotkanie zespołów amatorskich w Wiedniu zakończyło się wynikiem 8:8; doszło do poważniejszych awantur po orzeczeniu przynajmniej wadze półciężkiej zwycięstwo Bokodyemu (W) na punkty nad Rauterem. (radio)

Piłka nożna

Słynny napastnik „I. F. C.” Kozok I, który swego czasu otrzymał od klubu skreślenie, będzie grał już w dniu 5 bm. w drużynie „Cracovji”, gdyż „I. F. C.” przesłał liście telegraficzne zwolnienie tego gracza. W ten sposób wzmożeni anemicznej atak „Cracovji” gdyż Kaluza będzie miał wykonawcę dla swoich mistrzowskich poczynięć. K. Z.

Team A — Team B. Celem wyłonienia reprezentacji Poznania na spotkanie z „Warta” w dniu PZOPN 12 maja ustanowił kapitan związkowy p. Ratajczak dwie drużyny które rozegrają w piątek na boisku Sparty o godz. 16 zawody treningowe. Skład obu teamów jest następujący: Kasprzak (W) — Szafranski (Pog) i Stemplewski (Posn); — Oliwiak (W), Kryszkiewicz (Pos) i Nowicki (W); — Jagodziński I (W), Pawlak (Pog), Graczyński (Sp), Kniola (W) i Smiglak (Pg); rezerwowi: Jezierski, Kwintkiewicz i Glowacz (wszyscy z Legji) i Bolewicz (HCP). Team B: Kaźmierczak (Posn) — Kwintkiewicz I i Skrzypczak (Legja) — Rożalski (Pog), Kryszak (W) i Jagodziński II (W) — Zachciał (Pog), Rożycki (Posn), Lange (HCP), Chmielewski (Legja), Koszuta (Posn); rezerwowi: Marcinkowski (Pog), Biegański (HCP) i Sadałski (Legja).

Szermierka

Polska drużyna na mecz z Czechosłowacją wyjechała do Pragi w składzie następującym: floret: kpt. Segda, Pappée, Nycz i Friedrich; szpada — Segda, Luskowski, Fiedorowicz, Friedrich; szabla: Segda, Pappée, Friedrich, Makomski. Drużynie towarzyszy trener Szombathely.

Tennis

PZLT nie otrzymał dotychczas odpowiedzi od związku fińskiego na propozycje rozegrania meczu między państwowego. Natomiast uzgodniono rozegranie spotkania międzypaństwowego z Rumunją w sierpniu które odbędzie się we Lwowie lub w Warszawie. Dokładnego terminu oraz szczegółów jednak dotychczas brak.

Lekka atletyka

Skład Uniwersytetu na mecz z W. S. II w niedzielę o godz. 14.30 na stadionie wojskowym jest następujący: Balcer, Dobrowolski, Kwadyński, Obniski, Samulski, Lebiński, Tomaszewski H i E., Michalski, Heczko, Nowakowski, Szwedowski, Wiro-Kiro, Jehneke, Gruchalski, Nowicki, Wiśniewski i Saganowski. W programie pięć biegów, trzy rzuty oraz dwa skoki.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Związek Inwalidów, Wdów, Sierót, Emerytów Kolej. oraz Czynnych Kolejarzy.** Plenarne zebranie miesięczne odbędzie się dnia 3 bm. o godz. 17 w sali p. Grotowskiego Dolna Wilda 71. Na porządku obrad bardzo ważne sprawy dotyczące poprawy bytu członków, zasiłku drożyznianego oraz inne.

— **Tow. Młodzieży Polskiej im. I. Paderewskiego.** Wobec drugiej rocznicy istnienia Tow. uroczyste zebranie o godz. 11 na sali ks. ks. Zmartwychwstańców.

— **Włkp. Tow. Hodowli Kanarków.** Zebranie odbędzie się dnia 4 bm. o godz. 19 w lokalu p. Światalskiego przy ul. Podgórznej 12. Przybycie wszystkich członków konieczne.

— **Katolickie Tow. Robotników Polskich na Wildzie** urządza dnia 4. bm. zabawę taneczną w sali p. Jacka Droga Dębińska 7. Początek o godz. 19. Członków i gości zaprasza Zarząd.

— **Tow. Powstańców i Wojaków Poznań Stare Miasto** zwołuje w zbiorce członków dnia 3. bm. o godz. 8.30 przy ul. Wieżowej 10. Równocześnie przypomina się wszystkim członkom, że dnia 5 bm. odbędzie się strzelanie obowiązkowe w strzelnicę wojskowej przy ul. Warszawskiej o godz. 14.

— **Związek Pomocników Tapicerów i Dekoratorów** urządza dnia 5 maja wycieczkę do ogrodu p. Kempfa w Starolecie. Zbiórka o godzinie 5 rano przy Placu Bernardyńskim. Goście mile widziani.

— **Koło Absolwentów Miejskiej Szkoły Handlowej** urządza dnia 5 maja wycieczkę towarzyską na Malte. Punkt zborny — końcówka przystanek na Śródcie o godzinie 14.30.

SKRZYŃKA DO LISTÓW

— **Wł. W. Wilda.** Bez zgody gospodarza nie można odnająć (art. 11, 2 d e ust. o ochr. lok.). Radzimy więc ugodzić się odpowiednio, pomówić także o niedomaganiach, zaś w braku porozumienia przedstawić sprawę Urzędowi Rozjemczemu dla spraw mieszkaniowych. (K.)

— **Związek Fabrykantów, Bydgoszcz.** W większych księgarniach. (K.)

— **J. J. Września.** 1) Obowiązek potrącania podatku ciąży na pracodawcy; w wypadku opisanym potrącenie podatku jest nieprawidłowe i radzimy w myśl art. 115 ust. o państw. pod. dochodowym (Dz. U. 58/25 poz. 411) wnieść zażalenie do komisji szacunkowej w terminie do 30 dni od daty potrącenia. — 2) W sprawie potrącenia za injektor radzimy wytoczyć proces. — 3) Urlop, z którego pracownik nie korzysta w właściwym czasie, przepada (art. 3 ust. z 16. 5. 1922 o urlopach i art. 5 rozp. Min. Pracy i Opieki Społ. z 11. 6. 1923). — 4) Jeżeli Pan prawo swe do drzewa i siana może udowodnić u mowa piśmienna lub świadkami, radzimy włączyć sprawę do procesu o injektor.

GRYPA

jest chorobą zakaźną. Przebieg tej choroby występuje pod różnymi postaciami. Zapalenia dróg oddychowych od lekkiego kataru aż do ciężkiego zapalenia płuc i opłucnej, osłabienie serca, choroby organów trawienia, systemu nerwowego, nerek i t. d. mogą na pierwsze wysunąć się miejsce.

Ponieważ zarazki grypy przedostają się najszybciej przez jamę ustną i krtań, należy dbać o ich staranną dezynfekcję. Tabletki Paramint przewyższają pod tym względem wszelkie wody do płukania ust. Ślina zmieszana z Paramintem przenika do wewnętrznych części krtań i dokonuje jednocześnie niezawodnej dezynfekcji całej jamy ustnej i krtań. Co godzinie jedną tabletkę powoli rozpuścić w ustach.

Zażywaj wszędzie, gdzie zachodzić może obawa zakażenia: w teatrze, w kinie, w biurze, tramwaju w pociągu w szkole i w domu. Zażywaj tabletki Paramint które według dzisiejszego stanu wiedzy najlepiej chronią przed zakażeniem.

W KRYNICY Dr. Zygmunt Wasowicz
ordynuje jak lat poprzednich
ap. 9306

P
L
A
Z
A

Dobrze zamieszkań u Dr. ORANSZA w pierwszorzędnym pensjonacie „Alla Salute”, widok na morze. Korespondencja i prospekty polskie. Cena od 18—25. Zakom. ta kuchnia. dw. 960.

— 5) Polecamy poinformować stow. do-

zoru nad kotłami. (K.)
— **P. K. Richter, Poznań.** Nie znamy takiego artykułu prawa. Może Pan jednak wypowiedzieć wzgl. wytoczyć skargę o eksmisję z powodu wprowadzenia Pana w błąd. Zabranie drugiego klucza jest bezprawne. (K.)

— **Obywatel Rzecyp. P.** Związek prywatny; nie mamy doń zaufania. (K.)

— **T. M. Poznań.** Suma ofiarowana jest wyższa niż suma kapitału i odsetek, jaką by Pan osiągnął przy zastosowaniu waloryzacji w myśl rozp. Prez. Rzpl. z 14. 5. 1924. (K.)

— **Jotka, Łazarz.** Po pierwszym roku 8 dni, po 3 latach 15 dni. Pracownicy poniżej 18 lat życia po pierwszym roku 14 dni. Wynagrodzenie za czas urlopu określa się na podstawie przeciętnego wynagrodzenia pracownika w ciągu trzech poprzedzających urlop miesięcy. (K.)

— **M. M. Oberniki.** Dodatki do uposażeń podlegają również opodatkowaniu w myśl okólnika Min. Skarbu z 18. 5. 1923, LDPO 3588/II. (K.)

— **J. B. Hipoteka.** Objaśni notariusz, za którego pośrednictwem cesja zostanie dokonana. (K.)

— **Fonetyka.** Obecnie stale w redakcji Kurjera Pozn., św. Marcin 70. (K.)

DZIŚ

czwartek, 2 m. Ja
dalszy ciąg

Miedynarod. Turniej Walk Zapasniczych

w Cirku „Colosseum”

na placu przy ul. Fr. Ratajczaka

(vis à vis M. zeum Wojskowego).

W turnieju biorą udział najwybitniejsi

współcześni zapasnicy.

Przed walkami atrakcje artystyczne.

! Pierwszorzędni humorysty „Din” — „Don”!

Początek o godz. 8 wieczorem.

Przedprzedaż biletów w składzie cygar, Hotel Francuski.

bpw 3560

Mixin —
najlepszy i najtańszy
proszek mydlany

dw. 9140

... tylko dlatego, że ma podobny wygląd, przecież zwykłe palone zboże nie jest — kawą słodową! „Kawa słodowa” jeszcze daleko nie jest „Kathrenera Kawa Słodowa Kneippa”. Niech Pani się nie da złudzić i zawsze żąda Kawy Słodowej Kneippa!

Ta wprawdzie kosztuje nieco więcej — ale też ma wyśmienity smak i jest zdrowa!

W treści — rzecz się mieści!

GRADO najpiękniejsza kąpiel morską we Włoszech

koło Triestu. Informacje i prospekty wysłał zarząd kuracyjny GRADO lub J. Danneberg, Wien L. Stock im Eisenplatz 2.

Dobrze zamieszkań u Dr. ORANSZA w pierwszorzędnym pensjonacie „Alla Salute”, widok na morze. Korespondencja i prospekty polskie. Cena od 18—25. Zakom. ta kuchnia. dw. 960.

CASTROL-MOTOR-OIL

Fabrykat firmy Wakefield w Londynie, najlepszy olej całego świata.

Generalne zastępstwo na Polskę

R. Glücksmann, Cieszyn, Górny Rynek 5.

Dla niektórych rejonów przyjmuje się jeszcze zastępców.

Tw. 2428

Dnia 2 maja, o godz. 4.30 rano, zmarł po długich cierpieniach, opatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., mój najdroższy mąż i najukochańszy ojciec, ś. p.

Walerjan Załuski

były właściciel ziemski

przeżywszy lat 64, o czym donoszą

w ciężkim smutku pogrążeni

żona, córka i rodzina.

Brodnica, w maju 1929 r.

Eksportacja zwłok z domu żałoby do kościoła poklasztornego. odbędzie się w niedzielę, dnia 5 maja, o godz. 4 po poł., nazajutrz o godz. 10 nabożeństwo żałobne i złożenie zwłok do grobu.

nw 9852

Dnia 1 maja, 1929 r., o godz. 10 przed południem zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa matka, babka i siostra, ś. p.

z Da'eszyńskich

Jadwiga Koberowa

wdowa po weteranie oficerze W. P. 1863 r.

Pogrzeb odbędzie się w Szamotułach w sobotę, dnia 4 bm. o godz. 9.30 przed południem, o czym donoszą w smutku pogrążone dzieci.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się. Poznań, Wągrowiec, Wronczyn, Warszawa, Nowogródek. zw 15908

We wtorek, 30 kwietnia 1929 r., o godz. 12 w nocy, zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najukochańsza żona, nasza droga i troskliwa matka, teściowa i babka, ś. p.

z Hirszów

Rozalja Rochowiakowa

przeżywszy lat 69 Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 3 maja r. b., o godz. 4, z domu żałoby, ul. Masztalarska 2, na cmentarz parafialny.

W ciężkim smutku pogrążeni mąż z dziećmi i rodzina.

Zakład pogrzebowy „Ceremonia”, Poznań ul. Towarowa 25, telefon 31-80.

Firma Kasy Rejestracyjne NATIONAL

Gen. przedstaw. na Polskę

Wypożycz na czas trwania Powszechnej Wystawy Krajowej, do przeprowadzenia ścisłej kontroli w przedsiębiorstwach hotelowych, restauracyjnych i kawiarnianych,

zupełnie nowe systemy kas kontrolnych, odpowiadające nowoczesnym wymogom technicznemu

w każdej ilości, za odpowiednim oprocentowaniem. dw 5844 Zgłoszenia li tylko na Poznań, przyjmuje przedstawiciel p. RYGOLLO, ul. Kramarska 27, I ptr., telefony 27-75 i 37-73, do dnia 6 maja włącznie.

We wtorek, 30 kwietnia 1929 r., zasnął w Bogu po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najukochańszy mąż, nasz drogi ojciec, brat, teść i dziadek, ś. p.

Wojciech Przestacki

przeżywszy lat 63. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 4 maja, o godz. 5.15 z domu żałoby ul. Dąbrówki 13, na cmentarz parafialny.

zw 15924

W ciężkim smutku pogrążeni
żona z dziećmi i rodziną.

Zakład pogrzebowy „Ceremonia”, Poznań ul. Towarowa 25, tel. 31-80

We wtorek, dnia 30 b. m., zakończył swój żywot doczesny, po długich i ciężkich cierpieniach, mój najdroższy mąż, nasz kochany ojciec, ś. p.

Wiktor Maślankowski

przeżywszy lat 55. Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 3 maja, o godz. 8 rano z Krzyżownik

W ciężkim smutku pogrążona
żona i dzieci.

zw 15498

Krzyżowniki, Bydgoszcz dnia 1 maja 1929 r.

Dnia 30 kwietnia 1929 r., o godz. 11 wieczorem, zmarł po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, ś. p.

zw 15 922

Wilhelm Berlach

przeżywszy lat 43. Pogrzeb odbędzie się w piątek, 3 maja, o godz. 5 po południu, z kostnicy cmentarza ewangelickiego przy ul. Traugutta (Wilda).

W ciężkim smutku pogrążona
żona z rodziną.

Poznań, dnia 2 maja 1929 r.

Dnia 1 maja 1929 r., o godz. 11 przed południem, zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najukochańszy mąż, troskliwy ojciec i dziadek, ś. p.

Antoni Michalski

przeżywszy lat 59. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, o godzinie 4 po południu, z kostnicy cmentarnej w Dębce, o czym donoszą

zw 15921

W ciężkim smutku pogrążeni
żona z dziećmi i wnukami.

Dnia 1 maja 1929 r., o godz. 1 w nocy, zmarł po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., nasz najdroższy ojciec i dziadek, ś. p.

zw 15 925

Wawrzyniec Łagodziński

przeżywszy lat 86. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 5 b. m., o godz. 4 po poł., z domu żałoby przy ul. Mylniej 3, na cmentarz jeżycki.

W ciężkim smutku pogrążeni
córki, synowie i wnuki.

Letnisko Bąblin

pod Obornikami — Woj. Poznańskie — st. kolej.

Urocz. położenie na wzgórzu wśród lesistej suchej okolicy nad malowniczymi brzegami Warty. Urządzenie nowoczesne. Liczne rozrywki.

Ceny w czasie od 1 maja do 30 czerwca:

za pokój dwuosobowy . . . zł 1,90

za utrzymanie zł 7,80

Urzednicy państwowi otrzymują zniżkę.

Zgłoszenia przyjmuje Zarząd Letniska, Poznań, Dyrekcja Kolejowa, pokój 214, tel. 20-83 i 56-09.

Pw 9896-18,488

Poszukuje się do większego przedsiębiorstwa budowlanego na Górn. Śląsku — starszego

kierownika budowlanego

obeznanego praktycznie i teoretycznie z wszystkimi pracami zachodzącymi w zakres budownictwa nadziemnego i żelazobetonu. Tylko pierwszorzędną siłę z ukończoną szkołą fachową zechcą oferty i odpisy świadectw przesłać pod: KRÓL-HUTA (Górny Śląsk), Skrytka pocztowa 66. zw 15 879

Szklarz

za wysokim wynagrodzeniem **potrzebny zaraz.** Zgłoszenia **Poznań, Patrona Jackowskiego 9, I.**

nw 3557

Buchalter-bilansista

władający językiem polskim i niemieckim, długoletnia praktyka, **przyjmie posadę** na stałe lub podczas P.W.K. Zgłoszenia do eks Kurjera Pozn. w Gdyni pod nr 25.

nw 9-17

Księgowy

poszukiwany zaraz lub 15 ma a. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod **zw 15891**

Ekspedjentka

zdolna, młodsza siła, **potrzebna zaraz** lub od 15. 5. 1929, do specj. składu wyrobów tytoniowych w Poznaniu. Oferty „PAR”, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 18,511 Pw 9985-18,511

Reprezentacje

firmy wzgl.

zastępstwo

na P. W. K. **przyjmie sytuowany kupiec.** Łask. zgłoszenia „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 18492

Pw 9910-18,482

Młodszy pomocnik

ze składu kolonjalnego i restaur. z dobrymi świadectwami, 4 kl. gimn. **poszukuje posady** zaraz lub od 1. V. 29. Łaskawe zgł. do Kurjera **zw 15916**

Zastępstwo

do oddania

na dobrych warunkach. **Prowizja i stałe wynagrodzenie.** Zgłoszenia pod „ENERGICZNY” do Towarzystwa Reklam. Międzynarodowej Gen. Repr. Rudolf Mosse, Kraków, Żybkiewicza 16. Tw 2430

Poszukujemy

terenu

ca 3 morg przy ulicy Dąbrowskiej za gotówkę. Łask. oferty do biura ogłoszeń Kom. Sp. z o. o. Poznań, Zwierzyniecka 13 pod 766. zw 9838

TANI TYDZIEŃ

od wtorku 30 kwietnia
do soboty 11 maja 29 r.

Czepki	batystowe przybr. koronką i wstążką	1 45
Czepki	woolowe przybr. koronką i wstążką	2 45
Biustonosze	plóciennne przybr. koronką	1 55
Koszule	damskie dzienne	1 95
Koszule	damskie z dobrego materiału strojne	3 95
Majteczki	damskie z ząbkami	2 95
Majteczki	damsk. przybr. kłock. koronką i wstawką	3 95
Koszule	damskie nocne przybr. kłock. koronką	5 95
Kombinacje	majteczkowe	2 95
Pantalony	przybr. ząbkami	9 75
Figi	jedwabne damskie	od 8,95, 9,45, 9,95
Koszule	jedwabne	od 6,05
Koszule	męskie	od 5 25
Koszule	męskie macco	od 4 75
Kalesony	męskie macco	od 4 50
Kaftany	męskie macco	od 3 95
Koszule	z kolorowym gorsem	od 7 95
Ręczniki	frotte	od 2 35
Prześcieradła	frotte damskie	od 5 20
Prześcieradła	frotte dziecię.	od 5 20
Płatki	do mycia	od 0,95
Staniczki	igliczkowe bez rękawów	od 4 35
Kołnierze	Słowackiego	od 1 25
Kołnierzyki	szytywne wykład.	od 1 95
Chusteczki	damskie batyst.	od 0,58
Chusteczki	damskie batyst.	od 0,50
Chusteczki	damskie plócienne	od 0,95
Chusteczki	męskie linon	od 0,55

WYJĄTKOWA OKAZJA

taniego zaopatrzenia się w dobry towar przed otwarciem Powszechnej Wystawy Krajowej. — — — Traci kto nie skorzysta!

Ceny wszystkich niniejszem ogłoszeniem nieobjętych artykułów obniżam w czasie „Taniego Tygodnia” **od 10 do 20%**

Chusteczki	batystowe męskie	0,95
Chusteczki	batystowe z kółkowym brzegiem	1 10
Kaftan czki	niemowl. igliczk. rozmiar	7 6 5 4 3
		2,60 2,40 2,05 1,95 1,85
Majteczki	dziecięce igliczk. rozmiar	7 6 5 4 3
		3,60 3,40 3,20 3,00 2,80

Rabótka ręczne:

Serwetki	owalne małe	od 0,20
Serwetki	na nocne stoliki	od 0,67
Chusteczki	batystowe	od 0,58
Zaszetki	batystowe i plócienne	od 0,90
Garnitury	na umywalnie, 2 i 5 części	od 1 66
Biegacze	dobre plótno	od 1 75
Poduszki	nadmocniejsze wzory	od 1 57
Serwetki	richelieu, haft maszynowy	po bardzo niskich cenach
Serwetki	tabietowe różnej wielkości	
Serwetki	czworokątne okrągłotowal.	
Hafty	wielki wybór	od 0,14
Koronki	kłockowe	od 0,10
Fartuchy	damskie, białe	od 3 95
Bluski	damskie, białe, rypsove i batyst. z krótk. rękawem	od 4 25

Bluski	panama z długim rękawem	7 95
Bluski	opalowe z długim rękawem	8 95
Bluski	szwajcarski woal	14 50
Bluski	rypsowe z marynarskim kołnierzem	15 10
Bluski	jedwabny trykot, białe i kolorowe	22 75
Bluski	Crepe de Chine w dobrym gatunku i niskich cenach	
Apaszki	jedwabne, ręcznie malowane	9 90
Szale	jedwabne ręcznie malowane w najnowszych deseniach	10 60
Zempry	jedwabne z krótk. rękaw	13 75
Zempry	jedwabne z dług. rękaw	23 75
Partja	zemprów wełna z jedwab.	22 75
Kostjumy	pr. makamgar. wełna, białe i kreki, rękaw. do tenisu	39 75
Kostjumy	jedwabne bardzo eleganckie w wielk. wyb.	
Czapeczki	dziecięce	od 1 95
Pajacyki	dziecięce rypsove	od 3 95
Pajacyki	dziecięce popel.	od 7 75
Kitelki	dziecięce plócienne	od 1 95
Kamizelki	dziecięce wełn.	od 7 75
Sukienki	dziecięce czysta wełna	od 9 75
Pajacyki	dziecięce czysta wełna	od 9 75
Eleganckie	sukienki dziecięce z koplańskie	za-

Zempry	pulowery w wielkim wyborze w modnych deseniach	
Artykuły	Bleyle'go stale na składzie	
Kołnierze	damskie, modne z valenciennes, battowane	
Wstawienia	do sukien, crepe de chine, opalowe i gipirowe	
Wielki wybór	Valenc ennes, koronek gipirowych i jedwabnych	
Crepe de Chine, Georgette, Japony, Tiule	sztyfony	
Perły, spinki, kwiaty	wielki wybór	
Garnitury	skórkowe	
Paski złote,	zamszowe, ceratowe i fantazyjne	
Rękawiczki	damskie para	od 0,55
Rękawiczki	damskie, niciane, para	od 1 75
Rękawiczki	damskie, imitacja duńskich, para	od 2 65
Rękawiczki	damskie z mankietem, para	od 4 45
Rękawiczki	damskie glacie, para	od 6 95
Rękawiczki	damskie Nappa, para	od 9 75
Rękawiczki	dziecięce w wielkim wyborze	
Rękawiczki	męskie, niciane, para	od 3 10
Rękawiczki	męskie Nappa, para	od 10 30
Pończochy	damskie wigonia, para	od 1 60
Pończochy	damskie macco, para	od 3 10
Pończochy	damskie, jedwabny flor, para	od 2 65
Pończochy	damskie, sztuczny jedwab, para	od 2 95
Pończochy	damskie, jedw. do prania Bemberg	od 6 25
Pończochy	dziecięce para	od 0,90
Skarpetki	dziecięce w wielkim wyborze para	od 0,85
Skarpetki	męskie w modnych deseniach para	od 1 30

Ceny 10% niższe.

Poznań, ul. 27 Grudnia 5 ZYGMUNT WIZA Bydgoszcz, plac Teatralny 3

POLSKO-BRYTYJSKIE TOWARZYSTWO OKRĘTOWE S. A.

Gdynia/Gdańsk — Hull
Hull — Gdynia/Gdańsk

Gdynia/Gdańsk — London
London — Gdynia/Gdańsk

Regularna komunikacja tygodniowa własnymi pasażersko-towarowymi parostatkami, zaopatrzonemi we wszelkie wygody dla ruchu pasażerskiego i w ładownie-ładownie dla przewozu artykułów spożywczych. nw 9742

Informacjami wszelkimi służy:

Właściciel: Polsko-Brytyjskie Towarzystwo Okrętowe S. A. Gdynia lub Ellerman & Wilson Lines Agency Coy. Ltd. Gdańsk

Tel-Adr. „Polbrit” — Gdynia, „Wilsona” — Gdańsk. Telef. Gdynia 169, Gdańsk 24941-42.

ZAWIADOMIENIE.

Po moim wystąpieniu z firmy „Polauto”, Poznań, Przemysłowa 25, otworzyłem z dniem 1 maja r. b. nowy warsztat reparacyjny, wyposażony w najnowsze urządzenia techniczne odpowiadające wymogom wszelkich reparacji dla samochodów, pod firmą

„AUTO-INDUSTRIA”

przy ul. Mostowej 23.

Mając 20-letnią praktykę w branży samochodowej jestem w stanie wykonać wszelkie zlecenia ku jaknajlepszeemu zadowoleniu Szanownej Klienteli.

Mysząc, że Szanowna Klientela tak jak dotąd, tak i nadal, darzyć mnie będzie swoim zaufaniem, pozostaję

z prawdziwym poważaniem.

Paweł Hellwig, „AUTO-INDUSTRIA”

Garaże i warsztaty reper. samoch. Poznań, Mostowa 23.

Kw 2147

Miara, białe, szliska
jest jego zapas białizny.

Bieliznę damską, Pasy biodrowe, Bieliznę pościelową, Ręczniki, Pończochy, Golfy, Trykoty, Swetry, Koronki, Hafty

Własnej fabrykacji bieliznę męską poleca po znanych niskich cenach

K. PRZYBYLSKI

Fabryka Bielizny i Gorsetów

Stary Rynek 56. Poznań ul. Półwiejska 24.

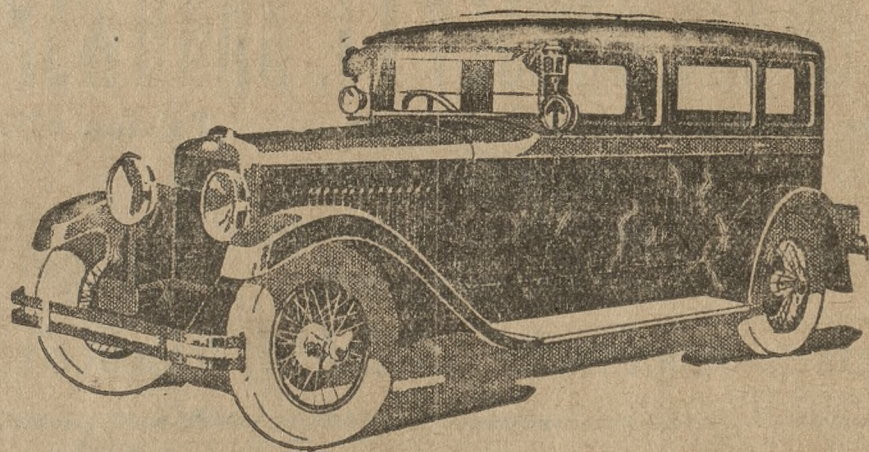
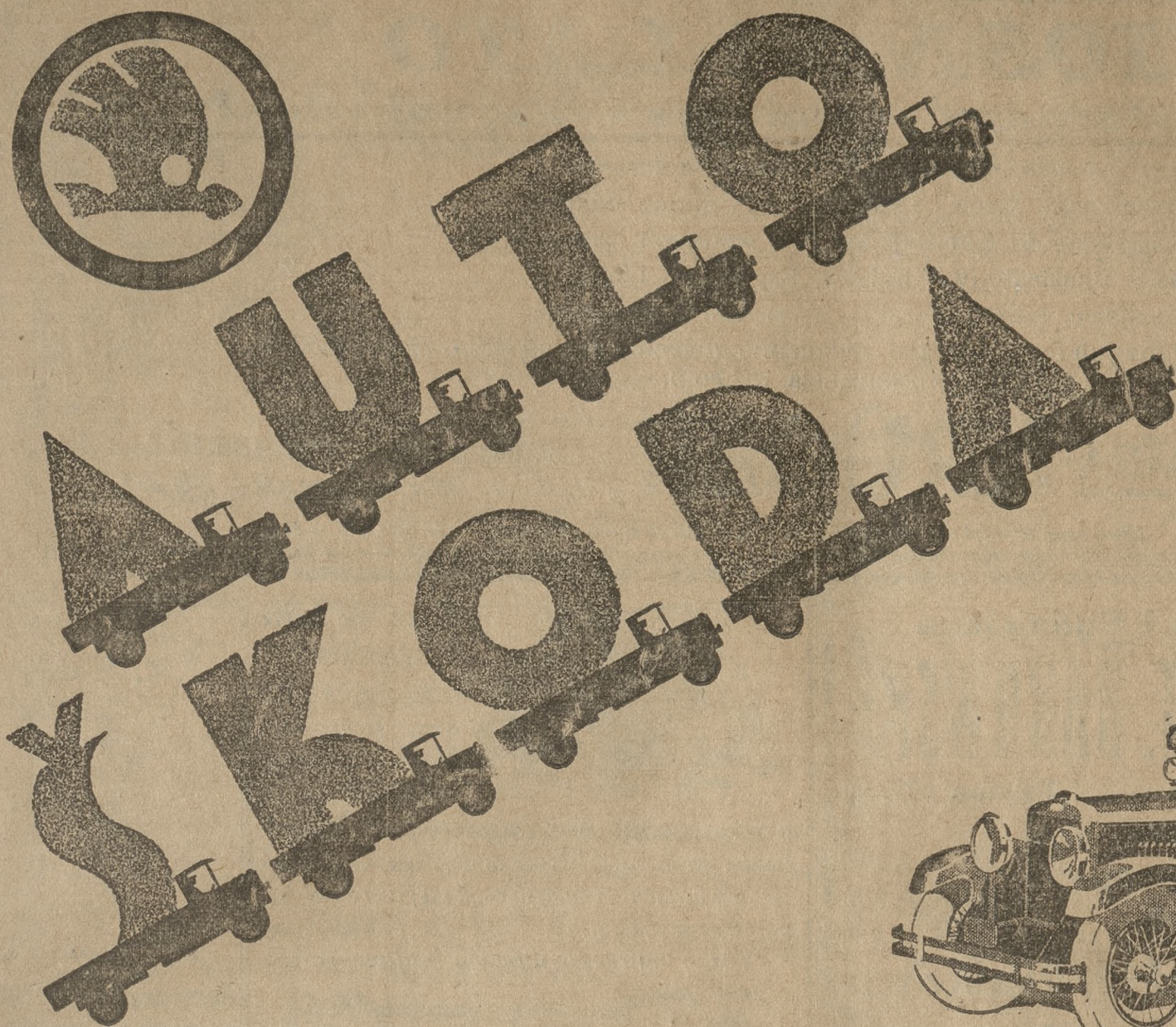
Pw 9 905 6-18.404/5

Pracowników i pracowniczek bankowych

władających biegle językami: francuskim, angielskim i ewtl. włoskim poszukuje poważna instytucja bankowa w Poznaniu. — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod nw 9832

Stenotypistka

umiejąca biegle stenografować po polsku i niemiecku oraz pisząca poprawnie na maszynie, może się zgłosić z odpisami świadectw do eksp. Kurjera Pozn. pod nw 15810

SKŁAD FABRYCZNY:

POZNAŃ, Aleje Marcinkowskiego 23

Telefon 37-78 - Adres telegraficzny: SKODAAUTO POZNAŃ - Telefon 37-78

SAMOCCHODY OSOBOWE: SKODA-HISPANO-SUIZA.

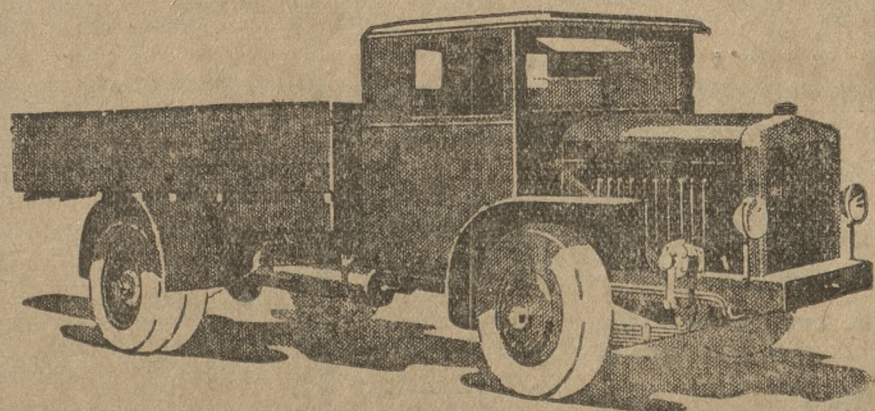
SKODA 4 i 6 cylindrowe, norm. i luksusowe.

CIEŻAROWE: od 1½ — 5 ton, 4 i 6 cylindrowe.

AUTOBUSY: od 15 — 50 osób.

TRAKTORY: 32 K. M., rolnicze i przemysłowe.

Części zapasowe, gumy i akcesorje.

Oddział elektrotechniczny: PLAC WOLNOŚCI 14 a, tel. 29-59
Kompletne urządzenie elektrowni, turbogeneratory, motory elektryczne itd.

WIOSNA i LATO

Płaszcze — Berbery — Cowboje — Trench-Coaty

z bielskich materiałów najnowsze desenie.

Ubrania pierwszorządne kroje i fasony — wykonanie miarowe.

Ubranka chłopięce do Komunii św. i w modnych kolorach.

Spodnie w paski, Charlestony, Knykery, Bryczesy i białe.

Marynarki alpakowe, kitle malarskie, ślusarskie i murarskie.

Materiały czołowych firm bielskich, wykonanie miarowe podług najnowszych modeli i gwarancja w kroju.

Poznań, BRACIA KRÜGER, I. skład: **pl. św. Krzyski, nar. Szkolnej,**
II. skład: **Wrocławska 28, 29.**

UWAGA! Proszę zważać dokładnie na imienną firmę. UWAGA!

Szklarnia Artystyczna i Budowlana B-cia SZYMAŃSCY i T. BĄKOWSKI

Patr. Jackowskiego 9 Poznań Telefon 67-71

Wykonanie wszelkich prac
w zakres szklarstwa
wchodzących.

Spec. szklenie stoisk i kiosków.

bpw 3558

**Nasz BILANS
handlowy**

zależy tylko od
nas samych!
Nie wystarczy
myśleć

o popieraniu przemysłu polskiego
trzeba przy najbliższej okazji przekonać się
że dywany wyrobu krajowego są
pierwszorządne.

Pw 20-0/01-18, 479/80

Tylko najlepsze dywany krajowe poleca

S. Chojnacki

POZNAŃ ST. RYNEK 52

Także na dogodnych warunkach spłaty za pośr.
Spdz. „KREDYT”, Pocztowa 30, I.

Kokosy i Manila

K. Kużaj

27 Grudnia 9

K. K.

P.

Wpisy
do 6 maja

NOWY KURS

XXIII. ROCZNIKA

przedmiotów handlowych

POZN. TOWARZ.

BUCHALTERJI

św. Marcin 29.

Wpisy do
6 maja

zw 15 908

PRACOWNIA

MANEKINOW

najnowszych fa-
sonów męskich
i damskich.

Wykonam
manekiny po-
dług miary oraz
do dekoracji
wystaw i repara-
cje bpw 841

J. SOBCZAK,

Poznań,

Wrocławska 19.

TYLKO

Lakiery - Emalie - Farby
marki

„SMOK”

są najlepsze i najtrwalsze.
Kto „Smokiem” maluje,
Nigdy nie żałuje. K w 1829

Majątek

1000 móg tylko ornej, bo-
nitacji 4 marki w Poznań-
kiem. kompletne inwentarze,
masywne zabudowania zde-
cydowanemu reflektantom
za 750 000 złotych przy
wplacie 500 000, spiesznie
sprzeda

Biuro Handlowe

„Boltar”, Poznań,

Składowa 1. Tel. 52-42.

Pw 9662-17, 192

HEMATOGEN

D-ra med. HOMMELA

**NIEPORÓWNY ŚRODEK LECZNICZY,
KRWIOTWÓRCZY, ODŻYWCZY
I WZMACNIAJĄCY**

od 40 lat zalecany przy

- WYCIĘNIENIU - BLEDNICY -

- NIEDOKRWISTOŚCI - NERWOWOŚCI -

- REKONWALESCENCJI -

Należy wystrzegać się podrabiań !!

ORYGINALNY TYLKO D-ra med. HOMMELA

Tw 2405

WYKWINTNE KRAWIECTWO MĘSKIE

JAN SZCZECH

dawniej Herman Heckert

Poznań, Pocztowa 30

narożnik Alei Marcinkowskiego

POLECA:

**Wielki wybór najlepszych i najmodniejszych
materiałów krajowych i zagranicznych.**

Byli długoletni krojczy pierwszo-
rządnych firm w kraju i zagranicą.

Ceny przystępne!

Obsługa rzetelna!

Pw 9 990-18, 512

DOM HANDLOWY

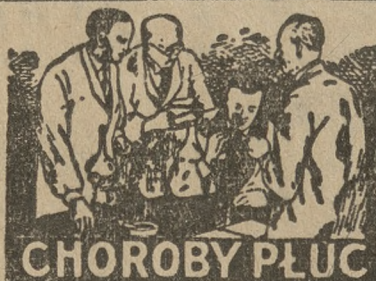
ulica JEZUICKA 10,

nadający się na branżę: Bławatów - Sukna - Dywanów - Odzieży
męskiej - Obuwia - Mebli - Hurtownię każdego rodzaju od

1 października 1929 do wynajęcia.

Lokale handlowe składają się z parteru 200 □ mtr., I. piętra z galerją,
suterenu masywnych z górnym światłem 200 □ mtr.

Dom kryty szkłem dla tego wydajny w światło dzienne, kaloryfery,
winda, wodociąg, elektryczne oświetlenie etc. Na parterze 2 wielkie
wystawowe okna, na I. piętrze 3 okna. Zgłoszenia do Kurjera Po-
znańskiego pod zw 15 894 lub osobiste.

CHOROBY PŁUC

Gruźlica płuc

jest nieuleczalna, obo-
rzca, nie robiąc różnicy
dla pici, wieku i stanu
koni młodych ludzi.

Przy zwalczaniu
chorób płucnych
bronchitu,

operacyjnego, męczącego
kaszlu i k. p. stosuj
pp. Lekarzy

BALSAM THIOCOLAN-AGE,

który ułatwiając wydzielanie się płynu wewnątrz organizmu i samo-
oczucie chorego oraz powiększa wagę ciała i usuwa kaszel. Używa
się za poradą lekarza.

Sprzedają apteki.

Sprzedają apteki.

Dla Panów Gastronomów

ubrania czarne zawodowe, także dla pi-
kolo, czarne marynarki alpagowe 20 zł.

EDMUND RYCHTER

Poznań, Fr. Ratajczaka 2, ul. Wrocławska 14 i 15,

gdzie proszę zważać na firmę

Pw 9793-16218

NIEZRÓWNANY

wybór materiałów WIOSENNYCH NOWOSCI
na kostjomy, płaszcze i suknie polecam.

Popeliny wszystkie kol. 625 550 420 375
Rypsy na suknie 1050 950 850 750
Nowości na płaszcze 2450 2250 1950 1700
Muśliny wełn. śliczne des. 950 850 750 650
Morocainy kolorowe 775 750 700 675
Woale desen. piękne kol. 750 675 500 450

Płótna pościel. 140/160 375 350 280 250
Płótna bieliźniane 185 160 145 120
Madapolam 80/90 230 215 195 175
Ręcznikowe 160 125 090 070
Inlety pod gw. 675 460 320 270
Adamaszki pościel. 590 450 320 290

Materiały męskie ceny
okolicznościowe.

Jedwabie na suknie i płaszcze
wielki wybór.

ST. MUSZYŃSKI, Poznań, Stary Rynek 95/96.

... Pchnąć przedsiębiorstwo na nowe tory —
— to zmechanizować jego czynności.....

Jedynie maszynami

Burroughs

uznanymi na całym świecie za najlepsze, zmechanizujesz swoją RACHUNKOWOŚĆ...

Czy znasz amerykańskie maszyny „Burroughs“?

Żądaj bezpłatnego, nieobowiązującego do kupna pokazu!!!

Spółka Akcyjna „Burroughs“ Maszyny do liczenia

Warszawa, ul. Miodowa 2, tel. 189-45 i 429-32

Katowice, ul. Teatralna 7, telefon nr. 18-35.

nr 9676

Z WIOSNĄ

ożywią się znowu korty tennissowe. — Prosimy pamiętać, że

RAKIETY I PIŁKI

Pw 9898-17,229

kupuje się najlepiej we firmie:

CAMERA, FOTO-POZNAŃ, SPORT ul. Fr. Ratajczaka 3

Podłogowe deski

szpundowane i heblowane, listwy podłogowe, wyłogi, listwy profilowe, belki, kantówkę, szalówkę i łaty oraz deski obrzynane i nieobryznane po cenach konkurencyjnych poleca

Leon Żurowski,

skład drzewa i obróbka,

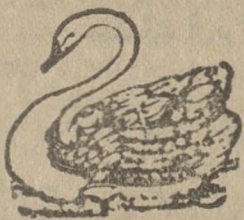
POZNAŃ, Raczynskich 3/4

przy pl. Bernardyńskim.

Telefon nr 10-87.

Pw 9113-16,214

Pod uwagę Hotelom i Pensjonatom na Powszechną Wystawę Krajową.

Specjalny magazyn

pierza i gotowej pościeli, poleca po najniższych cenach

ALEKSANDRA ZWIERZYCKA

Bydgoszcz, ul. Dworcowa 74.

Uwaga: Uskuteczniłam większe dostawy jak: dla Miejskiego Urzędu Kwaterunkowego w Poznaniu na Powszechną Wystawę Krajową, oraz instytucji Państwowych — Samorządowych Hotelu — Pensjonatów, Lecznice itd.

Pw 9762/632,52

Zal. 1899 **Dachy** Zal. 1899

rozmaite nowo pokrywa, stare naprawia i smoli. Wykonanie izolacji murów i posadzek asfaltowych. Dogodne warunki spłaty. Kw 3770

Przedsiębiorstwo pokrywania dachów Skład Materiałów Budowlanych.

JAN SOBECKI - Poznań

Fabryka papy na dachy i asfaltu.

Plac Wolności 17 — Tel. 32-50.

FARBY LAKIERY POKOSTY
F.G. FRAAS NAST
POZNAŃ UL. WIELKA 14

Samoehód

6 cylindr. limuzyna 4 osobowa w doskonałym stanie nowy model, sprzedam na dogodnych warunkach za 15000 zł. Zgłoszenia do „Por” 27 Grudnia 18, pod nr 58,266

Pw 9976-58,266

Nadzwyczajna okazja!

MINERWA 12/50 K. M., 6 osob., transformable, STEYER 12/40 K. M., 6 osob., torpedo, FIAT 9/31 K. M., 6 osob., limuzyna, TATRA 4/14 K. M., 6 osob., taksí Pw 9895-18,481

AUSTRO-DAIMLER 10/40 K. M., Torpedo z nasadką 6 osob.

w doskonałym stanie na dogodnych warunkach spłaty.

TOWARZYSTWO

Budowy i Sprzedaży Samochodów S.A.

dawn. AUSTRO-DAIMLER

Oddział w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 7, telefon 7558, 7665.

Własne warsztaty i garaże.

Łóżka żelazne,

materace wyścielane,

umywalki kompletne,

karnisze mosiężne, drabki domowe, sprzęty kuchenne Pw 9974-18,487

Jan Deierling

tel. 35-18 skład żelaza Poznań, Szkolna 3. tel. 35-43

Na P. W. K.

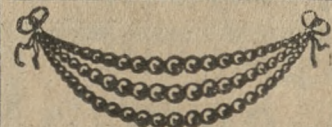
wypożyczam lub sprzedam do przybrania stoisk i kiosków **Laury, Palmy, Krzewy** i inne rośliny dekoracyjne.

Franciszek Bruch

Kwiaciarnia

Zakład Ogrodniczo-Dekoracyjny

Poznań, św. Marcin 39. zw 1089.

Korale w wyborze

Naszyjniki perłowe, koralewa, diamentowe, szklane, dętki i inne broszki, kolczyki, bransoletki, lancuszki srebrne, srebro tylko kupcom.

Hart. K. IGNATOWICZ, Poznań, Jozwicka 10. Pp 9489-15,352

MOTOCYKL

Sarolea, 3 1/2 KM., wyśięgowy, mało używany

przedam na dogodnych warunkach.

Zgłoszenia Kurjer

bpw 3556

Już otwarta Sniadalnica
„MARYSIENKA”, ul. Fredry 6.

Obiady i kolacje.

Zimne i ciepłe potrawy o każdej porze.

Koniaci — wina — likiery.

Dobrze pielęgnowane piwa. zw 15901

Mercedes

16/45 KM. podwozie, nadający się na reklamówkę

lub dla rzeźnika. bardzo korzystnie na sprzedaż.

„Wulkanizator”, Borysiak i Sp., Poznań,

3 Maja 7.

Pw 9980-18,505

Woźny-inkasent

do większego przedsiębiorstwa przemysłowego z kaucją zaraz poszukiwany. Zgłoszenia do „PAR”, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11, pod 18,449

Pw 9836-18,449

Karoserje

Cabriolet, 6-osobowa, nadająca się na silne podwozie sprzedam okazynie z powodu braku miejsca. Zgłoszenia do eksp. Kurjera Poznańskiego pod bpw 3559

PROSZEK „KOGUTEK”
DŁA DOROSŁYCH
USUWA NAJUPORCZYWSZY
BÓL GŁOWY

OSTRZEZENIE:

Cheąc nabyć proszek naszego wyrobu, należy przy kupnie akcentować i wyraźnie zadać oryginalnych proszków z „Kogutkiem” Gąseckiego, znanych od lat trzydziestu. Zwracajcie uwagę i odrzucajcie uporeczywie polecane naśladownictwa w podobnym do naszego opakowaniu. nw 9975

**Na 26 1/2 kilometra
Jeden litr paliwa.**

Walter Critchlow 1762 H st. Wheaton, Ill. U. S. A. otrzymał patent na aparat oszczędzający benzynę i usuwający węgiel z wszystkich motorów samochodowych i gazowych pobijając pod tym względem wszystkie dotychczasowe wynalazki. Stare Fordy osiągną do 26 1/2 kilometr na jeden litr paliwa, nowe Fordy do 22 1/2 kilometra. Każda inna marka wykazuje zadziwiająca zdolność dodatkowa od 1/4 — 1/2. Celem zaprowadzenia, wynalazca ofiarowuje takie urządzenie bezpłatnie. Odda również wszędzie agencje okręgowe i zastępców, które przyniesić mogą od 250 do 1000 dolarów miesięcznie. Proszę pisać jeszcze dziś w języku angielskim do: zw 9824

W. Critchlow, 1762 H st. Wheaton, Ill. U. S. A.

PLASZCZE DAMSKIE NAJTANIEJ **W FIRMIE** *Władysł. Reichelt* **POZNAŃ** **SUKNIE FUTRA**
ST. RYNEK 90

Największy skład, ogromny wybór
Najlepszy towar, najniższe ceny!

Porcelanowe białe i ozdobne

SERWISY

Szkło stołowe i najszlachetniejsze

KRYSTAŁY

Dla gościnnych pokoi

serwisy na 1 i więcej osób, karafki,
tacki, sztucce

umywalki, garnitury umywalkowe
łóżka żelazne, materace wyściełane

Sprzęty kuchenne

aluminjowe naczynia do gotowania z izolo-
waniami trzonkami do 40 ltr.

W. JANASZEK

Poznań, ul. Jezuicka 1.

Pw 9749-14, 23

Listwy tapetowe

i dekoracyjne, złote i kolorowe wszel-
kiego rodzaju w najnowszych wzorach.

Listwy na ramy do obrazów,
do luster, reklam i t. p. poleca

Fabryka WYROBÓW DRZEWNYCH

Dr. Edmond Plotkowiak, Poznań-Górczyn. Tel. 60-33.

Wzory na listwy tapetowe i dekoracyjne, oraz
wyłączna sprzedaż tychże na Poznań w firmie:

Centralny Dom Tapet

Koczorowski i Borowicz,

Poznań, ulica Gwarna 19. Telefon 34-45

Do dekoracji na P. W. K. udzielamy
na ceny fabryczne 10% rabatu.

Pw 958-17, 45

Samochody

używane, w najlepszym stanie, gotowe do jazdy,
okazyjnie na sprzedaż.

PRAGA 6-osob., limuzyna 15/50 KM zł 12 000,—

FIAT 6-osobowy, limuzyna 6/30 KM „ 10 000,—

FIAT 4-osobowy cabriolet 6/30 KM „ 13 500,—

MINERWA 3-osob. sport. 8/30 KM „ 8 000,—

TATRA 4-osobowy karetka 4/14 KM „ 7 500.—

Tatra-Auto Sp. z o. o.

Skład fabryczny — POZNAŃ — ul. Kantaka 7.

Telefon 40-24.

Pw 9736-17, 286

OSTRZEGAMY

przed kupnem

dw 5825

skradzionych 2 maszyn do pisania

Underwood 584 799 i Mercedes 51 471

Galic. Tow. Naftowe „Galicja” S. A.

Poznań, ul. Rzeczypospolitej 5.

Dla Panów Szoferów

ubrania kortowe, gabardynowe i tak zwane
lodenowe wszystkie kolory — kurtki i spod-
nie skórzane — kartki ceratowe 25 zł,
plaszczce ceratowe 35 zł.

EDMUND RYCHTER - POZNAŃ

Fr. Ratajczaka 2, Wrocławska 14 i 15,

Pw 9742-18, 217 gdzie proszę zwać na firmę.

Zalety najdroższego mydła
zagranicznego jak: świetne my-
dlenie się, oszczędność w użyciu,
przepiękny zapach, absolutna
nieszkodliwość dla skóry, jedno-
czy w sobie mydło toaletowe

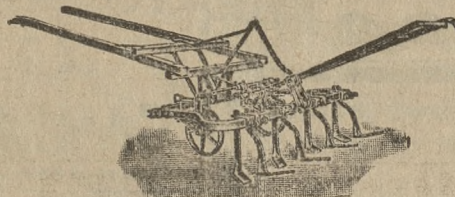
UNI W E R S A L N E po 1.25,— zł

z f-mą DROGERJA UNIVERSUM, POZNAŃ
ul. Fr. Ratajczaka 38.

Do nabycia tylko w powyższej
drogerji. Każdy nabywca z entu-
zjazmem poleca je drugiemu!

Pw 9401-18, 324

„Unia” Zjednoczone Fabryki Maszyn S. A.
dawn. Peters, Oddział Chelmno

poleca

do obróbki buraków i zboża znanej dobroci

Opelacz „Exakt”

Konstrukcja opelacza „Exakt” jest rezultatem długo-
letnich prób i doświadczeń w budowie maszyn tego
rodzaju. W użyciu okazał się opelacz „Exakt” znakomitym
narzędziem i czyni zadość wszelkim wymaganiom
rolnika. dw 5635

Plac 13000 mtr.²

z budynkami fabrycznymi

Plac 5000 mtr.²

bez zabudowań, w mieście Poznaniu, do sprzedania lub wy-
dzierżawienia wprost od właściciela, tylko poważnym
reflektantom. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia do eksp.
Kurjera Poznańskiego pod zw 15 844

Salonik

całe urządzenie skład. się z kanapy, 2 foteli, 2 krze-
selek, lustra z konsolą 2 taboretów za bajecznie
niską cenę zaraz na sprzedaż. Obejrzeć można przy
ul. 27 Grudnia 20, III p. prawo.

Pw 9908-14, 281

Samochód

4-osobowy, Fiat 501, dobrze utrzymany, z 2 kołami rezer-
wowymi, natychmiast na sprzedaż. Oferty do ekspedycji
Kurjera Poznańskiego pod zw 15 914

Poszukuję

terenu około 3000 m²

w bliskości lub wśród miasta, który się nada
na budowę zakładu przemysłowego. Niewy-
kluczonym jest kupno odpowiedniego, istniejącego zabu-
dowania, którem można natychmiast dysponować.
Łaskawe szczegółowe oferty z podaniem ceny uprasza
się do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zw 15895

Farby, lakiery, pokosty, pendzie, szablony

najtaniej

nw 8792

M. Mrugowski, Poznań, św. Marcin 62.

MAJĄTEK

3180 mórg w Poznańskim, bonitacja 2,80 mk. 2200
ornej 800 mórg łąk dwukośnych, reszta las i park.
Pałac 16 pokoi skanalizowany, kompletne inwenta-
rze, za 1550000 złotych przy wpłacie 500000 złotych
zdecydowanym spiesznie sprzeda

Biuro Handlowe „BOLTAR”, Poznań,
ul. Składowa 1. Telefon 52-42.

Pw 9416-17, 112

SKŁAD KOLONJALNY

z całym urządzeniem i towaram, dobrze prosperujący,
prawie bez konkurencji, w większej wsi kościelnej nieda-
leko Starogardu na Pomorzu oraz dom i ogród, z powodów
rodzinnych, korzystnie do nabycia. Spieszne zgłoszenia pod
adresem: DOMINIK KUJAWA, Biuro Pośrednicze w Gdyni,
ul. Starowiejska 4 — Telefon 13-20, naprzeciw Magistratu.
Pw 9898-18, 490

Kompletne urządzone

BIURO

śródmieście Poznania, na parterze wraz z telefonem wy-
dzierżawię lub sprzedam. Oferty tylko poważnych reflek-
tantów z gotówką upraszam do Kurjera Pozn. zw 15898

Skład artykułów męskich

najstarszy i największy na Pomorzu, dobrze zaprowadzony,
z stałą klientelą, bez długu, na dogodnych warunkach
do przejęcia.

Zgłoszenia do „PAR” w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego 11,
pod nr. 17.284. Pw 9738-17, 284

PP. Lekarze, Weterynarze, Kupcy!!

Samochód

„Minerwa” 8/30 H. P., sportowy, na 2—3 osób, w bardzo do-
brym stanie, za 8 tys. zł oraz „Fiat” limuzyna, 4 osob.,
w bardzo dobrym stanie, za 11 tys. zł, sprzedam. Zgłosz.
do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 15 904

Plac budowlany

powierzchni 2018 mkw., narożnik ul. Łazarskiej i ul. Pała-
cza w Poznaniu, przystanek tramwajowy, obok zabudowa-
nia istniejącego, naprzeciw budujących się garaży samo-
chodowych P. K. E., w całości lub części, sprzedam. Oferty
wraz z ceną za mtr. kw. i warunkami zapłaty pod „Plac
budowlany” do „PAR”, Bydgoszcz, Dworcowa 72.
Pw 9988-63, 366

CHORZY NA CUKRZYCĘ

otrzymają bezpłatnie pouczającą broszurę Nr. 10

DR. GEBHARD & CO., Gdańsk 203. nw 9343

Kapusty kwaszonej

zdrowej czysto białej oraz

ogórki krajowe

z wyborowym smakiem mam większą ilość zaraz
do sprzedania. zw 15888

M. Jabłoński, Kwaszarnia kapusty i ogórków,
Poznań, ul. Stawna 6. Telefon 53-43.

Dobra okazja nabycia za cenę przystępną

SKŁADU

z urządzeniem i towarami z branży blawat-
nej, konfekcji, żelaza i artykułów budowlanych

na prowincji, a mianowicie w Borku, pow. Koźmin, po kup-
cu Hipolicie Durzyńskim. Razem ze składem i towarami
można nabyć także nieruchomości, w której znajdują się
składy. Reflektanci posiadający gotówkę mogą się zgłosić
względnie zgłoszenia złożyć w biurze adwokatów zw 15913

Scheitzy i Nowaka w Poznaniu, Kramarska 19/20

Sprzedawców i pomocników

lub pomocnic, wymownych, inteligentnych
na wysoką prowizję, poszukuje poważna
firma. Oferty z opisem dotychczasowej dzia-
łalności kierować do ekspedycji Kurjera
Poznańskiego pod dw 5772

Powszechna Wystawa Krajowa. — Z powodu wyjazdu

stoiska

dla sprzedaży detalicznej na ulicy Bazarowej, do odstąpienia. Szybkie zgłoszenia uprasza się do „PAR”, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 54,288. Pw 9986-54,288

Młode buhaje rozplodowe

z uprawnieniem do rozplodu, pochodzące od pierwszorzędných buhajów i dobrze plodzących krów, odda korzystnie z swej hodowli rodowodowej dw 5753
MAJETNOŚĆ PĘPOWO, pow. Gostyń.

Potrzebna

ekspedjentka

specjalistka do drobnej konfekcji damskiej (białe towary). Zgłoszenia piśmienne z odpisami świadectw przyjmuje:

S. KAŁAMAJSKI
Poznań, Plac Wolności 6.
Pw 9983-18 499

Chłopcy

nie niżej 17 lat, poszukiwani do ulicznej sprzedaży gazet w czasie Powszechnej Wystawy Krajowej. Wymagana mała gwarancja. Zgłoszenia najchętniej w towarzystwie starszych, przyjmuje

Administracja Kurjera Poznańskiego
Poznań, 4w Marcin 70.
zw 15 911/2

Młodszej ksiązkowej

poszukuje się zaraz. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 15899

Filja światowej firmy w Polsce poszukuje dzielnego

reprezentanta

na Poznań i Pomorze, dla sprzedaży wszystkich narzędzi potrzebnych do spawania i cięcia samorodnego. Oferty należy przesyłać do eksp. Kurjera Poznańskiego pod dw 5625

Poszukuje się zaraz samodzielnych i zdolnych

krawczyń

dw 5841

także kilku starszych

pomocników krawieckich,
oraz dziewczyny do posyłek.

Magazyn Mód Damskich

Adam Perkowski, Poznań, ul. Towarowa 20.

Młodsza inteligentna

ekspedjentkę

przyjmujemy zaraz lub od 15. 5. Tylko piśmienne zgłoszenia przyjmuje „PAR”, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 18,501 Pw 9982-18,501

Podróżującego

dobrze zaprowadzonego w składach kolonialnych i drogeriach w Poznaniu poszukuje zaraz. Zgłoszenia piśmienne z podaniem referencji i odpisami świadectw uprasza zw 15906

M. Krzymański, Fabryka Chemiczna
Poznań, Patr. Jackowskiego 17.

PRZYJME

przedstawicielstwo

poważnej firmy. Posiadam w Poznaniu składnicę, konie, wozy do dyspozycji. Zgłosz. do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 15 905

Poszukuje się zaraz rutynowanego

zbożowca

możliwie z praktyką w „Rolnikach”, który w razie wykazania odpowiednich kwalifikacji, przyjęty zostanie do zarządu. Zgłoszenia, świadectwa i podanie pretensyj uprasza się zgłosić do eksped. Kurjera Poznańskiego pod zw 15 915

SZOFER

tylko dobrze polecony do ciężarówki
Chevrolet potrzebny zaraz.

St. Barełkowski, Hurt Kolonialny
Poznań, ul. Woźna 18. Pw 9978-18,589

Biegła

stenotypistka

władająca poprawnie językiem polskim i niemieckim w słowie i piśmie, możliwie z branży zbożowej, potrzebna od 1 lipca r. b. Oferty z życiorysem i podaniem pensji złożyć w firmie zw 15896

Mottek i S-ka, Poznań, Pl. Wolności 17.

Stenotypistka

umiejąca biegle stenografować po polsku oraz pisząca poprawnie na maszynie może się zgłosić z odpisami świadectw do Kurjera Poznańskiego pod zw 15884

RUTYNOWANY

elektro i radjohandlowiec

na samodzielne i kierujące stanowisko, poszukiwany. Uwzględnione będą siły tylko z pierwsz. rzędem referencjami. Zgłoszenia z odpisami świadectw i życiorysem pod zw 15 825 do ekspedycji Kurjera Poznańskiego.

Samochód Fortepian

koncertowy (skrzydło) Bechsteina czarny, prawie nowy, okazjonalnie na sprzedaż, stosowny dla kawiarni lub saloni. Cena 49 000 zł. Zgłoszenia proszę pod zw 15 763 do Kurjera Poznańskiego.

Mereżki

hafty maszynowe i ręczne, malowanie i batik, plisowanie, dekoryzowanie wykonuje się starannie, szybko i tanio.
HAFTOPLIS, POZNAN
Woźna 10.

Garaj, składnica,

piwnica, stajnia i pokój.
Adres wskaże Kurier Poznański zw 15889

Zamożny wdowiec

przystojny, lat 44, pozna starszą panną lub bezdzietną wdówkę z realnością i składem w celu matrymonialnym.

Zgłoszenia z fotografią należy skierować do eksped. Kurjera Pozn. pod zw 15918. Dyskrekcja rzecz honorowa.

OGŁOSZENIE KONKURSU

Zarząd Związku międzykomunalnego dla budowy i utrzymania szpitala psychiatrycznego w Chelmie (Województwo lubelskie), ogłasza niniejszym konkurs na

kierownika budowy.

Poszukiwany jest inżynier architekt z odpowiednią praktyką, który zechce całkowicie oddać się budowie i stale zamieszkiwać na miejscu budowy na czas trwania tejże. Mieszkanie po wyremontowaniu tamże. Postanowiona jest na razie budowa 6 budynków. Plany budowy i kosztorys kierownik budowy otrzyma. dw 5823

Oferty z załącznikami stwierdzającymi kwalifikację i praktykę kandydatów oraz z podaniem osób, na których referencje kandydat się powołuje, należy skierować do dnia 10 maja 1929 r. do Zarządu Związku międzykomunalnego dla budowy i utrzymania szpitala psychiatrycznego w Chelmie lubelskim, Starostwo.

W ofercie należy podać warunki wynagrodzenia. Rozstrzygnięcie konkursu nastąpi przed 1 czerwca 1929, w którym to terminie najpóźniej stanowisko musi być objęte.

Prezes Związku:

Br. Bagiński, starosta.

Jadamy tylko czekoladki

firmy

W. Patyk

Aleje Marcinkowskiego 6
(przy poczcie) Pw 9981-18 502

bo dobre — świeże i tanie.

Poszukuję celem dzierżawy natychmiast

składnicy

ca. 120 — 150 m² suchej, możliwie ogrzanej i w górnej części miasta. Oferty pod nr. 17,214 do Biura Ogłoszeń „PAR”, Al. Marcinkowskiego 11.
Pw 9978-17,214

Ostrzeżenie!

W czwartek, 25 kwietnia, skradziono mi portfel z pieniędzmi i dokumentami i to wykaz osobisty i plenipotencję, wystawioną mi przez p. Teklę Chłapowską z Turwi, wykonaną u notariusza Doeringa w Kościanie, 29 lipca 1919. Ostrzegam Szanowną Publiczność, by na mocy tychże dokumentów nie dała się oszukać.

Mateusz Grabski

Turew, pow. Kościan.

Pw 9796-18,288

5. R. H. B. 22.

W rejestrze handlowym oddział B. tutejszego Sądu Grodzkiego wpisano dzisiaj pod nr. 22 założoną kontraktem z dnia 24 kwietnia 1929. spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą „Młyn Parowy w Racocie” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Racocie. Przedmiotem spółki jest prowadzenie młyna parowego, zakup zboża, przemiał i sprzedaż przetworów hurtownie i detalicznie. Kapitał zakładowy wynosi 60 000,— złotych na poczet, którego — spółnik Stanisław Michalski w polczeniu na swój udział wniósł do spółki parcelę o powierzchni 0,16 69 ha w wartości 500,— złotych. Reszta kapitału zakładowego została całkowicie wpłacona. Spółnikami są: Stanisław Michalski, rolnik z Racoty i Stefan Mądry, młynarz z Racoty. Spółkę zastępuje i zobowiązuje wspólnie dwóch kierowników względnie jeden kierownik z jednym prokurentem. Przy zakupywaniu, obciążaniu i sprzedaży nieruchomości oraz ustanawianiu prokurentów kierownicy winni zasięgnąć zezwolenia zebrania spółników. Czas trwania spółki jest nieograniczony.
Kościan, dnia 29 kwietnia 1929. nw 9983

Sąd Grodzki.

Akcionariusze Cegielskiego

Składajcie akcje w Banku Związku Sp. Zarobk. do dnia 6 b. m. godz. 1 w południe. We własnym interesie przybywajcie licznie na walne zebranie w dniu 17 b. m.

Związek Obrony Drobnych Akcjonariuszów T. z.

w Poznaniu.

zw 15 902

UCHWAŁA

W sprawie nadzoru sądowego nad majątkiem właścicieli firmy „Władysław Lewandowski w Jarocinie”, Walerji Lewandowskiej z Jarocina przedłuża się termin odroczenia wypłat o dalsze trzy miesiące, t. j. do dnia 26 lipca 1929 r. nw 9984

Sąd Grodzki.

3. N. 1/26.

UCHWAŁA

W sprawie upadłościowej nad majątkiem Banku Ludowego, Sp. z nieogr. odp. w Pleszewie, wyznacza się dodatkowy termin do badania wierzytelności oraz rozpatrzenia sprawy zwolnienia z urzędu dotychczasowego zarządcy masy na dzień 24 maja 1929 r., o godz. 10, w podpiśniamy Sądzie, sala 1. nw 9982

Pleszew, dnia 22 kwietnia 1929 r.

Sąd Grodzki.

Magistrat stoł. miasta Poznania ogłasza

PRZETARG

na dostawę 900 (dziewięćset) m³ pospółki (żwiru i piasku) do betonu. nw 9809/10

Blizszych informacji udzieli Kierownictwo budowy mostów na Warcie i Cybinie telef. 28-09.

Termin otwarcia ofert dnia 4. 5. 1929 r., o godz. 10, Ratusz, pokój 33.

Magistrat VII.

PRZYMUSOWA LICYTACJA

W sobotę, dnia 4 maja r. b., o godzinie 3 po południu, w Pniewach, sprzedawac będą najwięcej dającym za natychmiastową zapłatą: dw 5832

rower i maszynę do młócenia

Zbiórka, ul. Wroniecka, przy torze kolejowym w Pniewach.

JUJA, komornik sąd. w Pniewach.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Większe ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1790
i l. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Meble

na raty za gotówkę wyprzedaje Najniższe ceny. Marcin Żytkowski Chwałiszewo 5. Stolarz. skład. zdw 79 330/1

Rower

w dobrym stanie tanio sprzedam Matejki 37. skład kolonialny zdw 84 205

Skład

mieszkanie, urządzenie Garbary. Dątkiewicz. Chwałiszewo 70. zdw 84 105

Skład

kolonialny w pełnym biegu. centrum miasta Poznania. na sprzedaż. cena 4.500 zł. Złozoszenia Brukwiński. Poznań. Wielkie Garbary 54. zdw 84 103

Skład

separatnistrówkę w Poznaniu w bardzo dobrym położeniu sprzedam zaraz Oferty Kurjer zdw 84 102

Restauracja

mieszkanie. cena 15.000. Dątkiewicz. Chwałiszewo 70. zdw 84 112

Wilk

trójczony na sprzedaż ul. Dątkowskiego 98. sklep. zdw 84 114

Wille

7 pokojowa (Debiec) 55.000. wpłaty 30.000. 7 pokojowa (Pszczynka) 30.000. wpłaty 20.000. 7 pokojowa (Zabikowo) 30.000. wpłaty 20.000. sprzedawca: „Buro Handlowe”. Romana Szymańskiego 1. zdw 84 162

Bernardyny

6 tygodniowe na sprzedaż. Adres wskazuje Kurjer dw 5637

Motocykle

okazyjnie sprzedaje Koczyski Pasaż Apollo. pod kinem. zdw 84 138

Młyn

wodno-turbinowy IV. piętrowy nowoczesna konstrukcja. 180 centnarów przemiału. 100 móg ziemi buraczanej. zabudowania I. klasy. inwentarz nadkompletne bogata okolica 2 kilometrów od stacji 20 kilometrów od Poznania. przy wpłacie 150.000 sprzedawca „Krakus” Poznań. Pocztowa 30. zdw 84 106

Majątek

300 morgów pszennej ziemi żywe martwe inwentarz 500 zł miora. wpłaty 60.000 sprzedawca Jaskiewicz. Poznań. Fredry 6. Kw 2144

Auto-dorożka „Peugeot”
mało używana z dotychczasową koncesją. sprzedam z powodu wyjazdu. Warunki spłaty dozwolone. Ogładsz można autowarsztat samochodowy Kłobukowski ul. Jędrzejka 52. Wiadomości także telefon 63-40. Kw 2145

Dom

ze składem kolonialnym duży ogród. chlewy. Cena 6.500 przy kupnie wolne wskazuje Jaskiewicz. Poznań. Fredry 6. Kw 2142

Kompletne

urządzenia kasażnia w pełnym biegu. da tego 1 pokój i kuchnia. mieszkalny. Cena 5.000 wskazuje Jaskiewicz. Poznań. Fredry 6. Kw 2143

Szafę

wystawowa orzechowa, używana sprzedam tanio. Bukowska 3. stolarnia. zdw 84 193

2 rowery

damskie maszynowe Singera sprzedam. Karłowicz. Rynek Łazarzski 19. narożnik Łazarzkiej. zdw 84 184

Magiel

Sellera jak nowy z zapędem elektrycznym lub bez sprzedam. Ludwik. Strzelecka 21. zdw 84 124

Sprzedam

skład z urządzeniem i przyległym pokojem 4.000 przy Górnej Władzie. Adres wskazuje Kurjer zdw 84 120

Rower

wypożyczam damskie. mekko. Wąły Zygmunt Augusta 10a. zdw 84 219

Przepiękna bielizna

koronki, hafty, kwiaty, biżuteria. paski, pończochy, rekawiczki. najtaniej. Jankowska. Podgórska 10. Pw 9907-18 334

Z powodu śmierci męża
sprzedam korzystnie komplet fabryczny z nowoczesną destylarnią smół w mieście powiatowym w Wielkim przy dworcu położona z pokładem żwiru na miejscu. Złozoszenia do Kurjera Poznań. zdw 83 834

Lóżka

dwa z materacami sprzedam. Skarbowska 17. III. lewo. zdw 83 929

Sprzedam

zróżek działkowy na Łazarzu. Smolarek. Kolejowa 16. zdw 83 917

Dom narożny

akadem. 4 ubikacje mieszkalne. chlewy. szopy. miasto. niedaleko Poznania sprzedam wpłaty 6.500 zł. Mojska. Poznań. Szmarzewskiego 13. zdw 84 160

Skład

kolonialny i wyrobów tytoniowych sprzedam z powodów rodzinnych z towarami i urządzeniem okolicznościowo za 8 tysięcy zł. Skład zaprowadzony. położenie ma dobre. mieszkanie przy obiekcie wolne. Oferty Kurjer zdw 84 160

Kanarki

śpiwaki i samicki tanio sprzedam. Borzyński. Górna Włda 65. zdw 84 167

Ubranie

jaskółka, trzewiki 42 tanio sprzedam. Borzyński. Górna Włda 65. zdw 84 166

Samochód

Fiat 503. 4-osobowy po remoncie sprzedam. Adres wskazuje Kurjer zdw 83 911

Kapelusze

damskie najmodniejsze. obrotowy wybór. sprzedaje najtaniej Z. Borowicz. Poznań. Wielka 8. zdw 84 207

Motocykl

z przyczepką A. J. S. 8 KM w bardzo dobrym stanie sprzedam tanio Złozoszenia Mickiewicza 7. parter. prawo. zdw 84 172

Witryna wystawowa

bardzo gustowna i dekoracyjna. z dwóch stron ozdobiona. szkło kryształowe. 260 mtr wysoka. 204 szeroka. 34 ctm. głęboka. nadaje się do wystawy artykułów luksusowych. perfum. etc. zaraz na sprzedaż Oferty Kurjer zdw 84 180

Nowość

wiosenne w garsonkach. jumpy jedwab. kostiumy jedw. wyroby włóczkowe wazek. rodzaju poleca B. Fietz. Półwiejska 2. zdw 83 981

Białe

żelazne łóżeczko jak nowe sprzedam J. Mucha. Wroniecka 1-2. narożnik Kramarskiej. II. ptr. zdw 84 146

Wózek

z budki i krzesło dziecięce sprzedawca Romana Szymańskiego 2. IV. pietro. zdw 83 910

Sprzedam

tanio piec chlebowy patentowy mało używany Piaski pod Gołstyniem. Półtoracki zdw 83 903

Dom

piętrowy mieszczący piekarnię. skład kolonialny w pełnym biegu. murowana. stalnia. chlewy. 8 móg gruntu obłanego sprzedam. Adres wskazuje Kurjer zdw 83 953

Wózek

dziecięcy sprzedam. Długa 11. front. parter. lewo. zdw 83 943

Wózek dziecięcy

koszykowy Brennaber w dobrym stanie sprzedam. Szczepański St. Dolna Włda 23. II. ptr. zdw 84 003

Pistolet

„Mauser” kal. 9 mm prawie nowy z kolba sprzedam. Łaskawe oferty z podaniem ceny do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdw 84 245

Lóżko

żelazne. nakłowe sprzedam. Górna Włda 107. Szymanik. zdw 84 223

Salon fryzjerski

w miejscowości przemysłowej na Górnym Śląsku. mieszkańców 13. trzycz. gdzie niema fachowego fryzjera damskiego jest do sprzedania wraz z mieszkaniami za gotówkę 2.000 zł. Złozoszenia Fr. Soltysik. Rydułtowy. G. Śląsk. ul. Korfałtego. zdw 84 238

Pierścioni

zareczynowe. ślubne. zegarki. wyroby złotnicze i jubilerskie poleca najtaniej C. Chwałkowski. Poznań. św. Marcina 40. zdw 84 020

Place budowlane

2 komplekсы położone w bardzo korzystnym miejscu na przedmieściu Poznania (Jędrzejka) sprzedam. Jeden kompleks ca. 60.000 kw. mtr. drugi ca. 85.000 kw. mtr. Złozoszenia poważnych reflektantów do Kurjera Poznańskiego pod adw 84 267. Agenci wykluczeni.

2 budynki

rzeźnictwo i piekarnia. sławne jednym podwórkiem. w mieście powiatowym. przy ożywionej ulicy. gdzie gimnazjum i seminarium. zaraz pod dogodnymi warunkami z powodu starości i nieuleczalnej choroby zaraz na sprzedaż. Złozoszenia do Kurjera zdw 84 264

Kanapę

stół sprzedam św. Marcina 26. II. prawo. zdw 84 197

Gospodarstwo

132 morgi ziemi pszennej. zabudowania z cegły pod dachówką. inwentarz 5 koni. 13 bydła. maszyny rolnicze kompletne. zapędem elektrycznym. za 48.000. wpłaty 30.000. Małicki. Poznań. Rybaki 20a. zdw 83 985

Dzierżawa

300 morg z kompletnymi inwentarzami natychmiast do wydzierżawienia. do objęcia 30.000. Agencja. pl. Sapieżyński 7. zdw 84 076

Dzierżawy

60 morg. 70 morg. 84 morgi. z żywym. martwym inwentarzem natychmiast do wydzierżawienia. Agencja. pl. Sapieżyński 7. zdw 84 075

Okazyjnie

do sprzedania 2 orzechowe łóżka z materacami. muszlowe łóżko. stołek nocny. umywalka z lustrem jasno polerowana. Stolarnia. Chelmońskiego 23. zdw 84 061

Wózek

dziecięcy wielki. luksusowy firmy „Härtelwerke”. jak nowy za 150 zł na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 4600

Elegancki

duży wózek dziecięcy na sprzedaż ul. Zamkowa 5. I. ptr. zdw 4610

Okazja

Sypialnie debowo fornierowana z lustrami. marmurami. nowa. tanio sprzedam. Grohla 30. II. lewo. zdw 84 045

Dorożkę samochodową

„Fiat” z koncesją stała i separatem w bardzo dobrym stanie sprzedam Skarbowska 2. parter. lewo. telefon 25-13. zdw 84 048

Pończochy

piekne. dobre. tanie. A. Szymański. Poznań. św. Marcina 1. Specjalny skład pończoch. bpw 3542-3

Skład

w Swarzędzu w rynku z urządzeniem i mieszkaniem 2 pokojowym. nadający się na każdą branżę. korzystnie do oddania. Adres wskazuje Kurjer zdw 84 081

Fotel

duży ładny okaz sprzedawca Dekubowska. pl. Światokrzyski 3. III. zdw 84 066

Samochód

Delage 8/30 otwarty. 6 osób. w bezagannym stanie korzystnie sprzedam. Obej. garaż Miedzynarodowy. Brama Dembińska. zdw 84 047

Skład

kolonialny w Gnieźnie przy bardzo ruchliwej ulicy z towarami urządzeniem oraz 2 pokojowym mieszkaniem za 4.500 sprzedam Złozoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego. Gnieźno 174. nw 9636

Plaszcze damskie

eleganckie tanio oddaje Wąły Jana III 9. II. ptr. zdw 83 236

Meble

na raty za gotówkę na raty poleca Kalkus Wrocławski 19. zdw 82 906

Lóżko

używane i rower. wszystko w dobrym stanie korzystnie na sprzedaż. Ul. Podgórska 2a. skład. zdw 84 099

Reklamowy wóz

ładny. lekki. pakowny na jednego konia korzystnie do oddania. Złozoszenia Wążyńskich Świętych 8. I. pietro. środkowa drzwi. zdw 84 010

Psa

bardzo czujnego sprzedam. Żupańskiego 8. III. lewo. zdw 84 008

Majątki, gospodarstwa

kamienice. wielki wybór na korzystnych warunkach do sprzedania. wiele obiektów z rak niemickich. Agencja. Poznań. Dątkowskiego 2. tel. 65-71. zdw 84 257

Skład

spółdzielcy prosperujący 20 lat. z powodu choroby sprzedam z mieszkaniem. Adres wskazuje Kurjer zdw 84 251

Srebro

szkło nowe tanio sprzedam. Sieroca 8/8. II. prawo. zdw 84 254

Pierze

świeże darte niedałe pości poleca Stanisław Dyckowski Wierzbicice 13. zdw 83 813/14

Dom

jednopiętrowy w rynku. 2 składy. 7 lokatorów przy kupnie 3 pokoje. skład wolny. cena 45.000. wpłaty 25.000. Agencja. pl. Sapieżyński 7. zdw 84 073

Gospodarstwo

180 morg ziemia buraczana. 12 morg łąki. staw rybny. ogród 200 drzew. zabudowania maszynowe. dom mieszkalny 4 pokoje kuchnia 5 koni. 20 sztuk bydła. 15 świń. martwy komplet. położenie przy szosie. od stacji 1 km. korzystnie do nabycia. Agencja. pl. Sapieżyński 7. zdw 84 074

Koncesje

na dorożkę samochodową korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer zdw 84 086

Woda

na wioły do pielęgnowania „nafta amerykańska” wzmacnia nadaje puszystości i połysk zapobiega lupieżowi i wypadaniu włosów. but 250 St. Wenzli Poznań. Al. Marcinkowskiego 19. dw 5302

Wóz

meblowy 8 metr. w dobrym stanie zaraz na sprzedaż. Złozoszenia Kurjer zdw 82 897

Drogerje

25 letnia w obrebie wystawy sprzedam. Wartość 30.000 Złozoszenia zdw 79 655

Lóżka

dwa z materacami oraz dwa stoły używane w bardzo dobrym stanie sprzedawca Jankowski. Dątkowskiego 82. II. zdw 83 565

Hotel

o 38 pokojach z restauracją i winiarnią w pełnym biegu. z całem urządzeniem. narożnikami wraz z budynkami fabrycznymi. biurami. sklepami i garażem. przy najruchliwszej ulicy miasta liczącego 115.000 mieszkańców z powodu choroby właściciela na sprzedaż. lub do wydzierżawienia. Do objęcia obiektu potrzeba około 100 tys. zł wpłaty. Obiekt nadaje się na duży bank. kino. biura itp. i jest zaraz do objęcia. Do dzierżawy potrzeba ca. 80.000 zł. Złozoszenia uprasza się kierować do firmy Elektra Wielkie Garbary 35. Poznań. Pw 9 877-18.387

Nadzwyczajna okazja

Oryginalny - wielce imponujący wóz reklamowy na jednego lub dwa konie sprzedam lub wypożyczyć na czas P. W. K. wraz z kołnierzem. Adres wskazuje Kurjer zdw 84 235

Nowy wagon

smętych garniturów do umywalki i wazder toaletowych nadszedł i prosimy się przekonasz się najtaniej i największą umywalkę oraz wazder toaletowe można tanio nabyć tylko w Hurtowni Porcelany Wroniecka 24 w podwórzu. Także nadeszły słoje do lodu. których w Poznaniu nikt nie ma. zdw 82 013

9.50

plaszcz biały damski sprzedaje J. Szubert. Wrocławski 3. Pw 9 734-17.262

Meble

na raty po niskich cenach poleca Płocinski. Wodna 7. zdw 82 151

Samochód Landolet

w bardzo dobrym stanie gotów do jazdy z koncesją i separatem sprzedam zaraz Śniadeckich 18. II. lewo. od 9-3. 7-9. zdw 83 451

Dom

dobra okazja! z pierwszorzędnym dobrem prosperującym składem two kolonialnych i delikatnych. światło elektr. telefon w autem handl. mieście powiatowym. centrum (25.000 mieszkańców). z powodu przejęcia innego przedsiębiorstwa zaraz na sprzedaż. Dla kupującego mieszkanie przy składzie wolne. Złozoszenia Kurjer Poznański zdw 83 752

Skład

towarów krótkich i strofu z mieszkaniem w rynku za cenę 3.600 zł do sprzedania. Oferty zdw 83 756

Ubranie

frakowe i jaskółka stosowna dla kelniera sprzedawca Etter. krawiec. św. Marcina 76. zdw 82 782

Sprzedam

natychmiast moja jedyną w mieście oberżę gdzie znajduje się cztery mieszkańców 15 km. do miasta pow. 5 km. do kolei. maszynowy budynek 27 móg ziemi. kompletny żywy i martwy inwentarz. Waldemar Abraham. Marcinowa. poczta Sarbia pow. Czarnków. zdw 83 212

Materjały

na obrania poleca T. Andrzejewski. Szkolna 13. bpw 3450

Dywan

230 sprzedam. Sieroca 8/8. II. prawo. zdw 84 255

Magiel

tanio sprzedam spieszmie. Adres wskazuje Kurjer zdw 84 237

Psy

młode. lańcuchowe do sprzedania po 10 zł. waga 5 kg. 20 zł. Grunwaldzka

2 pokoje
po dwa łóżka do wynajęcia.
Adres wskazuje Kurjer
zdw 83 879

Centrum
zazwyczaj wolne pokoje telefon Biedermann, Fredry 6. II. lewo.
zdw 83 871

Inteligentnemu
panu soneczny frontowy pokój.
Adres Kurjer zdw 83 820

Pokój
niekropulacy zaraz Piekary 8a.
partier. prawo. zdw 83 937

Pokój
umeblowany frontowy z oświetleniem e. krytycznym dla 2 osób
wynajme 5 minut od Wystawy.
Zwierzyniecka 20. I. zdw 83 924

Pokój
centrum, wynajme na czas. Wy-
stawy. Adres wskazuje Kurjer
zdw 83 923

Pokój
dla dwóch panów do wynajęcia.
Reja 3. partier. lewo. zdw 83 807

Pokoje
umeblowane stale wynajmują.
„Pawilon”, Głogowska 112a.
zdw 83 954

Pokój
wystawcom lub na stałe wynaj-
me. Sew. Mielżyńskiego 22. II.
Elsner. zdw 83 952

Wystawcom
5 minut od Wystawy umebl. po-
kój soneczny, balkonowy odstą-
pie zaraz. Ul. Kraszewskiego 9a.
I. p. lewo. zdw 83 951

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Je-
życka 2. I. p. prawo. zdw 83 946

„Informacja”
św. Marcin 11. poleca pokój.
zdw 84 084

Pokój
dla panów. Ul. Polna 29. I. p.
lewo. zdw 84 080

Pokój
wejście wprost z schodów 6. pię-
tą. z całkowitem utrzymaniem.
solidnemu panu na stałe
wynajme. Adres wskazuje Kurjer
zdw 83 935

„Argus”
Piekary 18. poleca pokój umeblowa-
ny. zdw 83 987

Wspólny
pokój utrzymujący, przyjmie
młodszego pana. Wrocławska 19.
II. prawo. zdw 84 000

Ładny
balkonowy pokój zaraz do wynaj-
ęcia. Szkolna 3. III. prawo. zdw 83 995

Na
czas Wystawy wynajme duży e-
legancko umeblowany pokój z
dwoma łózkami elektr. światło.
Głogowska 73. I. p. lewo. zdw 84 050

Pokój
elegancki. wielki. światło elektr.
na dwie osoby z utrzymaniem do
wynajęcia zaraz. W. Garbary 16.
III. front. zdw 84 067

Dla Wystawców
pokój dobrze umeblowany. fronto-
wy z telefonem itd. Wiado-
mość telefon 10-34.
zdw 83 905

Pokój
umeblowany zaraz wynajme. Je-
życka 45. III. prawo. zdw 84 069

Pokój
umeblowany dla 1-2 skromnych
panienek wynajme. Pytliska.
Gwarna 17. wchód 2. I. p. zdw 84 066

Pokój
do wynajęcia zaraz. nościel poża-
dana. W. Garbary 1. Piasek.
zdw 84 054

Umeblowany
frontowy wspólny pokój panu z
pościelą zaraz wynajme. Mosto-
wa 16. III. lewo. zdw 84 051

Pokój
dla Wystawcy w śródmieściu
czysty. tani. Adres wskazuje Ku-
rjer zdw 82 022

Wystawcom
wynajme pokój II. kl. 2 łóżka od
20.5 do 20.8. pięć minut do wy-
stawy za zapłaceniem 800 zł
zgóry na 3 miesiące. Złotowska
Kurjer zdw 84 147

Pokój
dla dwóch solidnych panów do
wynajęcia. W. Krowczyńskiego
Jadwigi 5. II. prawo. zdw 84 195

Pokój
wynajme zaraz 2 panom. Fa-
bryczna 35b. Ratajczak.
zdw 84 191

Pokój
umeblowany na 2 osoby, łazienka.
elektryczność. zaraz wynajme.
Dąbrowskiego 15. wys. partier.
lewo. zdw 84 123

„Krakus”
Pocztowa 30. poleca i poszukuje
pokój umeblowany. zdw 84 108

Śródmieście
pokój frontowy dla wystawców.
Adres wskazuje Kurjer zdw 84 145

„Informator”
poleca pokój umeblowany. Ra-
tajczaka 15. (Paszyn Apollo).
zdw 84 170

Pokój
wystawcom zaraz wynajme. Nie-
golewskich 12. III. lewo.
zdw 84 161

Pokój
dwom panom lub panom wynaj-
me zaraz. Patr. Jackowskiego 29.
partier. lewo. zdw 84 196

Pokój
z utrzymaniem kuchni i pokój dla
panów tani wynajme. Adres
wskazuje Kurjer zdw 84 230

Pokój
dla pan. Zupańskiego 8. I.
wprost. zdw 84 222

Pokój
wynajme. Poznańska 27a. II. le-
wo. zdw 84 218

Ładnie
umeblowany pokój korzystnie do
wynajęcia. Wierzbiciele 17. I.
lewo. front. zdw 84 200

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Po-
znańska 22. III. prawo. zdw 84 220

Dla Wystawców
ładny pokój frontowy w pobliżu
wystawy zaraz wynajme. Adres
wskazuje Kurjer zdw 84 186

Pana
przyjme na pokój frontowy ul.
Gen. Koscińskiego 14. I. p. pra-
wo. zdw 84 156

Na wystawę
duży balkonowy pokój z dwoma
łózkami wolny ul. Gen. Kosciń-
skiego 14. II. p. lewo. zdw 84 155

Wystawcom
wynajme pokój umeblowany z 2
łózkami zaraz. Gwarna 17. III.
p. prawo. zdw 84 153

Pokoje
3 razem lub oddzielnie 5 zł dzien-
nie. Dąbrowska. Górna W. 15.
zdw 84 150

Pokój
inteligentnym panom. Górna W.
da 67. III. lewo. zdw 84 149

Pokój
dwuosobowy zaraz. Stroma 27.
partier. lewo. zdw 84 173

Wystawcy
oddam pokój. 6. pięcie. nie-
kropulacy. wprost z wystawy
adres wskazuje Kurjer Stary Ry-
nek 14. zdw 84 068

Wystawcy
oddam pokój z 1 lub 2 łózkami
na dogodnych warunkach. Do-
kiewicz. Wierzbiciele 2. I.
zdw 84 046

Zielona 7
I. podwórze pokój przechodni
panu zdw 84 044

Pokój
umeblowany zaraz do wynajęcia.
Wielkie Garbary 13. II. lewo.
zdw 84 041

Dla wystawców
pokój do wynajęcia bezpośrednio
na siedziwo terenów wystawo-
wych łazienka. telefon. przysta-
nek autobusowy. Złotowska „Pa-
ri” 27. Grudnia 18. pod 58 287
Pw 9975 53.267

Pokój
frontowy z osobnym wejściem dla
2 osób zaraz. Dąbrowskiego 6.
I. lewo. zdw 84 037

Wystawcom
wynajme ładny soneczny pokój z
2 łózkami na cały czas wysta-
wy przy Rynku Wileckim. 3
minuty do wystawy. Gdzie wsk-
azuje Kurjer Poznański zdw 84 240

Pokój
na czas wystawy zaraz do wy-
najęcia. Adres wskazuje Kurjer
zdw 84 140

2 pokoje
z 2 łózkami. telefon na wystawę.
wynajme zaraz. Św. Marcin 9/10.
II. lewo. zdw 84 022

Pokój
2 panom wynajme. Długa 8.
partier. prawo. II. drzwi. zdw 84 067

Wystawcom
w centrum wystawy soneczny.
frontowy elegancki pokój (syn-
pialnia) 2 łóżka. balkon. łazienka
elektryczność do wynajęcia pod-
czas wystawy. Złotowska Ku-
rjer zdw 84 025

Słoneczna
synpialnia z 2 łózkami osobnym
wejściem wynajme wystawcom
od 4.5. Wodna 12. I. pietro. pr.
zdw 84 030

Mieszkanie
3 pokoje i kuchnia. dzierżawa
zgóry. cena 3.000. Adres wskazuje
Kurjer zdw 84 031

Pokoje
umeblowane dla małżeństw. sa-
motnych wielkim wyborze poleca
„Fragut”. Kozia 21.
zdw 84 007

Pokój
umeblowany wynajme panu.
Staszica 10. lewo. III. front.
zdw 83 901

Na
czas wystawy pokój synpialny z
2 łózkami do wynajęcia. elek-
tryczność. Oferty Kurjer
zdw 84 061

Pokój
dla małżeństwa wskazuje „Nowość”
Św. Wojciech 2. zdw 84 201

Pokój
wspólny dla przednika. Kähler.
Zupańskiego 12. zdw 84 206

Czysty
frontowy pokój zaraz solidnemu
panu wynajme. Szewska. Ra-
tajczaka 33. II. zdw 84 118

Piękny
słoneczny pokój dla dwóch pa-
nów lub wystawców korzystnie
wynajme. Ul. Stroma 1. III. pra-
wo. zdw 84 035

Pokój
balkonowy soneczny z elektr. za-
raz do wynajęcia. Dąbrowskiego
34. ogród. wprost II. p. lewo
zdw 84 116

Dwie
panienki na wspólny pokój Kar-
pińska. Za Bramką 10.
zdw 84 115

Pokój
umeblowany zaraz do wynajęcia.
Grunwaldzka 25. IV. lewo.
zdw 82 279

Pokój
dwuosobowy. blisko wystawy. u-
trzymaniem Wierzbiciele 13. par-
tier. prawo. zdw 84 136

Jednego
pana na wspólny pokój. Szew-
ska 12. Płucinski. zdw 84 273

12 SZUKA POKOJU

Pokoju
umeblowanego poszukuje spokoj-
ny pan. Oferty Kurjer zdw 82 951

Młode
małżeństwo poszukuje pokoju za-
raz ewentualnie z utrzymaniem
Oferty do Kurjera zdw 82 903

Bezpłatnie
przyjmuje pokój umeblowany.
próżno. „Fragut”. Kozia 21.
zdw 84 008-9

Redaktor
samotny szuka w centrum poko-
ju dużego umeblowanego lub
dwóch małych z utrzymaniem tele-
fonu i łazienki możliwie zaraz.
Złotowska pod zdw 83 887

Pokoju
wspólnego poszukuje panienka.
Złotowska Kurjer zdw 83 955

„Argus”
Piekary 18. poszukuje pokój ume-
blowany. zdw 83 986

Szofer
szuka pokoju umeblowanego za-
raz okolicy Jeżyca. Solacz. Of-
erty Kurjer Poznański
zdw 84 059

„Informacja”
św. Marcin 11. przyjmuje bezpłat-
nie pokój. zdw 84 055

Panienka
poszukuje taniego skromnego po-
koju najchętniej osobnego. Zło-
towska Kurjer Poznański
zdw 84 126

Stal solidny lokator
poszukuje natychmiast dobrze
umeblowanego pokoju. Warunki:
bezpośrednia czystość i spokój.
Referencje posiadam. Oferty
składać w ekspedycji Kurjera
pod dw 5.827

Panna
szuka pokoju skromnie umeblowa-
nego bez pościeli od 1. czer-
wca. Oferty Kurjer zdw 83 937

Pokoiku
słonecznego niekropulającego na
stałe poszukuje książkowa. Po-
ściel własna. Oferty tylko z po-
daniem ceny Kurjer zdw 83 958

13 LOKALE

Poszukuje
obszerniejszy piwnicy na cel ma-
gazynowy w pobliżu. Daneck
Głogowska 82. I. p. zdw 83 528

Handlowe
względnie biurowe ubikacje za-
raz wolne telefon. Fredry 6. II.
I. Biedermann zdw 83 872

Składnica
sucha 6x8 metr. Łazarz zaraz do
wydzierżawienia. Złotowska Ku-
rjer zdw 83 825

Składy
poleca „Informator”. Ratajczaka
15. (Rasaz Apollo). zdw 84 171

14 DZIERŻAWY

2 parterowe frontowe
pokoje ładnie umeblowane dla
2-3 osób. światło elektryczne.
telefon. w centrum miasta za-
raz lub oddzielnie pp. Wysaw-
com wynajme. Adres wskazuje
„Pa-ri”. Aleje Marcinkowskiego
nr. 11. Pw 9902 17.96

Kilka
konk. przyjme jeszcze na stałe
okolicą Rynek Wilecki. Zło-
towska do Kurjera zdw 84 157

Dzierżawy
do 500 mórg poszukuje. Sonecz-
ne oferty do Kurjera
zdw 83 602

Stajnia
na 4 konie. plac 40x12. opłato-
wany. szopa 7x12. zaraz wolne.
Grudzień 27. zdw 83 837

4
ubikacje przy głównej ulicy. elek-
tryczność. frontowe. nadaje się
na każde przedsiębiorstwo. Zło-
towska Biełharski. Półwiejska 26.
zdw 84 159

Wielki wybór
majątków większych i mniej-
szych do wydzierżawienia. Agra-
pol. Poznań. Dąbrowskiego 2.
tel. 65-71. zdw 84 256

P. P. Właścicieli
autobusów
wydzierżawia podwórze na postój
autobusowy. Grelka. Dąbrow-
skiego 8. zdw 83 972

Kłosk
w Kuźnicy w dobrym miejscu.
nad morzem. wydzierżawia lub
sprzedam. Kachlicki. Śrem Ry-
nek. zdw 93 291

1 LETNISKA

Słoneczne
5 pokojowe czyste mieszkanie
komfortowe z powodu wyjazdu
najchętniej z meblami (prawie
nowe) odstąpi. Oferty Kurjer
zdw 83 142

Ciechocinek
Dworek „Samotna” wyłącznie dla
chrześcijan w najdrowszym dą-
kcie. pokoje umeblowane. calo-
dziennie utrzymanie może być na
miejscu. Szczęść od maja do listo-
pada. Wiadomość na miejscu lub
do 15 maja Poznań. Różana 15.
m. 19. zdw 82 401

Gdynia
Hotel-Pension „Polska Riviera”
bepośrednio przy plaży morskiej
100 pokoi z bieżącą wodą ciepłą
zimną. łazienki. salon. de beautil
nace. tenisowe. sale. dancinowe.
wykwintna kuchnia. warszawska
niewzruszony zespół muzyczny.
Ceny umiarkowane. Telefon 16.
Złotowska pod: Polska Riviera
Gdynia. nzw 9366

Kilka
pokoi przy lesie do wynajęcia.
Dobrodzi komunikacja autobusowa.
Złotowska. Mołozina. szosa Po-
znańska. P. Wałkowski.
zdw 83 798

Przyjmuje
zamówienia na letnisko. ładna
okolica. las i woda. od stacji ko-
leowej 10 minut. Linke. Stobni-
ca. p. Obrzycko. p. Oborniki.
zdw 83 839

Wisła
Pierwszorzędna stacja klimatyczna
na Śląsku Cieszyńskim 5 po-
koi umeblowanych. kuchnia w
wili. Kobiła do wynajęcia. Wi-
adomość Matejki 53. Bohńska. te-
lefon 63-00. zdw 83 935

Puszczykowo
jedno i dwuosobowe mieszkania
na letnisko odda. Columbia. Wo-
żna 11. I. pietro. zdw 83 950

Zakopane
Willa „Lida” nowo-budowana
pod zarządem Poznaniaki. obok
dworca. poleca. pokoje. ciepłe.
słoneczne. czyste. dobre utrzy-
mowanie. Maj. czerwiec. ceny
zniżone. zdw 84 268

„Letnisko”
w Chodzieży (Włp.) kompletne
utrzymanie w przyjemnej wili.
konie. łóż. tenis. także miesz-
kania bez utrzymania. Złoto-
wska do „Pa-ri”. Al. Marcinkow-
skiego 11. pod nr. 16.484.
Pw 9.806-19.487

Pokój
puszczykowo lub puszczykowo
na cały miesiąc poszukuje zaraz.
Oferty Kurjer zdw 83 110

Letnisko
pokój na 2 osoby z utrzymaniem kuch-
ni oddam. Las woli blisko Po-
znań. Oferty Kurjer
zdw 84 134

16 OSOBISTE

Za długi
i zobowiązania Władysława Ul-
mannowej ze Śremu nie odpowia-
dam i jej rachunków nie płacę.
Tadeusz Ullmann. dw 5749

Obelge
rzeczona na p. Skowrońskiego z
Pobiedzkiej cofam i odwołuję. Ję-
zef Jęzowski. zdw 83 804

Za
długi mojej żony Pelagii Stacho-
wiak z d. Siadok oraz dzieci nie
odpowiadam. Władysław Sta-
chowiak. Fabryczna 35b.
zdw 83 745

Pierwszy Zygmont
rozpoczyna piękny maj!
i wychyla kielich wina kupione-
go od Sarnowskiego Ratusz (pod
flarami). Naśladowiec Wielkiego
Zygmonta a bez trosk! dozwol-
cie roku przyszłego. rw 4.596/7

21 ZGUBY

Zgubiono
książkę wojskową wystawioną w
P. K. U. Poznań na nazwisko
Józef Bisiński. zdw 82 807

Zaginął
indeks Nr 12-473 na nazwisko
Alfred Leporowski. zdw 83 367

Za długi
Stanisława Galona zamieszka-
łego w Steszewie a który mo-
je przedsiębiorstwo prowadził nie
odpowiadam. Hugon Pohl. Stry-
kowo. n 9902

Zgubiono
indeks U. P. na nazwisko Kacz-
mar. Wojciecha. Upraszam
zwrócić pod adresem Gólski.
Poznań. zdw 83 683

3 klucze
zgubiono 1.5. Uczniwego znalazcę
uprasza się o oddanie za wyn-
agrodzeniem do Kurjera Poznań-
skiego filia Stary Rynek
rw 4005

Zgubiono
sznur pereł
Uczniwego znalazcę uprasza się
zwrócić za odpowiednim wynag-
rodzeniem przy kasie firmy F. Li-
becki. Dom Konieczny 8. A.
Stary Rynek 99/100. zdw 84 130

Zgubilem
dokumenty osobiste oraz książecz-
kę wojskową które uplewnia-
Jan Ciechocki. Drawski Młyn.
zdw 83 837

22 ROZMAITE

**Gabinet Kosmetyczny,
Piekary 18**
Masaż twarzy staranne i higie-
niczne wykonanie. Pielegnacja
skóry i włosów. Wzkie zabiegi
wchodzące w zakres nowoczesnej
racjonalnej kosmetyki. bnp 3435

Wszelkie
reparacje zegarków oraz napra-
wy wszelkiej biżuterii wykonuje
sumiennie tani firma P. (pod
flarami) plac Wolności 11 (pod
flarami) w 1726-052.96

Dziecko
chłopczyk półroczy zdrowy i ła-
dny do oddania na własne. Of-
erty Kurjer zdw 84 276

Bezpłatnie
Napisać imię, nazwisko, miesiąc
urodzenia otrzymane darmo bro-
szurki. określenie charakteru
zdolności. przeznaczona. Poznań
kim jesteś kim być możesz. A
dres: Warszawa. Redakcja
„Wiedza Tajemna”. skrzynka
pocztowa 571. Zaliczyć znaczek
pocztowy na przesyłkę.
np 9.543

Chiromantka
Maryca przyjmuje od 11-1. od
3-6. przepowiada 7 ręki kart
w sposób orientalny. Zaczęło
III. lewo. przy ul. Jasnej
zdw 83 436

**Nowoczesny Gabinet
Lecznico - kosmetyczny
„Halina”**
prowadzi wytrawna dyplomowa
specjalistka. Wykonuje ści-
śle indywidualne wszelkie naj-
nowsze zabiegi kosmetyczne. sys-
temem amerykańskim. francu-
skim. Racjonalne usuwanie
wzrostek. wady cery. Pielegnowa-
nie urody. Ceny przystępne. Rze-
czypospolitej 4. telefon 22.78.
zdw 83 377

Elegancka
garderoba damska wykazuje szyb-
ko i tani. Słowackiego 39. III.
prawo. zdw 83 478

Suknie
plaszcz. kostiumy wykonuje
przerabiam gustownie niedrogo
Św. Marcin 78. II. lewo.
zdw 82 016

English
lady gives lessons conversation.
Apply Kurjer zdw 83 660

Stenografii
książkowi pisanie maszyną
udziela Kromczyńska Ogródowa
nr 16. zdw 83 842

Kursy kroju
szycia damskiego Wpisy przy-
muje Amalia Kawierowa Mari-
Mazdałen 1 III prawo naro-
żnik Raczyńskich 45547

Kursy stenografii
i pisanie na maszynie Kna-
lewska Kaniaka 11 diebro
bpw 3 428-9

Kursy
stenografii polskiej niemieckiej.
pisanie na maszynie księgowo-
ści rozpoczynam 2 maja. Zgło-
szenia Kurs- L. Tyrzanów
skiej ul. Strzelcka 33 narożnik
pł. św. Krzyżskiego. bpw 3 535-6

Szkoła
przygotowawczy przyjmuję zapi-
sy dzieci od 6-10 lat cod. 12-1.
Nauka odbywa się przed połud-
niem pod kierunkiem doświadcz-
onych sił nauczycielskich. Do
dyspozycji dzieci ogródek i biblio-
teka. Wiekie Garbary 53. kie-
rowniczka Racławska
zdw 83 926

Deux
polonaises cherchent conversa-
tion française Conditions Kur-
jer zdw 83 833

Poznańskie Kursy
Budowlane
Spieszne zgłoszenia na kurs
przygotowawczy do klasy pierw-
szej Szkoły Budownictwa przy-
muje Sekretariat Kraszewskiego
17. III. prawo. zdw 84 176

Stenografję
polską i niemiecką oraz pisanie
na maszynie udziela Poznański
Tow. Buchalterii św. Marcin 2
zdw 84 202

Kondycję
najchłodniej na wiosnę przyjmie
student II. roku (polski, francu-
ski, łacina itp.) Zgłoszenia
Kurjer zdw 84 242

25 MUZYKA

Orkiestra
duet lub trio poszukiwana zaraz
lub od 15 maja. Oferty podać ho-
noriarium bez utrzymania. ara-
gard Grand Cafe zdw 5144

Pianistka
i duet zaraz wolny. Zgłoszenia
do Kurjera zdw 83 809

Lekcyj
muzyki (fortepian skrzypce) u-
dziela sumiennie E. Czarniński
nauczyciel muzyki Kwiatowa 11
partier. zdw 83 800

Lekcje
fortepianu grublowe, fortepian
do ćwiczeń. Strzelecka 29b. par-
tier. zdw 84 032

26 ROZRYWKA

Ogród
wycieczkowy Swarzędz (dawn
Marcel) cieniasty ogród plaża ka-
pielki korty tenisowe kwiaciarnia.
sala parkietowa pokoje gościnne
z utrzymaniem lub bez doborowa
kuchnia Dla poprzedniej zgłoszo-
nych większych towarzystw ulgi.
Drożdżowa komunikacja koleja oraz
co parę minut autobusem
Pw 9577-17 71

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszu-
kujących posady w tej rubryce
obliczamy po jednej trzeciej cenie
drobnych

Panienska
dobrze wychowana skromna -
uczciwa, znająca kuchnię i go-
sposdarstwo poszukuje posady go-
spodniej lub wyręczytelki kilko-
lećnie świadectwa. Wągrowiec.
Stacja Opieki Zambrzycka
zdw 81 788

Młoda
inteligentna osoba, znająca się na
gospodarstwie wiejskiem i domo-
wym przyjmie posadę odpowiednią
na wsi. Łaskawe oferty pod
zdw 82 560 do Kurjera.

Młoda
pielegniarka poszukuje posady do
pielegniowania nałotniej na wsi.
Łaskawe oferty do Kurjera
zdw 82 561

Propagandzistka
młoda poszukuje zajęcia możli-
wie na czas Wystawy. Przyjme
także inną pracę. Oferty Kurjer
zdw 82 825

Młody
czeladnik piekarski obecnie bez
pracy przyjmie jakiegokolwiek po-
sadę w piekarni: względnie en-
kierni, gdzie by mógł wyuczyć
się cukiernictwa Łaskawe zgło-
szenia do Kurjera Poznańskiego
zdw 79 208

Pomocnik
piekarski poszukuje posady. Dlu-
goletnia praktyka ostatnie miej-
sce obejmował jako kierownik
Oferty Kurjer zdw 83 220

Urządnic emerytowany
starszy posterunkowy Policji
Państwowej inteligentny, uczciwy
42 poszukuje posady jako siła
biurowa inkasenta magazyniera
lub woźnego. Oferty Kurjer
zdw 83 279

Czeladnik
kołodziejski samotny dzielny w
swym zawodzie poszukuje pracy.
Oferty Kurjer zdw 83 206

Dziewczyna
młodsza poszukuje posady do dzie-
ci z szyciem. Łaskawe zgłoszenia
do Kurjera zdw 84 273

2 panienki
z ukończoną szkołą handlową po-
szukują jakiegokolwiek posady na
I. Wys. Kraj. Poliwiecka
51. III. p. prawo. zdw 83 778

Szofer
służący poszukuje posady od 15
maja lub później. Oferty Kurjer
zdw 83 775

Ekspedjentka
bufetowa z kilkoletnią praktyką
poszukuje posady na czas Wysta-
wy, ewentualnie na własny ra-
chunek Łaskawe zgłoszenia do
Kurjera zdw 83 762

Dwie
inteligentne panienki władające
polskim, niemieckim i angielskim
poszukują posady na czas P. W. K.
Zbikowska Rynek Łazarski 12.
zdw 83 761

Panienska
inteligentna córka urzędnika
państwowego na wesołość uczciwa
która pracowała w biurze poszu-
kuje posadę przez czas trwania P. W. K.
zajęcia na wystawie przy sto-
isku lub tp. Oferty Kurjer
zdw 83 968

Książkowa - bilansistka
z długoletnią praktyką, obez-
na z wszelkimi pracami biu-
rowymi, biegła korespondentka pol-
sko-niemiecka pisząca na maszy-
nie posiadająca dobre świadec-
twa poszukuje odpowiedniej po-
sady Łaskawe zgłoszenia do Ku-
rjera zdw 83 866

Początkująca
maszynistka poszukuje posady.
Łaskawe oferty Kurjer
zdw 83 860

Inteligentna
osoba poszukuje zajęcia na okres
Wystawy. Oferty Kurjer
zdw 83 856

Poszukuje
posady woźnego magazyniera lub
jakiegokolwiek innej. Posiadam
dobre świadectwa. Możliwość
kaucji Oferty Kurjer
zdw 83 852

Początkująca
stenotypistka poszukuje posady
Oferty Kurjer zdw 83 847

Szukam posady
dla dobrze poleconego uczciwego
robotnika do składu lub woźnego
Styczeński, plac Działowy
tel. 21-72 zdw 83 891

Szofer
kawaler z praktyką poszukuje
posady Oferty Kurjer
zdw 83 889

Skromna
uczciwa panienska zna króć zży-
cia, gotowanie przyjmie stosow-
na posadę chętnie u samotnej
osoby. Oferty podaniem warnu-
ków do Kurjera zdw 83 888

Pracznica
poleca się do prania. Zgłoszenia
Kurjer zdw 84 011

Biuralistka
początkująca pisząca na maszy-
nie poszukuje posady Zgłosze-
nia Kurjer zdw 83 886

Dla
15 letniej wiejskiej dziewczyny
poszukuje posady do dzie-
ci lub iżejszych prac domowych. Of-
erty Kurjer zdw 83 875

Krawcowa
rutynowana siostra poszukuje
stałej posady do dworu lub na
wysiad. Oferty Kurjer
zdw 83 887

Krawcowa
poszukuje posady w dom. Zgło-
szenia do Kurjera zdw 83 835

Nauczycielka
rok Parvzu zna język niemiecki.
muzykę przygotowuje do III.
gim poszukuje posady zaraz Kur-
jer zdw 83 824

Stenotypistka
polsko-niemiecka początkująca
szuka posady od 15. 5. Oferty
Kurjer zdw 83 832

Panienska
z ukończoną szkołą handlową i
2-letnią praktyką poszukuje po-
sady Zgłoszenia Kurjer
zdw 83 818

Panienska
siostra lat 18 sumienna i ucz-
ciwa, znająca gotowanie prosi o
posadę u bezdzietnego małżeństwa
lub starszej pani. Łaskawe of-
erty Kurjer zdw 83 819

Na
czas wystawy przyjmie posadę
woźnego, dozorcę lub jakiegol-
wiek może stawić mniejszą ka-
ucję. Oferty Kurjer zdw 83 823.

Mamka
zawsza się do prywatnego domu
Zgłoszenia Kurjer zdw 83 906

Na P. W. K.
lub prywatnie przyjmie posadę
woźnego. Stawiam kaucję. Zgło-
szenia do Kurjera zdw 84 014

Dzielnicy leśnik
Górnoślazka 28 lat praktyki wy-
soki 170. konaty zdrowy silny i
energiczny doskonale obeznany w
wieloletnich pracach leśnych spe-
cjalnie w zakładaniu szkółek
wieloletnich drzew specjalista w
hodowli bażantów szuka posady
od 1. 7. 29 Sze dotychczasowe
stanowisko opuszcza z własnej
woli z powodu zamierzania
przez klasowników doświadczenia
Nadzwyczajne świadectwa
Łaskawe zgłoszenia do Kurjera
Poznańskiego pod zdw 83 735

Pracy
jako robotnicy sezonowi poszuku-
je dla 70 dziewcząt, 10 chłopców
10 chłopów i 1 stelmacha. Prze-
wodnik Szczepan Pawłowski. Lu-
tyniec, poczta Mokrz pow. Śre-
motyły zdw 83 780

Szofer
przyjme posadę prywatną. Ku-
rjer Poznański zdw 84 068

Szofer - ślusarz
kawaler poszukuje posady na sa-
motność prywatnym zarab lub
później, miejscowość obojętna.
Zgłoszenia do Kurjera zdw 84 001

Krawcowa
Stroma 27. partier, lewo.
zdw 84 181

Emeryt
przodownik Pol. Państw. w sile
wieku poszukuje posady woźnego,
inkasenta, portiera, stróża lub t.
p. który zna wszelkie naprawy
domu. Adres wskazuje Kurjer
zdw 84 192

Kucharka
z prasowaniem sztywnej bielizny
poszukuje posady zaraz lub póź-
niej. Naukę odbyła w kuchni
pałacowej przy kucharzu. Łaskawe
zgłoszenia do Kurjera
zdw 84 190

Ekspedjentka
starsza z branży biawatów, kon-
fekcji damskiej, krótkich towa-
rów, zaufana, dobre polecenia
szuka posady. Oferty prośbę do
Kurjera zdw 84 223

Dziewczyna
do wszystkich porządną, uczci-
wą z prowincji szuka posady za-
raz. Zgłoszenia Kurjer
zdw 84 168

Biegła stenotypistka
poszukuje zajęcia w godzinach
popołudniowych. Zgłoszenia Ku-
rjer zdw 84 198

Inteligentna
panienka z ukończonym ucem.
pisanie na maszynie poszukuje
posady na czas wystawy. Oferty
Kurjer zdw 84 232

Portier
z dobrą świadectwami, może
złożyć kaucję lub wyłożyć
3.500 zł poszukuje posady, obo-
jętnie jaka. Oferty upraszam do
Kurjera zdw 84 203

Panienska
z lepszej rodziny poszukuje po-
sady w majątku jako elewka
Łaskawe zgłoszenia do Kurjera
Poznańskiego pod zdw 84 291

Podróżujący
lat 30 przyjmie zastępcę lub
odprzedaż artykułów rento-
wanych na terenie Górnoślą-
ska. Kaucja jest zapewniona
Łaskawe oferty fabryki i hurt-
ników uprasza Wilhelm Brze-
zina, Nacyna, poczta Rybnik.
zdw 84 289

Młodszy pomocnik
handlowy z ukończoną praktyką
handlową posiadający klubowe
świadectwa, poszukuje posady
od 1. 5. najchętniej w mylnie
lub w domu zbożowym. Zgłosze-
nia przyjmują Andrzej Bog-
czyk, Mroczka zdw 84 285

Studentka
Wyższej Szkoły Handlowej, córka
kupca, znająca księgowość
korespondencję języki polski, nie-
miecki, francuski, biegła w ary-
metyce handlowej poszukuje na czas
wakacji odpowiedniego zajęcia.
Zgłoszenia Kurjer zdw 84 109

Reprezentacyjny
młody człowiek, znający języki
polski, niemiecki, rosyjski, był
kierownikiem działu konfekcyjnego
biawatów, dobry sprzedawca,
poszukuje odpowiedniej posady
na czas wystawy. Propozycje
„Par”. Aleje Marcinkowskie 11.
pod 54 287. Pw 9907-54.287

Inwalida
wojenny poszukuje posady wo-
źnego lub stróża. Oferty Kurjer
zdw 84 040

Ekspedjent
młody, zdrowy, z branży kolo-
nialny, Małopolskan, zamieszko-
wy chętnie obejmie posadę w
Wielkopolsce. Łaskawe zgło-
szenia do Kurjera Poznańskiego
zdw 84 248

Technik
dentystyczny pracujący pierwszo-
rzędnie w złości i kauczku po-
szukuje posady półdnia. Of-
erty Kurjer zdw 83 817

Przyjme
posadę za portiera czyli woźnego
z kaucją 500 złotych Zgłoszenia
Kurjer zdw 83 803.

Posady
jakiegokolwiek szukam, stawie
kaucję 500 zł. Zgłoszenia Kurjer
zdw 83 806

Gospodyni-kucharka
kuchnia polsko-francuska zna je-
zyki polsko-francuski szuka za-
jęcia na czas Wystawy. Oferty
Kurjer zdw 83 793

Panienska
inteligentna i przystojna poszu-
kuje posady bufetowej (z utrzy-
mianiem) ewt jakiej zajęcia na
P. W. K. Oferty Kurjer
zdw 83 792

Przystojny
młody pomocnik handlowy poszu-
kuje posady zaraz lub później
jako biurowy względnie eksped-
jent piszący również biegle na
maszynie Zgłoszenia Kurjer
zdw 83 786

Młodszy
książkowi poszukuje posady za-
raz. Łaskawe zgłoszenia Kur-
jer zdw 83 784

Posady
jakiegokolwiek w czasie trwania
wystawy poszukuje inter kupiec bia-
watnik, władający językiem pol-
skim, francuskim i niemieckim.
Zgłoszenia do ekspedycji Kur-
jera Poznańskiego zdw 84 208

Ekspedjentka
bufetowa dzielna w swym zawo-
dzie poszukuje posady, miej-
sowość obojętna Zgłoszenia Ku-
rjer zdw 84 208

Energiczny
młody człowiek, ustatunkowany
w branżach, polski, francuski, nie-
miecki, rosyjski poszukuje posady
na P. W. K. Propozycje do
„Par”. Aleje Marcinkowskie 11.
pod 54 286. Pw 9977-54.286

Małżeństwo
inteligentne w wieku średnim,
władające francuskim, angielskim
niemieckim i rosyjskim, szukają
posady do zarządu pensjonatem
lub w hotelu, szwajcarska. War-
sza, Radna 4-7 M. Sporny.
nw 9 839

Dziewczyna
do wszelkiej pracy domowej po-
szukuje posady zaraz. Z dobrej
rodziny i dobrimi poleceniami.
Zgłoszenia Kurjer zdw 83 978

Panna
z lepszej rodziny kochająca dzieci
z dobrimi świadectwami poszuku-
je posady. Oferty Kurjer
zdw 84 272

Szukam
jakiegokolwiek posady (mężczyzna)
Zgłoszenia Kurjer zdw 84 270

Bufetowy
z dobrimi świadectwami włada-
jący różnymi językami poszukuje
zaraz lub 15 maja posady. Zgło-
szenia Kurjer zdw 83 838

Kierownik
kina pierwszorzędną siłą wybitne
kwalifikacje proponuje swoje
usługi do większego kina na pro-
vincji. Oferty Biuro Pietraszka
Warszawa Marszałkowska 115
„Kierownik” nw 9819

Technik budowlany
dobry rysownik wykonuje projek-
ty kosztorysy poszukuje pracy w
godzinach popołudniowych. Of-
erty Kurjer zdw 83 936.

Inteligentna
panienka z dobrej rodziny szuka
odpowiedniej posady do dwójki
dzieci od zaraz Łaskawe zgło-
szenia Kurjer zdw 83 927.

Książkowi
młodszy zwolniony z wojska, pi-
sze na maszynie biegle w licze-
niu z dobrą świadectwami szu-
ka pracy zaraz ewt jako siła
biurowa. Łaskawe oferty Ku-
rjer zdw 83 828

Ogrodnik kawaler
poszukuje samodzielnie posady
zaraz, znający się na kwiatar-
stwie i warzywnictwie Zgłosze-
nia prośbę do Kurjera
zdw 83 921

Woźny
inwalida wojenny lekko posko-
dowany szuka na czas P. W. K.
posady, posiada dobre świadec-
twa. Zgłoszenia Kurjer
zdw 83 913

Na
czas P. W. K. szuka były portier
hotelowy odpowiedniej posady
trzydziu sumienny, z dobrimi
świadectwami, złoży odpowiednią
gwarancję. Zgłoszenia do Kur-
jera zdw 83 912.

Registrator
z ukończoną trzyletnią praktyką
w kancelarii adwokackiej poszu-
kuje jakiegokolwiek posady biu-
rowej. Łaskawe zgłoszenia do Ku-
rjera zdw 83 909.

Początkująca
stenotypistka poszukuje posady.
Łaskawe oferty Kurjer
zdw 83 904

Książkowa
znająca język polski i niemiecki
z długoletnią praktyką kasowa
poszukuje posady na stałe spe-
cjalność sprawy podatkowe Zgło-
szenia Kurjer zdw 83 928

Biuralistka
z trzyletnią praktyką pisząca na
maszynie i znająca księgowość
poszukuje posady. Zgłoszenia
Kurjer zdw 83 949

Dziewczyna
zaraz poszukuje posady na cały
dzień w okolicy Łazarskiej. Zgło-
szenia Kurjer Pozn. zdw 83 984

Starsza
dziewczyna poszukuje posady za-
raz do wszelkiej pracy domowej.
Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdw 83 983

Dziewczyna
poszukuje posady zaraz do wszel-
kiej pracy domowej. Zgłoszenia
Kurjer Pozn. zdw 83 982

Dziewczyna
z prowincji z lepszym domu
przyjme posadę do iżejszych prac
domowych i nieco szycia. Łaskawe
zgłoszenia ul. Szwajcarska 24.
III. prawo. zdw 84 052

Niemiecko-katolicka
starsza służąca, siostra, uczciwa,
czysta, pracowita poszukuje do-
brej stałej posady ewent. do dzie-
ci od 15 maja. Oferty do Kurjera
pod zdw 84 053

Pianista rutynowany
z wielkim repertuarem wolny za-
raz lub później. Zgłoszenia do
eksped. Kurjera pod zdw 84 064

Panienska
kochająca dzieci, znająca szycie
i robotki poszukuje posady miej-
sowość obojętna. Zgłoszenia Ku-
rjer zdw 84 062

Wdowa
poszukuje posady jako zarządczyni
u samotnej osoby Oferty Ku-
rjer zdw 83 272.

Studentka
U. P. przyjmie posadę kaskierki.
względnie jakiegokolwiek innej.
Zgłoszenia Kurjer zdw 83 271

Ochroniarka
Włp. z siedmiomiesięcz kursem
ochroniarskim z praktyką przy-
chorych poszukuje posady w
ochronie lub prywatnie w domu
Pismienne zgłoszenia Sredzka
Grudziądz ul. Kościuski 11
dzw 5373 a

Kierownik
szwewski z 14 letnią praktyką, sa-
modzielny przyjmie posadę w
większym magazynie obuwniczym
fabryce, najchętniej w Gdyni lub
Zakopanem, na zadanie gwaran-
cja Zgłoszenia Agentura Kur-
jera Poznańskiego Leszno. Kome-
nuszka 42. nw 9813

Cukiernik
samodzielny i dobry pracownik
poszukuje posady. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdw 83 362

Telefonistka
z dłuższą praktyką w urz. p.
władająca polskim i niemieckim
językiem poszukuje posady w ja-
kimkolwiek bądź przedsiębior-
stwie Oferty prośbę do Kurjera
zdw 83 376

Szofer
kawaler, lat 24, z praktyką wojs-
kową i cywilną pewny w jeździe
abstynent alkoholu i tytoniu, chce
zmienić posadę zaraz lub później
Łaskawe zgłoszenia do Kurjera
zdw 83 069

Technik dentystyczny
szuka posady tylko przed połud-
niem zaraz Oferty Kurjer
zdw 83 158

Mistrz
kowiński poszukuje posady jako
kował lub w mniejszym warszta-
cie jako wermistrz w Poznaniu
lub na prowincji. Zgłoszenia Ku-
rjer zdw 83 334

Absolwentka
Miejskiej Szkoły Handlowej
(kurs dwuletni) ze znajomością
księgowości pojedynczej podwoi-
nej oraz żurnalu amerykań. steno-
grafii i korespondencji poszukuje
posady praktykantki zaraz.
Zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod
zdw 83 200

Student
poszukuje jakiegokolwiek zajęcia
na Powszechnej Wystawie Kra-
jowej. Oferty do Kurjera
zdw 83 675

Handlowiec
4 letnia praktyka kupiectwie pi-
szący na maszynie poszukuje po-
sady. Zgłoszenia Kurjer Poznań-
ski zdw 83 480

Dla
inteligentnej panienki poszukuje
się odpowiedniej posady Oferty
Kurjer zdw 83 481

Muzyk
na harmonium lub fortepian po-
szukuje posady. Zgłoszenia pro-
sze skierować do Kurjera
zdw 80 563

Inteligentny
mężczyzna, władający językiem
polskim niemieckim i francuskim
bardzo dobrze szuka odpowied-
niej posady na wystawie. Zgło-
szenia Kurjer zdw 83 723

Młodszy
pomocnik zbrojny poszukuje po-
sady z dniem 1. 5. 29 lub zaraz
celem dalszego wykształcenia. Zgło-
szenia do Kurjera Poznańskiego
pod zdw 83 754

Poszukuje
posady w biurze, inkasenta, wo-
źnego, portiera, kaucji złoży do
3 000 zł zaraz. Oferty uprasza
Bernard Maki, Stajkowo, p. Lu-
basz. pow. Czarnków. rw 4 589

Kelnerka
młoda, 6-cio letnia praktyką ga-
strolodyczną, poszukuje posady.
reflektuje na pierwszorzędną
miejscowość obojętna może być
Gdynia. Zgłoszenia do Kurjera
zdw 84 281

Bufetowa
dzielna w swym zawodzie, włada-
jąca językiem polskim, niemie-
ckim, z dobrimi świadectwami i
referencjami szuka posady zaraz
lub od 15. 5. rb Zgłoszenia do
Kurjera zdw 83 759

Kierownik młyna
lat 29, żonaty poszukuje posady
p pierwszorzędną zaraz lub od 1.
6. 29 lub dzierż

Żelazniak

dobry fachowiec, obeznany z kalkulacją **przyj-
mie** posadę od zaraz lub później. Zgłoszenia do
ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod **zw 15890**

Szachtmistrz
w długoletniej praktyce obeznany
w budowie toru kolejowego ka-
nalizacji ziemnych i drogowych.
szuka pracy Łaskawe zgłoszenia
Kurjer zdw 83 972

Krawcowa
polecą się w domu. Zgłoszenia do
Kurjera zdw 83 956

Sierota
poszukuje posady do prac domo-
wych zaraz. Zgłoszenia Kurjer
zdw 84 210

Czysta
i uczciwa dziewczyna poszukuje
posady do południa i p. południu
Oferty Kurjer zdw 84 206

Biuralistka
poszukuje posady ewent. kasjer-
ki. pisze także na maszynie
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdw 84 137

Dziewczyna
wielka bardzo dobra polecona z
dobrym gotowaniem przyjmie po-
sadę zaraz lub od 1 5. Oferty z
podaniem pensji do Kurjera
zdw 84 135

Z początkami
oferty poszukuje posady na
dokonanie praktyki ewentual-
nie z dopłatą. Zgłoszenia Kurjer
zdw 84 280

23 WOLNE MIEJSCA

Drogerzysta
obeznany również z pracami w
apteczce, a mianowicie z takowa-
niem recept, może się zgłosić. Of-
erty do Kurjera Pozn.
zdw 83 335

Pomocnik
fryzjerski potrzebny zaraz lub
później. Gaworzeński Wronki.
zdw 83 112

Ucznia

z lepszym wykształceniem
szkolnym poszukuje zaraz

Karol Ribbeck
właśc. Aleksy Lisowski,
HANDEL WIN, Pocztowa 23.
zw 15907

Uczeń
rzeźniczy potrzebny zaraz. Cza-
bajski, W. Garbary 6.
rw 4 602

Dam
posadę zaraz w przemyśle drzew-
nym za wyżywieniem mł 600 do
1.000 zł. Zgłoszenia Kurjer
zdw 84 211

Samodzielne
krawcowa zaraz potrzebna. M.
Neumark i Ska Stary Rynek 10
II. piętro. zdw 84 227

Służąca
uczciwa, czysta z gotowaniem do
wszystkiego potrzebna zaraz. Kret-
ta 24 III. prawo. zdw 84 117

Dziewczyna
przychodnia do dzieci potrzebna.
Trzybińska, Solacz Wołyńska 13.
zdw 84 271

2 dzielnych
akwizytorów na nowoczesną re-
klamę którzy już w tym dziele
pracowali poszukuje się zaraz.
Oferty „Par”. Al. Marcinkow-
skiego 11 pod 54.235
Pw 9 802 54.235

Portjera
sumiennego i trzeźwego przy-
jmie na stałą posadę poważne
przedsiębiorstwo fabryczne. In-
walidzi wojenni mają pierwszeń-
stwo. Zgłoszenia z odpisami
świadectw i podaniem żadanego
wynagrodzenia uprasza się do
Kurjera Poznańskiego pod
zw 84 054

Krawców
na męską i damską pracę tylko
dobre sily przyjmie Kamasa.
Stroma 2. zdw 84 023

Dzielną
ekspedientką z branży rzeźnic-
kiej potrzebna od 15 maja. Wł.
Gramiewicz, Poznań, ul. 3 Maja
7. zdw 83 967

Do sprzedaży dzienników i czasopism na P. W. K.
potrzeba kilku

chłopców

w wieku od 16-18 lat z małą gwarancją. Zgłoszenia
z krótkim życiorysem, należy złożyć pod **nw 9821**
do ekspedycji Kurjera Poznańskiego

Pomocnik
fryzjerski męsko - damski i uczeń
mogą się zgłosić. Furmański.
Wierzbicze 19. zdw 84 226

Warsztat
ślusarsko mechaniczny potrzebu-
je uczeń. Zgłoszenia Kurjer
zdw 84 224

Pokojuowa
potrzebna z dobrym świadectwa-
mi zaraz. Zgłoszenia Kurjer
zdw 84 216

Uczeń - uczennica
możliwie z ukończoną szkołą han-
dlową, uczących rodziców zaraz
potrzebni. Zgłoszenia z świadec-
twem i wnioskami do The Gen-
tleman 27 Grudnia 4.
Pw 9857-13.349

Panienska
umiejąca robić siatki fider. Dzio-
rzyńska Grobla 11. zdw 83 278

Krawcowa
najzdolniejsza
za dobrem
wynagrodzeniem
jako maszyniarki, reżnarki i na-
tychmiast potrzebne „Femina”.
Sew. Mielżyńskiego 3.
zdw 83 370

Aptekarza
aprobowanego młodszego, wzgl.
aptekarską siłę męską, we
wszystkich pracach doskonałą i
samodzielną z dobremi poleceniami
przyjmie Apteka przy Parku
Wilsona, Poznań Głogowska 4.
zdw 83 260

Uczeń
kelnerski może się zgłosić zaraz.
Hotel Britania. zdw 81 735

Syna
rzetelnych i uczciwych rodziców.
silnego i chętnego, biegłego w pi-
śmie i rachunkach jako ucznia
przyjmie zaraz. K. Przybyła
Fabryka Wyrobów Miesnych Po-
znań św. Marcina 24. zdw 83 781

Potrzebna
panienka do pomocy krawcowi
oraz uczennicy. Skarbowa 8 II. p.
lewo. zdw 83 776

Sierota
skromna, uczciwa, która praco-
wała w składzie kolonialnym po-
trzebna z całym utrzymaniem.
Łazarska 65. Krukowska składowa
kolonialna. zdw 83 774

Służący
zdrowy z pierwszorzędem świa-
dectwami poszukiwany. Zgłosze-
nia na Libelta 12 II. p. prawo.
zdw 83 773

Biegły stenografistki
poszukuje Wielki Towarzystwo
Kolek Rolniczych. Zgłoszenia do
5 maja w godz. od 8-3 ul. Mie-
kiewicza 33 pokój 45.
zdw 83 803

Dziewczyna
uczciwa do prac domowych za-
raz potrzebna. Zgłoszenia św.
Marcina 5. IV. p. prawo.
zdw 84 028-9

Poszukujemy
do naszego młyna kaszanego-
grochowego i jaganego drugie-
go nadmłynarza. Długoletnia ru-
tyna w młynie kaszanym koniecz-
na. Jak również znajomość je-
zyka polskiego, niemieckiego.
Zyciorys z fotografią i odpisami
świadectw i podaniem warunków
pożądane. Warszawa. Młyn
Parowy. Warszawa. Praga 5b
Jazłowa 2. zdw 5324

Ci ciesz otrzymać posadę?
Musisz ukończyć kursy fachowe
korespondencyjne profesora Se-
kutowicza. Warszawa. Żółtawy
42. Kursy wyuczenia listownictwa
buchalterii, rachunkowości, ku-
pieckiej korespondencji handlowej
stenografii, nauki handlu,
prawa, kaligrafii, pisania na
maszynach, towaroznawstwa, an-
gielskiego, francuskiego, nie-
mieckiego, pisowni, oraz grama-
tyki polskiej. Po ukończeniu
świadectwo. Zadać prospektów
nw 9825

Uczeń
gastronomiczny najchętniej tak-
i który się już uczył, potrzebny
zaraz. Zgłoszenia ul. Podgórn-
a 8. I. p. front. zdw 83 803

Młodsza
dziewczyna do wszystkiego po-
trzebna. Adres Kurjer. Pocztowa
20. zdw 84 113-4

Uczeń
może się zgłosić. Piekarnia Go-
nia, Maleckiego 12. zdw 84 038-9

2 pomocników
malarskich może się zaraz zgło-
sić. Łazarska 13. zdw 84 172-3

Maszynistki
biegłe piszące pod dyktando po-
szukuje od 3-6. Zgłoszenia Ku-
rier zdw 83 880

Chłopiec
do posyłek może się zgłosić. Św.
Marcin 43. III. p. prosto.
zdw 83 878

Służąca
do wszystkiego z gotowaniem
może się zgłosić ul. Niegolew-
skich 14. I. lewo. zdw 83 824

Dołownik
3 rzędowy wóz do warzy-
wa w dobrym stanie tania na
sprzedaż. zw 15892
STRZELECKI, Mosina.

Posługaczka
od zaraz. Adres wskazać Kurjer
zdw 83 902

1.000
gwarancji dam posadę. „Nowość”.
św. Wojciech 2. zdw 84 018-9

Czeladnik
blacharski, ma nadzieję stać zatrud-
nieniem. Roman Świdarski, mistrz
blacharski. Śrem. zdw 83 847

Dziewczyna
do 2-letniego dziecka na pół dnia
Drożdżewska. Małe Garbary 5.
w podwórzu. zdw 83 804

Humor zagraniczny

— Pani hrabina pragnie, aby pani zaśpiewała na jej
przyjęciu. Zapłaci pani 500 zł honorarium — ale pod warun-
kiem, że pani nie przyłączy się do zaproszonych gości...
— Ah! w takim razie wystarczy 200 złotych.
(London Opinion) S. F.

J. Słowacki i Ska
Poznań - Stary Rynek 73/74 TEL. 53-85
(w gmachu Banku Przemysłowego)
Eleganckie artykuły męskie

Pw 9 879-18.408

Poszukujemy
młodszej stenografistki polsko-nie-
mieckiej, piszącej biegle na ma-
szynie. Zgłoszenia tylko piśmienne
z podaniem odpisów świadectw
i podaniem pensji do Pe-Te-Ha.
Podgórną 10 a. dpw 5334

Apteka
na prowincji Włp poszukuje od
1 lipca dobrze poleconej i wpra-
cowanej sily pomocniczej. Oferty
pod dw 5338

Książkowa
młodsza zdolna pracująca samo-
dzielnie, potrzebna zaraz. Zgło-
szenia z dołączeniem świadectw
i życiorysu należy nadsyłać na
adres Rolnik w Śremie
dw 5336

Służąca
samodzielną z dobrymi świadec-
twami do wszystkiego z gotowa-
niem przyjmie zaraz. Kempiańska.
Aleje Marcinkowskiego 5.
zdw 84 178

Potrzebna
ekspedientka do cukierni. Waru-
niki: pracowita i schudła. Adres
wskazać Kurjer zdw 84 176

Freblanka
do dwuletniego chłopczyka na
wieś do dworu poszukiwana za-
raz. Warunki nadesłać do Ku-
riera pod dw 5335

Potrzebny
chłopiec do posyłek do hurtowni
blawatów. Zgłaszać się z świa-
dectwami od 8.30 do 9.30 Woźna
10. II. piętro. rw 4 508

Sily
do dziurkowania maszyną potrze-
bne zaraz. Fabryka Bielizny i
Fartuchów ul. Woźna 10. I. p.
rw 4 599

Panienska
z praktyką do pomocy krawcowej
potrzebna. Adres wskazać Kurjer
zdw 84 228

Uczeń
do biura adwokackiego z ładnym
charakterem pisma z dobrej ro-
dliny poszukiwany zaraz. Zgło-
szenia Kurjer zdw 84 208

Fryzjerki
na dobrych warunkach potrzebna
od 15 maja. Coiffeur. Głogowska
64. obok Parku Wilsona.
zdw 84 164

Krawczyńie
pierwszorzędne sily na płaszcze
potrzebne zaraz. Podgórną 9. I.
zdw 84 183

Dziewczyna
młodsza uczciwa do wszystkiego
potrzebna zaraz. Piotra Waw-
rzyńska 21 II. p. lewo.
zdw 84 267

Uczennica
do składu artykułów męskich po-
trzebna zaraz. St. Kozłowski.
Poznań ul. Wrocławska 31.
zdw 84 199

Służącej
z gotowaniem na wyjazd poszu-
kuje. Zgłoszenia Cichow. Po-
liskich 8. III. prawo. od 5 do
6 po połud. zdw 84 113

Służąca
z gotowaniem do 3 dorosłych
osób może się zgłosić. Nowak.
Strusia 1. składowa. zdw 84 236

Potrzebna
zaraz lub od 15 maja skromna
pokojuowa na wieś. Koję świa-
dectw prozę nadesłać pod
zdw 84 200

Pomocnik
krawiecki młody potrzebny zaraz.
Św. Marcin 40. zdw 84 122

Retuszerka
do negatyw i pozytyw potrzebna za-
raz lub później na Pomorze. Po-
sada stała. Zgłoszenia do Kurje-
ra Poznańskiego pod zdw 83 225

Człowiek
obeznany z pracami na kortach
tenisowych potrzebny natych-
miast. Zgłoszenia ul. Rzeczyno-
spolitej 4 II. prawo.
zdw 83 598

Dziewczynę
starszą samodzielną do 3 osób
zaraz. Łazarska. Spokojna 10. II.
lewo, zgłoszenia wieczor. od 6.
zdw 83 433

Uczniwa
służąca umiejąca gotować i go-
spodarstwo domowe samodzielnie
prowadzić zaraz potrzebna. Do
zapytania Czarnecka. Kanakowa
15. I. zdw 83 266

Gastronom
(kelner) szuka posady dobrze o-
beznany z sprawami wchodząca-
mi w zakres hotelowy i restau-
racyjny. mowa biegle p. fran-
cusku niemiecku i po polsku. Of-
erty uprasza Kurjer dw 5334

2 marszantki
dzielne mogą się zaraz zgłosić.
Nowak. Strusia 1. zdw 83 560

Podróżującego
na prowincję za prowizję poszu-
kuje z kaucją. Zgłoszenia z po-
daniem życiorysu, uprasza się
przesłać do Kurjera zdw 83 317

Fryzjerski
pomocnik potrzebny zaraz. Kor-
basiewicz. Krotoszyński Rynek.
nw 9811

Szoferów
na drożki samochodowe przy-
jmuje „Autoruch”. Zwierzyńska
27. Zgłoszenia piśmienne z ży-
ciorysem i odpisami świadectw
podawać w godzinach 11-1.
dw 5 717

Chłopiec
do posyłek potrzebny. Wielkie
Garbary 27. zdw 83 815

Poszukuje
doświadczonego podróżującego z
branży narzędziowej uczonego że-
laziaka jako urzędnika stalego
dobrze zaprowadzonego u odpo-
wiedniej klienteli w Poznaniu i
na Pomorzu. Własnoręczne of-
erty wraz z szczegółowym życio-
rysem w języku polskim i nie-
mieckim proszę skierować Ku-
rier zdw 83 800.

Poszukuje
się natychmiast dziewczyny na
cały dzień do 2 letniego chłopca.
Zgłoszenia od 11-12. Mielkewi-
cza 27. II. pr. zdw 83 797

Gospodyn
starsza, skromna zaufana, z do-
brem gotowaniem i prasowaniem
szywej bielizny potrzebna od 15.
5. do lopezego domu samotnego
pana. Zgłoszenia z referencjami
Kurjer zdw 83 796.

Rutynowany ksiązkowy
biegły w swoim zawodzie potrze-
bny zaraz. Podania wraz z odpi-
sem świadectw i podaniem wa-
runków do Kurjera zdw 83 784.

Posługaczka
młodsza dobrimi świadectwami
potrzebna. Mostowa 5 III. pr.
zdw 83 769

Pomocnik
obuwniczy na damską pracę może
się zgłosić. St. Przeworski. Kra-
szewskiego 28. zdw 83 763

Dziewczyny
16 lat do dzieci potrzebne. Bar-
del Rybaki 10. II. zdw 83 745

Ogłoszenia
na stronie 1-lamowej, 26 gr, na stronie 2-lamowej, 40 gr, na stronie 3-lamowej, 60 gr, na stronie 4-lamowej, 80 gr, na stronie 5-lamowej, 100 gr, na stronie 6-lamowej, 120 gr, przed wiadomościami potocznie 200 gr od 1-lamowej milimetra. Ogłosze-
nia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem uwagi 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania
w dni przedwydawnicze do godz. 18.00, w nagłym wypadku do godz. 22.00 stróża: do wydania wieczornego do godz. 10.
Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałą wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

Przedpłata
na maj 1929 r. za oba wydania „Kurjera Poznańskiego” w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50,
z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnośnieniem przez pocztę poza Pozna-
niem zł 5.00, w Warszawie zł 5.50, w Łodzi zł 5.00, w Krakowie zł 5.00, w Katowicach zł 5.00, w Wrocławiu zł 5.00,
w Gdańsku zł 5.00, w Szczecinie zł 5.00, w Bydgoszczy zł 5.00, w Toruniu zł 5.00, w Łodzi zł 5.00, w Warszawie zł 5.00,
w Krakowie zł 5.00, w Katowicach zł 5.00, w Wrocławiu zł 5.00, w Gdańsku zł 5.00, w Szczecinie zł 5.00, w Bydgoszczy zł 5.00, w Toruniu zł 5.00.

Przedpłata
na maj 1929 r. za oba wydania „Kurjera Poznańskiego” w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50,
z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnośnieniem przez pocztę poza Pozna-
niem zł 5.00, w Warszawie zł 5.50, w Łodzi zł 5.00, w Krakowie zł 5.00, w Katowicach zł 5.00, w Wrocławiu zł 5.00,
w Gdańsku zł 5.00, w Szczecinie zł 5.00, w Bydgoszczy zł 5.00, w Toruniu zł 5.00, w Łodzi zł 5.00, w Warszawie zł 5.00,
w Krakowie zł 5.00, w Katowicach zł 5.00, w Wrocławiu zł 5.00, w Gdańsku zł 5.00, w Szczecinie zł 5.00, w Bydgoszczy zł 5.00, w Toruniu zł 5.00.

Ogłoszenia
na stronie 1-lamowej, 26 gr, na stronie 2-lamowej, 40 gr, na stronie 3-lamowej, 60 gr, na stronie 4-lamowej, 80 gr, na stronie 5-lamowej, 100 gr, na stronie 6-lamowej, 120 gr, przed wiadomościami potocznie 200 gr od 1-lamowej milimetra. Ogłosze-
nia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem uwagi 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania
w dni przedwydawnicze do godz. 18.00, w nagłym wypadku do godz. 22.00 stróża: do wydania wieczornego do godz. 10.
Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałą wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

Ogłoszenia
na stronie 1-lamowej, 26 gr, na stronie 2-lamowej, 40 gr, na stronie 3-lamowej, 60 gr, na stronie 4-lamowej, 80 gr, na stronie 5-lamowej, 100 gr, na stronie 6-lamowej, 120 gr, przed wiadomościami potocznie 200 gr od 1-lamowej milimetra. Ogłosze-
nia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem uwagi 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania
w dni przedwydawnicze do godz. 18.00, w nagłym wypadku do godz. 22.00 stróża: do wydania wieczornego do godz. 10.
Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałą wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

Ogłoszenia
na stronie 1-lamowej, 26 gr, na stronie 2-lamowej, 40 gr, na stronie 3-lamowej, 60 gr, na stronie 4-lamowej, 80 gr, na stronie 5-lamowej, 100 gr, na stronie 6-lamowej, 120 gr, przed wiadomościami potocznie 200 gr od 1-lamowej milimetra. Ogłosze-
nia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem uwagi 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania
w dni przedwydawnicze do godz. 18.00, w nagłym wypadku do godz. 22.00 stróża: do wydania wieczornego do godz. 10.
Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałą wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

Przedpłata
na maj 1929 r. za oba wydania „Kurjera Poznańskiego” w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50,
z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnośnieniem przez pocztę poza Pozna-
niem zł 5.00, w Warszawie zł 5.50, w Łodzi zł 5.00, w Krakowie zł 5.00, w Katowicach zł 5.00, w Wrocławiu zł 5.00,
w Gdańsku zł 5.00, w Szczecinie zł 5.00, w Bydgoszczy zł 5.00, w Toruniu zł 5.00, w Łodzi zł 5.00, w Warszawie zł 5.00,
w Krakowie zł 5.00, w Katowicach zł 5.00, w Wrocławiu zł 5.00, w Gdańsku zł 5.00, w Szczecinie zł 5.00, w Bydgoszczy zł 5.00, w Toruniu zł 5.00.

Przedpłata
na maj 1929 r. za oba wydania „Kurjera Poznańskiego” w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50,
z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnośnieniem przez pocztę poza Pozna-
niem zł 5.00, w Warszawie zł 5.50, w Łodzi zł 5.00, w Krakowie zł 5.00, w Katowicach zł 5.00, w Wrocławiu zł 5.00,
w Gdańsku zł 5.00, w Szczecinie zł 5.00, w Bydgoszczy zł 5.00, w Toruniu zł 5.00, w Łodzi zł 5.00, w Warszawie zł 5.00,
w Krakowie zł 5.00, w Katowicach zł 5.00, w Wrocławiu zł 5.00, w Gdańsku zł 5.00, w Szczecinie zł 5.00, w Bydgoszczy zł 5.00, w Toruniu zł 5.00.

Przedpłata
na maj 1929 r. za oba wydania „Kurjera Poznańskiego” w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50,
z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnośnieniem przez pocztę poza Pozna-
niem zł 5.00, w Warszawie zł 5.50, w Łodzi zł 5.00, w Krakowie zł 5.00, w Katowicach zł 5.00, w Wrocławiu zł 5.00,
w Gdańsku zł 5.00, w Szczecinie zł 5.00, w Bydgoszczy zł 5.00, w Toruniu zł 5.00, w Łodzi zł 5.00, w Warszawie zł 5.00,
w Krakowie zł 5.00, w Katowicach zł 5.00, w Wrocławiu zł 5.00, w Gdańsku zł 5.00, w Szczecinie zł 5.00, w Bydgoszczy zł 5.00, w Toruniu zł 5.00.